

Insatsorganisationsöversikt

Insatsorganisationen beskrivs översiktligt och upptar endast viktigare förband av bataljons storlek och högre samt vissa viktigare fristående förband. Urvalet följer den struktur som framgår av Försvarsmaktens redovisning 2001-11-29. Viktigare kommentarer framgår av notförteckning sida 4. Avvecklingstakten för förband som utgår framgår ej.

Under pågående ominriktning har ett antal av krigsförbanden ännu ej intagit den struktur och det innehåll, såväl personellt som materiellt, som den planerade insatsorganisationen skall innehålla. Befintliga krigsförband ur tidigare krigsorganisation utgör härvid "arvförband", vilka nyttjas som ram för utvecklingsarbetet. Utvecklingsläget framgår av förkortningarna i berörd årskolumn.

- Fu = Fortsatt utveckling av krigsförband (arvförband nyttjas)
- U = Utveckling mot krigsförband (nytt förband skapas)
- V = Vidmakthålls (omsätts fortlöpande)
- Av = Avveckling påbörjas

Övergripande inriktning

<i>Operativa lednings- och underhålls-förband</i>	<i>2003</i>	<i>2004</i>	<i>2005</i>	<i>Anmärkning</i>
HKV med stabsförband	V/1	V/1	V/1	
Operativ insatsledning med stabsförband	U/1	V/1	V/1	Se not 1
<i>Divisionsstabsbataljon</i>	<i>Fu/1</i>	<i>V/1</i>	<i>V/1</i>	<i>Se not 1</i>
Operativ sambandsbataljon	V/1	V/1	V/1	
Signalspaningsbataljon	Fu/1	V/1	V/1	
IT-säkerhetsenhet	U/1	V/1	V/1	
<i>Telenätenhet</i>	<i>V/1</i>	<i>V/1</i>	<i>V/1</i>	<i>Se not 2</i>
Vädercentral	V/1	V/1	V/1	
Operativ transportbataljon	V/2	V/2	V/2	
Marktelebataljon	Fu/2	V/2	V/2	
Transportledningsstab	V/3	V/3	V/3	

<i>Divisionsförband</i>	<i>2003</i>	<i>2004</i>	<i>2005</i>	<i>Anmärkning</i>
Artilleriregimentsstab med artilleriledningskompani	Fu/1	V/1	V/1	
Divisionsunderrättelsebataljon	Fu/1	V/1	V/1	
Fallskärmsjägarbataljon	V/1	V/1	V/1	
Säkerhetsbataljon	Fu/3	V/3	V/3	
Jägarbataljon	V/2	V/2	V/2	
Luftvärnsbataljon Rb 77/97	V/2	V/2	V/2	
Divisionsluftvärnsbataljon Rb 90/70	V/1	V/1	V/1	
Divisionsingenjörbataljon	V/3	V/3	V/3	Se not 3
Förbindelsebataljon	V/3	V/3	V/3	
Ammunitionsröjningskompani	U/2	V/2	V/2	Se not 4
Stridsvagnstransportkompani	V/3	V/3	V/3	
NBC-kompani	U/1	V/1	V/1	Se not 5

<i>Nationella skyddsstyrkor</i>	<i>2003</i>	<i>2004</i>	<i>2005</i>	<i>Anmärkning</i>
Militärdistriktsstaber med 29 MD-grupper	Fu/4	V/4	V/4	
Markstridsbataljon	Fu/12	V/12	V/12	
Norrlandsjägarbataljon	V/2	V/2	V/2	
Marin basskyddsbatalljon	Fu/2	Fu/2	V/2	
Marin bevakningsbataljon	Fu/3	Fu/3	V/3	
Bevakningsförband (KBV)	V/5	V/5	V/5	
Hemvärnsbataljon	V/ 170	V/ 170	V/ 170	Se not 6

<i>Armébrigadförband</i>	<i>2003</i>	<i>2004</i>	<i>2005</i>	<i>Anmärkning</i>
Armébrigadledning med ledningskompani	V/6	V/6	V/6	
Mekaniserad bataljon	Fu/1 6	V/16	V/16	Se not 7
Haubitsbataljon 77B	V/4	V/4	V/4	
Brigadluftvärnsbataljon Rb 90/70	V/4	V/4	V/4	
Pionjärbataljon	V/4	V/4	V/4	
Underhållsbataljon	V/4	V/4	V/4	
Stadsskyttebataljon	V/6	V/6	V/6	Se not 8
Luftburen bataljon	U/1	U/1	U/1	Se not 9

<i>Marina lednings- och underhållsförband</i>	<i>2003</i>	<i>2004</i>	<i>2005</i>	<i>Anmärkning</i>
SjöbevC	V/6	V/6	V/6	Se not 10
HMS Orion	V/1	V/1	V/1	
Marin underhållsbataljon	V/1	V/1	V/1	Se not 10

<i>Försvarsmaktens helikopterförband</i>	2003	2004	2005	Anmärkning
Helikopterbataljon	Fu/2	Fu/2	Fu/2	Se not 11

<i>Stridsfartygsförband</i>	2003	2004	2005	Anmärkning
Ytstridsflottilj	V/2	V/2	V/2	
Minkrigsflottilj	V/1	V/1	V/1	
Ubåtsflottilj	V/1	V/1	V/1	

<i>Amfibieförband</i>	2003	2004	2005	Anmärkning
Amfibiebrigadledning med brigadkompanier	V/1	V/1	V/1	Se not 12
Amfibiebataljon	V/3	V/3	V/3	

<i>Flygvapnets lednings- och underhållsförband</i>	2003	2004	2005	Anmärkning
Strilbataljon 04	Fu/3	V/3	V/3	Se not 13
Radarflyggrupp (FSR 890)	V/1	V/1	V/1	
Flygbasbataljon 04	V/8	V/8	V/8	

<i>JAS 39-förband</i>	2003	2004	2005	Anmärkning
JAS 39-division	V/5	V/7	V/7	

<i>Övriga stridsflygförband</i>	2003	2004	2005	Anmärkning
JA 37-division	V/2	Av		Se not 14
AJS 37-division inklusive SK 37 E	V/1	V/1	V/1	

<i>Transportflygförband</i>	2003	2004	2005	Anmärkning
Central transportflygdivision	V/4	V/4	V/4	
Regional transportflygdivision	V/2	V/2	V/2	

Noter:

1. ATK med divisionsstab samt MTK och FTK med insatsledning ingår i OPIL.
2. Telenätenhet redovisas under 2002 inom Flygvapnets lednings- och underhållsförband, fr o m 2003 vid Operativa lednings- och underhållsförband.
3. Norrlandsdivisionsingenjörbataljon ingår.
4. Åtta befintliga ammunitionsröjningstroppar bildar två ammunitionsröjningskompanier.
5. Endast expertgrupp år 2003.
6. Hemvärnsförbandens organisation efter 2004 utreds under år 2002.
7. Fyra bataljoner vidmakthålls, övriga bataljoner är i olika stadium av färdigställande mot org 2004.
8. En eventuell differentiering av stadsskyttebataljonerna samt deras förbandstypstillhörighet utreds (se särskild redovisning).
9. Utvecklingen samordnas med anskaffning av nya helikoptertyper.
10. Den närmare utformningen av den marina lednings- och underhållsorganisationen utreds.
11. Helikopterbataljonerna omfattar en bataljon med markoperativ huvudinriktning samt en bataljon med sjöoperativ huvudinriktning med ingående SAR-enheter.
12. I Amfibiebrigadledning med brigadkompanier ingår: Lednings-, spanings-, pionjär-, underhålls-, luftvärnsrobot- och sensorkompani.
13. I Strilbataljon 04 ingår StriC-, sambands-, radio- och radarförband.
14. Vid sidan av insatsorganisationen bibehålls två JA 37-divisioner tills vidare i grundorganisationen för att säkerställa ombeväpning till Gripensystemet och pilotutbildningen.

Förband som är anmälda till internationella styrkeregister och har intagit beredskap eller intar beredskap under 2003

Förband	Underavd	Ant	Beredskap	Anmält till styrkeregister enligt				
				PARP	EU-HFC	UNSAS	NORD-CAPS	SHIR-BRIG
Mekbataljon¹ Pbv 302 I			90 dgr beredskap Intill 2003-07-01.	Regbeslut 2 och 16 2000-06-21 PL 0046	Ej anmält	Regbeslut 14 2000-12-21	Regbeslut 14 2000-12-21	Regbeslut 14 2000-12-21
Snabbinsats- kompani ur mekbataljon Pbv 302 I	Meksskomp 302	Kompaniet under reorganisation efter insats i Kosovo	30 dgr personell beredskap från 2001-11-01. 30 dgr beredskap från 2002-03-01 till 2003-07-01.	Regbeslut 2 och 16 2000-06-21 PL 0046 Ä RB, reg- beslut 10 2000-03-30	Ej anmält	Regbeslut 14 2000-12-21	Regbeslut 14 2000-12-21	Regbeslut 14 2000-12-21
Mekbataljon Patgb I		Bataljonen fn insatt inom ramen för KFOR	90 dgr beredskap från 2001-01-01	Regbeslut 16 2000-06-21 PL 0046	Ej anmält	Regbeslut 14 2000-12-21	Regbeslut 14 2000-12-21	Ej anmält

¹ Utvecklingen av denna bataljon avbryts enligt regleringsbrev för år 2002 och förbandet ersätts från 2003-07-01 med mekaniserad bataljon Strf 90. Försvarsmaktens planering förutsätter att regeringen avanmäler förbandet, förutom snabbinsatskompaniet enligt rad 2, från berörda internationella styrkeregister.

Förband	Underavd	Ant	Beredskap	Anmält till styrkeregister enligt				
				PARP	EU-HFC	UNSAS	NORD-CAPS	SHIR-BRIG
Mekbataljon 90 I			30 dgr beredskap från 2003-07-01	Regbeslut 2 och 16 2000-06-21 PL 0046	Regbeslut 7 2000-11-09	Regbeslut 14 2000-12-21	Regbeslut 14 2000-12-21	Regbeslut 14 2000-12-21
MP komp			30 dgr beredskap från 2003-01-01	Regbeslut 2 och 16 2000-06-21 PL 4212	Regbeslut 7 2000-11-09	Regbeslut 14 2000-12-21	Regbeslut 14 2000-12-21	Regbeslut 14 2000-12-21
Ingkomp			90 dgr beredskap från 2002-01-01. 30 dgr beredskap från 2003-01-01.	Regbeslut 2 och 16 2000-06-21 PL 0047	Regbeslut 7 2000-11-09	Regbeslut 14 2000-12-21	Regbeslut 14 2000-12-21	Regbeslut 14 2000-12-21
Ubåtsförband	Halland Stödenhet	Insats 6 mån därefter ny uppsättning efter 12 mån	30 dgr beredskap från 2003-01-01	Ej anmält	Regbeslut 7 2000-11-09	Regbeslut 14 2000-12-21	Regbeslut 14 2000-12-21	Ej anmält
Korvettförband	2 Göteborg 1 Uh ftg	Insats 6 mån därefter ny uppsättning efter 12 mån	30 dgr beredskap från 2003-01-01	Ej anmält	Regbeslut 7 2000-11-09	Regbeslut 14 2000-12-21	Regbeslut 14 2000-12-21	Ej anmält

Förband	Underavd	Ant	Beredskap	Anmält till styrkeregister enligt				
				PARP	EU-HFC	UNSAS	NORD-CAPS	SHIR-BRIG
Minröjningsstyrka	2 Landsort 1 Uh ftg	Insats 6 mån därefter ny uppsättning efter 12 mån	30 dgr beredskap från 2001	Regbeslut 2 och 16 2000-06-21 Å RB, reg – beslut 10 2000-03-30	Regbeslut 7 2000-11-09	Regbeslut 14 2000-12-21	Regbeslut 14 2000-12-21	Ej anmält
SWAFRAP C-130		Insats 6 mån därefter ny uppsättning efter 12 mån	30 dgr beredskap från 2001	Regbeslut 2 och 16 2000-06-21 Å RB, reg - beslut 10 2000-03-30	Regbeslut 7 2000-11-09	Regbeslut 14 2000-12-21	Regbeslut 14 2000-12-21	Ej anmält
SWAFRAP AJS 37		Insats 6 mån därefter ny uppsättning efter 12 mån	30 dgr beredskap intill 2003-12-31	Regbeslut 2 och 16 2000-06-21 Å RB, reg- beslut 10 2000-03-30	Regbeslut 7 2000-11-09	Regbeslut 14 2000-12-21	Regbeslut 14 2000-12-21	Ej anmält

Förband	Underavd	Ant	Beredskap	Anmält till styrkeregister enligt				
				PARP	EU-HFC	UNSAS	NORD-CAPS	SHIR-BRIG
SWAFRAP JAS-39		Insats 6 mån därefter ny uppsättning efter 12 mån Senarelagd beredskapstidpunkt övervägs inom FM.	30 dgr beredskap från 2004-01-01	Regbeslut 2 och 16 2000-06-21 Å RB, regbeslut 10 2000-03-30	Regbeslut 7 2000-11-09	Regbeslut 14 2000-12-21	Regbeslut 14 2000-12-21	Ej anmält
Ledningsresurs (ILF)		2002 = 40 pers 2003 = 50 pers 2004 = 50 pers Cimic personal ingår från 2002 Amröjhund-ekipage inom ramen för ILF	7 dgr beredskap från 1/1 resp år. Anmälda till styrkeregistren med 30 dgr beredskap	Regbeslut 2 och 16 2000-06-21 Å RB, regbeslut 10 2000-03-30 PG 2702 PG 3783	Regbeslut 7 2000-11-09	Regbeslut 14 2000-12-21	Regbeslut 14 2000-12-21	Regbeslut 14 2000-12-21
S 102B		Nationell resurs, baserad i Sverige	30 dgr	Ej anmält	Regbeslut 5 2001-09-13	Ej anmält	Ej anmält	Ej anmält
60 observatörer		Ca 45 insatta 2002, 15 ur ILF	Anmäld med mer än 30 dgr beredskap	Ej anmält	Regbeslut 5 2001-09-13	Regbeslut 14 2000-12-21	Ej anmält	Ej anmält

Sammanställning av särskilda redovisningar enligt regleringsbrev och regeringsbeslut

Bilaga	Huvudsakligt innehåll	Sekretessgrad
5	Sammanställning av särskilda redovisningar enligt regleringsbrev och regeringsbeslut	(Ö)
6	Särskilda redovisningar rörande operativ förmåga, kompetenser och utveckling av insatsorganisationen m m 1. Delredovisning av: Uppdrag 54 – Försvarsmaktens kompetenser. Uppdrag 55 – Samband mellan operativ förmåga och behov av stridskrafter. 2. Uppdrag 57 – Förslag till en differentierad förmåga för stadsskytteförbanden. 3. Uppdrag 73 – Förutsättningar för att tidigarelägga utvecklingen av IT-säkerhetsenheten och NBC-kompaniet.	(Ö)
7	Särskilda redovisningar rörande tillväxt (hemlig) Uppdrag 65 – Förslag till sänkt ambition avseende tillväxtförmåga.	(H)
8	Särskilda redovisningar rörande övnings- och utbildningsplaneringen 1. Uppdrag 62 – Planering avseende övningsverksamheten för perioden 2003-2005. 2. Uppdrag 63 – Planering för att inom arméstridskrafterna bl a utbilda krigsförband motsvarande en brigad för år 2003 samt preliminär planering för år 2004. Ubil 8.1 Tabell – Planering avseende övningsverksamheten för perioden 2003-2005.	(Ö)
9	Särskilda redovisningar rörande grundorganisationen m m 1. Uppdrag 10 (RB 2001) – Principerna för de ekonomiska styrnings- och uppföljningsrutiner som införs med anledning av inrättandet av FMLOG. 2. Uppdrag 104 (RB 2001) – Förslag till vilka verksamheter som kan förläggas till Musköanläggningen för att få en långsiktigt rationell verksamhet. 3. Förslag till utveckling av försvarsattachéorganisationen med finansiering inom tidigare beslutad ekonomisk ram. Ubil 9.1 Tabell – Försvarsattachéorganisationens utveckling åren 2003–2005.	(Ö)
10	Särskilda redovisningar rörande personal Uppdrag 86 (RB 2001) – Åtgärdsplan syftande till att i högre takt än hittills öka antalet kvinnliga yrkesofficerare.	(Ö)

Bilaga	Huvudsakligt innehåll	Sekretessgrad
11	Särskilda redovisningar rörande internationell verksamhet 1. Utbildnings-, rekryterings- och ekonomiska konsekvenser av att så snart som möjligt efter en insats åter göra snabbinsatskompaniet insatsberett. 2. Delredovisning av partnerskapsmål G 3781 – CIMIC Group (studiemål). 3. Delredovisning av partnerskapsmål G 3782 – General CIMIC Companies (studiemål). 4. Delredovisning av partnerskapsmål G 4051 – ADP-link for logistic reporting (studiemål). 5. Slutredovisning av partnerskapsmål G 4250 – Single Fuel Concept (studiemål). 6. Slutredovisning av partnerskapsmål L 0041 – Multinational Formations for NATO-led PfP operations (studiemål). 7. Delredovisning av partnerskapsmål L 0940 – Target Acquisition/Locating equipment (studiemål). 8. Slutredovisning av partnerskapsmål M 4173 – Strategic movement requirements – Sealift (studiemål).	(Ö)
12	Särskilda redovisningar rörande materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling 1. Uppdrag 67 – Förutsättningar, möjligheter och begränsningar att lämna exportstöd till svensk industri samt omfattningen av sådant internationellt samarbete inom försvarsmaterielområdet. 2. Uppdrag 38 – Åtgärder som planerats eller vidtagits under 2002 inom FoT samt dessa åtgärders koppling till behovet av operativ förmåga, kompetens och anpassningsförmåga.	(Ö)
13 Ubil:	Särskilda redovisningar och tabeller rörande materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling (hemlig) 13.1 – Tabell – Plan för materielanskaffning (i prisläge 2002) årsvis för åren 2002-2007 och översiktligt för perioden 2008-2012. 13.2 – Tabell – Plan för anskaffning av anslagsfinansierade anläggningar (i prisläge 2002) årsvis för åren 2002-2007 och översiktligt för perioden 2008-2012. 13.3 – Tabell – Plan för forskning och teknikutveckling (i prisläge 2002) årsvis för åren 2002-2007 och översiktligt för perioden 2008-2012. 13.4 – Förslag till bemyndiganderam. 13.5 – Tabell – Beställningsbemyndiganden för materielobjekt. 13.6 – Tabell – Beställningsbemyndiganden för anslagsfinansierade anläggningar. 13.7 – Tabell – Beställningsbemyndiganden för forskning och teknikutveckling. 13.8 – Tabell – Behov av beställningsbemyndiganden för år 2003.	(H)
14	Särskilda redovisningar rörande finansiering 1. Försvarsprisindex (anslagen 6:1 och 6:3). 2. Prognos för år 2002 samt för perioden 2003-2005	(Ö)
15 Ubil:	Protokoll från slutlig samverkan vid Strategiledningen med ATO angående BU 03/SR, ÅR 01 och PerP rapport 6 15.1 – OFR/O FM yttrande över BU 03/SR och PerP rapport 6.	(Ö)

**Särskilda redovisningar rörande operativ förmåga, kompetenser
och utveckling av insatsorganisationen m m**

Innehållsförteckning

1. Uppdrag 54 och 55 – Delredovisning	2
1.1 Uppdrag 54 – Försvarsmaktens kompetenser	2
1.2 Uppdrag 55 – Samband mellan operativ förmåga och behov av stridskrafter.....	2
1.3 Sammanfattning.....	3
1.4 Bakgrund	5
1.5 Slutsatser	6
2. Uppdrag 57 - Stadsskytteförbanden	7
2.1 Uppgiften.....	7
2.2 Sammanfattning.....	7
2.3 Bakgrund	7
2.4 Slutsatser	7
3. Uppdrag 73 – Utveckling av IT-säkerhetsenhet och NBC-kompani.....	9
3.1 Uppgiften.....	9
3.2 Sammanfattning.....	9
3.3 Bakgrund IT-säkerhetsenheten.....	10
3.4 Överväganden IT-säkerhetsenheten.....	10
3.5 Slutsatser IT-säkerhetsenheten	11
3.6 Bakgrund NBC-kompaniet.....	12
3.7 Överväganden NBC-kompaniet	12
3.8 Slutsatser NBC-kompaniet.....	17
3.9 Alternativ möjlighet att höja NBC-insatsförmågan före 2004	18
3.10 Förslag till finansiering av höjningen av NBC-insatsförmågan	21

1. Uppdrag 54 och 55 – Delredovisning

1.1 Uppdrag 54 – Försvarets kompetenser

1.1.1 Uppgiften

Ur regleringsbrev för år 2002, 2001-12-13 (Fö2001/2821/EPS), uppdrag 54:

”Försvaretsmakten skall utarbeta förslag till en metod för styrning och uppföljning av åtgärder för att uppfylla kompetensmålen.

Metoden skall i samband med budgetunderlaget för 2005 användas för redovisning av underlag inför nästa försvarsbeslut. Försvaretsmakten skall delredovisa arbetet i budgetunderlaget för 2003 med slutredovisning i budgetunderlaget för 2004. Arbetet skall ske i nära samarbete med Regeringskansliet (Försvaretsdepartementet).”

1.2 Uppdrag 55 – Samband mellan operativ förmåga och behov av stridskrafter

1.2.1 Uppgiften

Ur regleringsbrev för år 2002, 2001-12-13 (Fö2001/2821/EPS), uppdrag 55:

”Regeringen avser att utveckla beskrivningen av sambandet mellan den önskade utvecklingen av det militära försvarets operativa förmåga i olika avseenden och behovet av stridskrafter. Försvaretsmakten skall fortsätta den metodutveckling som påbörjats vad avser beskrivning av sammanhang mellan hot som bör kunna mötas, kompetenser och operativ förmåga som behöver utvecklas och därav betingade behov av stridskrafter.

Den utvecklade metoden kan utgå från principerna i Försvaretsmaktens redovisning den 31 maj 2001 avseende uppdrag 82 i regleringsbrevet för 2001.

I formuleringen av operativ förmåga i olika avseenden används begreppet möta. I den utvecklade metoden skall detta begrepp utvecklas genom att olika ambitionsnivåer preciseras.

Försvaretsmakten skall därutöver komplettera redovisningen med bedömningar av framtida behov av förmåga och kompetenser som grundar sig på teknisk och taktisk utveckling i omvärlden.

Metoden skall i samband med budgetunderlaget för 2005 användas för redovisning av underlag inför nästa försvarsbeslut. Försvarsmakten skall delredovisa en sådan metod i budgetunderlaget för 2003 och lämna en slutredovisning i budgetunderlaget för 2004. Arbetet skall ske i nära samarbete med Regeringskansliet (Försvarsdepartementet)."

1.3 Sammanfattning

1.3.1 Sammanslagning av uppdrag 54 och 55

Kompetens bedöms utgöra en av flera förutsättningar för att uppnå operativ förmåga i olika avseenden och utgör därigenom en viktig länk i sambandet mellan operativ förmåga och behovet av stridskrafter vilket behandlas i uppdrag 55.

Försvarsmakten har därför i dialog med Regeringskansliet (Försvarsdepartementet) valt att fortsättningsvis metodmässigt behandla uppdrag 54, Försvarsmaktens kompetenser, inom ramen för uppdrag 55. Uppdragen kommer dock att redovisas separat. Om det fortsatta arbetet med begreppsmodellen skulle motivera en annan ansats avser Försvarsmakten att återkomma med en ny bedömning om att eventuellt skilja uppdragen åt.

1.3.2 Begreppsmodell

En första ansats bör vara att begreppet "kompetens" och dess relation till begreppet "förmåga" definieras. En sådan begreppsmodell bör främja den fortsatta dialogen mellan Försvarsmakten och Regeringskansliet (Försvarsdepartementet). Begreppsmodellen bör i så stor utsträckning som möjligt ensas med övriga styrnings- och uppföljningsmodeller inom Försvarsmakten så att inte begreppsförvirring uppstår.

I ett utkast till begreppsmodell antas grunden till förmåga utgöras av kvantitativa resurser i form av materiel och personal. Resurserna kan inte enbart beskrivas i kvantitativa termer. För att utgöra en förmåga ställs dessutom krav på kvalitet där kvalitetsdimensionen i form av personalens kunskaper och färdigheter benämns kompetens. Kompetens utgör på så sätt en viktig del av de resurser som bygger upp förmåga.

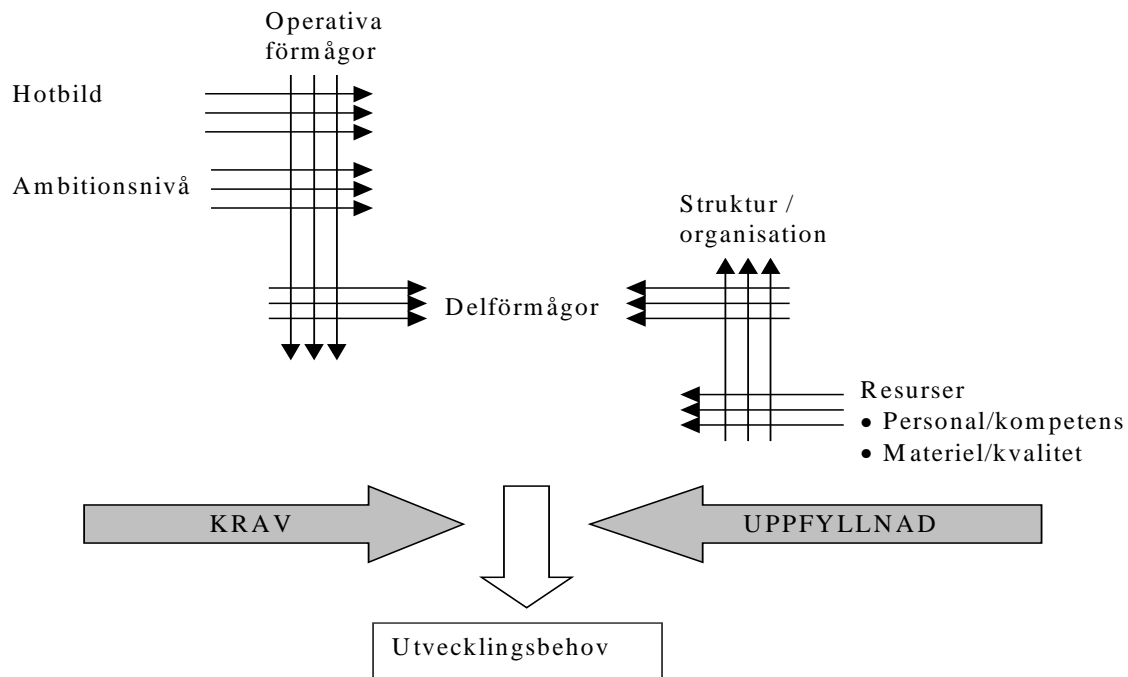
Vid tillräcklig mängd och kvalitet av resurser kan en viss operativ förmåga uppnås. Vid lägre mängd av resurser, där operativ förmåga inte kan uppnås, antas istället förmågan att utveckla en operativ förmåga (anpassningsförmåga) finnas. Vilken mängd av resurser som krävs för att uppfylla kraven på operativ förmåga respektive anpassningsförmåga avgörs av den specifika hotbild och ambitionsnivå som bedöms gälla.

1.3.3 Metodutveckling

Metoden skall beskriva sammanhanget mellan hot som bör kunna mötas, kompetenser och operativ förmåga som behöver utvecklas och därav betingade stridskrafter. Metoden ger i ett första steg behovet av stridskrafter genom att relatera *krav* till möjlig *uppfyllnadsgrad*. Såväl krav som uppfyllnadsgrad uttrycks i termer av operativa delförmågor. Eventuell diskrepans mellan krav och uppfyllnad visar på gällande utvecklingsbehov, se figur 1.

För att åstadkomma en kvantifiering av utvecklingsbehovet krävs att de operativa förmågorna kopplas till relevant ambitionsnivå. Exempel på ambitionsnivåer är: avvärja/bestrída, skydda och försvara. Vilken ambitionsnivå som är relevant för respektive operativ förmåga bör avgöras i relation till aktuell hotbild.

Metoden skall i ett andra steg beskriva möjliga vägar att utveckla stridskrafterna mot att uppfylla utvecklingsbehovet.

Figur 1 Metod för beskrivning av hur hotbild och ambitionsnivå anger behov av struktur- och resursutveckling.

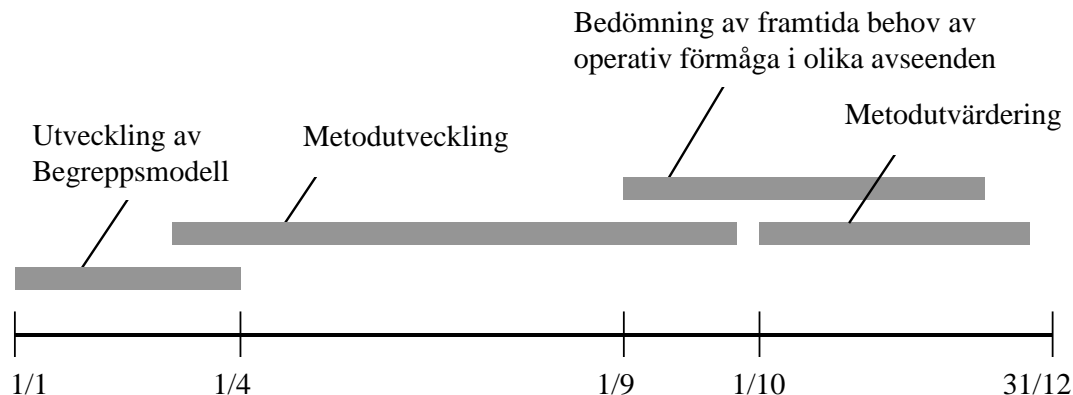
1.3.4 Framtida behov av operativ förmåga i olika avseenden

Metoden kommer att användas för att inom ramen för Försvarsmaktens perspektivplanering (PerP) ge en bild av det framtida behovet av operativ förmåga i olika avseenden relaterat till möjliga omvärldsutvecklingar.

1.3.5 Arbetsplan

Metoden avses att utvecklas enligt följande arbetsplan:

- Utveckling av begreppsmodell.
- Utveckling och utvärdering av metod.
- Bedömning av framtida behov av operativ förmåga i olika avseenden.
- Metodutvärdering.

Figur 2 Arbetsplan för 2002

1.4 Bakgrund

Inom ramen för uppdrag 82 i regleringsbrevet för 2001 redovisade Försvarsmakten den 1 juni 2001 (HKV skr H 23 310:80696) en metod för att beskriva sambandet mellan operativ förmåga och behov av stridskrafter. Den metod som då redovisades är användbar för att ge riktlinjer till tendenser över tiden av kvalitativ karaktär. De operativa förmågorna kopplades inte till ambitionsnivå utan uttrycktes generellt med termen ”möta”. Den fortsatta metodutveckling utgår från principerna från den tidigare redovisade metoden men kommer bl a att tillföras en kvantitativ dimension.

1.5 Slutsatser

Följande slutsatser har dragits inför den fortsatta metodutvecklingen:

- Vissa begrepp har oklar betydelse, arbetet bör därför startas med att en begreppsmodell tas fram.
- I konsekvens med de första ansatserna till begreppsmodell, där kompetens ses som en förutsättning för förmåga, bör uppdrag 54 behandlas inom ramen för uppdrag 55.
- Begreppsmodellen bör så långt möjligt ensas med övriga styr- och uppföljningsmodeller inom Försvarmakten.
- Den metod Försvarmakten redovisade den 1 juni 2001, som ett resultat av uppdrag 82 i regleringsbrevet för 2001, kommer att kompletteras med olika ambitionsnivåer i de operativa förmågorna i syfte att åstadkomma en kvantifiering av utvecklingsbehovet.
- Bedömning av det framtida behovet av operativ förmåga i olika avseenden bör ske inom ramen för Försvarmaktens perspektivplanering (PerP).

2. Uppdrag 57 - Stadsskytteförbanden

2.1 Uppgiften

Ur regleringsbrev för år 2002, 2001-12-13 (Fö2001/2821/EPS), uppgift 57:

”Försvarmakten skall i budgetunderlaget för 2003 redovisa ett förslag till en differentierad förmåga för stadsskytteförbanden. Förslaget skall bl. a. omfatta utrustning, utbildning, rörlighet och bemanning och hur många av förbanden som kan ingå i de nationella skyddsstyrkorna respektive armébrigadförbanden.”

2.2 Sammanfattning

Försvarmakten har påbörjat en analys av möjligheten att differentiera förmågan hos stadsskytteförbanden. Vidareutveckling av stadsskytteförbanden bör fortsatt beredas inom ramen för fortsatt perspektivplanering samordnat med Försvarmaktens utarbetande av underlag inför försvarsbeslutet 2004.

Försvarmakten föreslår därför, i avvaktan på beredningen inom utarbetande av underlag inför försvarsbeslutet 2004, att stadsskytteförbanden tills vidare kvarstår i och redovisas inom armébrigadförbanden.

2.3 Bakgrund

Försvarmakten insände den 15 maj 2001 (HKV 23 250:66183) till Regeringskansliet (Försvarsdepartementet) en redovisning av de nationella skyddsstyrkornas utformning, ledning och beredskap. I den redovisningen föreslog Försvarmakten att stadsskytteförbanden redovisas inom förbandstyp 3, nationella skyddsstyrkor, mot bakgrund av deras starka territoriella koppling m m.

2.4 Slutsatser

Det erfordras en djup analys för att identifiera de delar som skall varieras för att erhålla en differentierad förmåga för stadsskytteförbanden. De variabler som kan påverkas för att öka alternativt minska ett förbands förmåga är utrustning för eld, rörelse, skydd och ledning. Till detta kommer personalvariationer vad gäller kategori, andel av kategori, kravspecifikationer på befattningshavare, utbildning och organisation (storlek/antal enheter).

I uttrycket "differentierad förmåga" kan även vägas in krav på krigsduglighet med möjlighet till att variera förbandets beredskap. Därmed krävs det en översyn av om förbanden skall bemannas genom grundutbildning alternativt med överföringsvärnpliktiga samt behovet av fortsättningsutbildning och åtgärder vid en eventuell återtagning.

Försvarsmakten har påbörjat en analys av möjligheten att differentiera förmågan hos stadsskytteförbanden enligt ovanstående, men vidareutveckling av stadsskytteförbanden bör fortsatt beredas inom ramen för fortsatt perspektivplanering samordnat med Försvarsmaktens utarbetande av underlag inför försvarsbeslutet 2004. I detta arbete analyseras vilka förmågor och vilket antal förband som krävs totalt. Därefter vidtar ett organisationsarbete som utvecklar hur dessa förband skall vara organiserade - materiellt och personellt - samt vilka uppgifter de skall kunna lösa. Samtliga förband resursberäknas och vägs därefter mot varandra inom angivna ramar.

Försvarsmakten föreslår, i avvaktan på beredningen inom utarbetande av underlag inför försvarsbeslutet 2004, att stadsskytteförbanden tillsvidare kvarstår i och redovisas inom armébrigadförbanden.

3. Uppdrag 73 – Utveckling av IT-säkerhetsenhet och NBC-kompani

3.1 Uppgiften

Ur regleringsbrev för år 2002, 2001-12-13 (Fö2001/2821/EPS), uppgift 73:

”Försvarmakten skall i budgetunderlaget för 2003 redovisa förutsättningarna för att tidigarelägga utvecklingen av IT-säkerhetsenheten och NBC-kompaniet. En tidigareläggning kan avse delar av eller funktioner inom förbanden. Eventuella merkostnader och förslag till en finansiering för en tidigarelagd utveckling skall redovisas.”

3.2 Sammanfattning

Försvarmakten bedömer att en tidigareläggning av vissa funktioner inom IT-säkerhetsutvecklingen är möjlig, dock med vissa begränsningar i ambitionsnivå. Förutsättningar för att tidigarelägga utvecklingen av hela IT-säkerhetsenheten bedöms dock inte föreligga. IT-säkerhetsenheten är ett helt nytt förband som utvecklas för de krav ”den nya krigföringen” ställer på Försvarmakten. Det innebär att IT-säkerhetsenheten skall kunna tillföra operativ nytta i informationsdimensionen men även att förbandet skall kunna bidra med information som förstärker insatserna inom de traditionella dimensionerna; mark, sjö och luft.

Försvarmakten äger redan ett antal förmågor inom området som redovisas i samband med årsredovisningen, bl a:

- åtgärder för att stärka skydd mot informationsoperationer,
- aktiv IT-kontroll.

Förutsättningarna för att tidigarelägga utvecklingen av NBC-kompaniet bedöms vara mycket begränsade. Vissa delar som ammunitionsröjnings-, lednings- och logistikfunktionerna bedöms dock kunna tidigareläggas, men detta bedöms inte förbättra den önskade NBC-insatsförmågan i någon högre grad.

Försvarmakten bedömer istället att det snabbaste sättet att i närtid höja NBC-insatsförmågan är att utnyttja befintlig organisation och kompetens inom Försvarmakten och FOI (FOI NBC-skydd) samt att utrusta denna tillfälliga NBC-organisation med modern utrustning. Genom en sådan åtgärd kan en över året högre lägstanivå avseende NBC-beredskap skapas.

NBC-kompaniet är ett helt nytt förband som kräver kvalificerad utrustning. Efter anskaffning och test av materielen skall användningstekniker utvecklas, befäl

utbildas och utbildningsplaner utarbetas innan grundutbildningen av värnpliktiga påbörjas.

Anskaffning av ny materiel har påbörjats men leveranser har ännu inte skett. Arbete pågår inom B-analysområdet med att fastställa vilken utrustning som kommer att krävas. Det nuvarande världsläget har satt press på tillverkare av NBC-materiel, vilket kan medföra längre leveranstider och högre priser. Vid en forcerad utveckling riskerar Försvarmakten att tvingas genomföra grundläggande materielförsök, organisations- och metodutveckling, befäls- och värnpliktsutbildning parallellt vilket bedöms vara kontraproduktivt.

Försvarmakten bedömer att den snabbaste och säkraste vägen att utveckla NBC-kompaniet är att involverade enheter och myndigheter får fortsätta utvecklingsarbetet enligt nu gällande planer vilket innebär att NBC-kompaniet blir operativt under 2004.

3.3 Bakgrund IT-säkerhetsenheten

”Den nya krigföringen” och det nätverksbaserade försvaret kommer att innebära ett paradigmskifte inom informationsområdet. Försvarmakten utvecklar därför ett nytt förband som skall kunna verka i ”den nya krigföringen”.

De operativa kraven på IT-säkerhetsenheten framgår av Försvarmaktens skrivelse 2001-06-18 (HKV nr H 01 600:80717) *Operativa krav för insatsorganisationen. Kompletteringar till utkast 3 avseende Telekrig- och IT-förband*. Förbandet skall inte enbart fungera som ett säkerhetsförband utan också tillföra operativ nytta såväl i informationsdimensionen som inom övriga arenor inom vilka Försvarmakten avses verka. Förbandet kommer att innehålla funktioner som på många sätt påminner om telekrigförbanden och deras utnyttjande i det elektromagnetiska spektret. Teknologin medför dock att utnyttjandet sannolikt kommer att skilja sig betydande från dessa förband.

3.4 Överväganden IT-säkerhetsenheten

3.4.1 Allmänt

Utvecklingen av IT-säkerhetsenheten bedöms i dagsläget vara mycket tidspressad. Projektet befinner sig för närvarande i en studiefas i syfte att inhämta kunskap och definiera delförmågor inom enheten. Utvecklingen genomförs evolutionärt varför vissa delförmågor bedöms kunna vara tillgängliga som demonstratorer före 2004.

Projektet kommer under utvecklingsarbetet att upparbeta en expertkompetens och kunskap rörande idag fungerande system inom IT-säkerhetsområdet. Denna kompetens kan i sig utgöra en delförmåga som successivt realiserar under utvecklingen. Personal ingående i projektet bör redan idag delta i

kunskapsöverföring mellan totalförsvarsmyndigheter och andra aktörer inom området.

3.4.2 *Kompetens*

För närvarande pågår omfattande verksamhet inom ledningssystemområdet i Försvarmakten. Försvarmakten har stora personalvakanser inom detta område. Personalvakanser inom ledningssystemområdet kan inte ersättas med konsultverksamhet med hänsyn till såväl sekretessfrågor som Försvarmaktens behov av långsiktig kompetensuppbyggnad. IT-säkerhetsenhetens utveckling sker i samverkan med övrig ledningssystemutveckling. En tidigareläggning bedöms därför av kompetensskäl inte vara möjlig.

3.4.3 *Ekonomi*

En tidigareläggning av IT-säkerhetsenheten kommer med stor sannolikhet att innebära en kostnadsökning vars storlek främst bedöms bero på vilka funktioner som avses påskyndas i utvecklingen. En forcerad anskaffning av produkter och materiel kan även innebära risk att kvalitén i arbetet nedgår och att enheten därmed riskerar att inte uppfylla den operativa kravprofil Försvarmakten satt upp.

3.4.4 *Samverkan med övriga totalförsvarsmyndigheter*

FMV och FOI spelar en viktig roll både avseende utveckling av nätverksbaserat försvar (NBF) och IT-säkerhetsenheten. En forcerad utveckling av IT-säkerhetsenheten innebär sannolikt att dessa myndigheters arbete behöver prioriteras, så att ledningssystemkompetens flyttas från pågående NBF-utveckling till IT-säkerhetsutveckling. En sådan omprioritering riskerar att försena utvecklingen av det nätverksbaserade försvaret.

3.5 *Slutsatser IT-säkerhetsenheten*

Följande slutsatser har dragits om möjligheten att tidigarelägga utvecklingen av IT-säkerhetsenheten:

- Utvecklingen genomförs evolutionärt varför vissa delförmågor bedöms kunna vara tillgängliga som demonstratorer före 2004.
- Försvarmakten har stora personalvakanser inom ledningssystemområdet. En tidigareläggning bedöms därför av kompetensskäl inte vara möjlig.
- IT-säkerhetsenhetens utveckling sker i samverkan med övrig ledningssystemutveckling och i samverkan med övriga totalförsvarsmyndigheter. En forcerad utveckling av IT-säkerhetsenheten

innebär sannolikt att dessa myndigheters arbete behöver prioriteras så att ledningssystemkompetens flyttas från pågående NBF-utveckling till IT-säkerhetsutveckling. En sådan omprioritering riskerar att försena utvecklingen av det nätverksbaserade försvaret.

- Försvarsmakten anser att förutsättningarna att tidigarelägga utvecklingen av IT-säkerhetsenheten inte föreligger främst av tids-, kostnads- och kompetensskäl.

3.6 Bakgrund NBC-kompaniet

NBC-kompani 04 skall enligt nu gällande planer organiseras och grundutbildas under utbildningsåret 2003/2004 för att vara operativt under 2004. Kompaniet är ett helt nytt typförband som enligt de operativa ramvillkoren och den preliminära målsättningen skall inneha ett antal förmågor vilka tidigare inte funnits inom Försvarsmakten.

Skyddscentrum (SkyddC), som har typförbandsutvecklingsansvaret, har genomfört ett antal studier för att ta fram underlag till taktisk, organisatorisk målsättning för förbandet och utarbetat de taktiska, tekniska målsättningar för den nya utrustning som behöver anskaffas till förbandet. Studierna har genomförts med stöd av de taktiska kommandona men även myndigheter utanför Försvarsmakten, främst FOI, har deltagit i arbetet.

Utvecklingsarbetet är omfattande eftersom det inom de flesta områden inte finns något arv som går att utnyttja. NBC-kunskaperna inom Försvarsmakten utanför SkyddC är mycket begränsade varför SkyddC personal måste engageras i flera olika studier/utvecklingsprojekt, vilket medför att arbetet inte har kunnat genomföras på bredden i någon större utsträckning.

En förfrågan från Regeringskansliet (Försvarsdepartementet) har tidigare under hösten 2001 inkommit till Försvarsmakten om möjligheterna att tidigarelägga utvecklingen av NBC-kompaniet. Försvarsmakten lämnade svar (PM) den 2 oktober 2001.

3.7 Överväganden NBC-kompaniet

3.7.1 Allmänt

Nuvarande tidsplan för utvecklingen av NBC-kompaniet är i mycket hög grad beroende av när FMV kan leverera den utrustning som erfordras. Behovet av viss materiel är ännu ej fullständigt fastlagt. Detta gäller i huvudsak B-indikerings- och analysområdet. Detta underlag kommer att utarbetas under 2002. Ett problem för FMV är dessutom att, det med hänsyn till nuvarande världsläge, är stor efterfrågan på NBC-materiel vilket kan medföra längre leveranstider och högre kostnader.

Den anskaffade utrustningen måste testas så att det kan fastställas att den fyller ställda krav. Dessutom måste utbildnings- och säkerhetsbestämmelser för varje instrument m m utarbetas och fastställas. Taktik/teknik för hur delsystemet/underavdelningen i plutonen/kompaniet skall användas, måste också utvecklas. Något användbart arv finns inte. Vissa utbildningsanordningar måste även anskaffas för att utbildningen skall bli rationell och kostnadseffektiv. Tid för befälsutbildning och utbildningsplanering måste avdelas.

Inskrivning av lämpliga värnpliktiga har ännu inte skett. Det kommer att ställas särskilda krav på avseende psykisk stabilitet på huvuddelen av förbandets värnpliktiga personal med tanke på den miljö förbandet skall kunna uppträda i och de uppgifter som skall lösas. Omfördelning av till andra befattningar uttagna värnpliktiga går att genomföra, men risken är stor att rätt kompetens då inte kan innehållas.

Efterhand som materiel tillförs och testas samt personal utbildas skapas en begränsad NBC-resurs som vid behov kan utnyttjas. Denna begränsade NBC-resurs utgör inget förband men en resurs skapas som innehåller olika förmågor som kan lösa begränsade uppgifter. Ett sådant utnyttjande påverkar dock utvecklingen av NBC-kompaniet negativt då möjligheten att organisera ett sammanhållet förband med stor uthållighet riskerar att försenas.

NBC-kompaniet avses att utbildas med en del bestående av expertgrupp och indikeringspluton vid SkyddC, en del bestående av ammunitionsröjningsavdelning och ledningsgrupper vid Ing 2 och återstoden av förbandet vid T 2.

3.7.2 *Underavdelningsvisa synpunkter*

Ledningspluton

Kompanichef, expertgrupp och två ledningsgrupper.

Expertgruppens förmågor kan i princip redan idag avropas genom att Försvaretsmaktens och FOI resurser utnyttjas. Eventuella ledningsbehov tillgodoses genom att expertgruppen (del av) ansluter till den organisation/myndighet som behöver stöd och vars ordinarie ledningsmöjligheter används.

Ledningsgrupperna bedöms kunna utbildas redan utbildningsåret 2002/2003 utan extra kostnader. Värnpliktiga kan avdelas genom omfördelning från något annat förband som då får minskade/inga ledningsresurser. Utbildningsresultatet av en sådan tidigareläggning bedöms dock bli lågt eftersom övriga delar av kompaniet saknas och samövning därmed inte kan genomföras.

Indikeringspluton

Två indikeringsgrupper, provtagningsgrupp och analysgrupp.

Indikeringsgruppernas viktigaste uppgift är att kunna genomföra fordonsburen N-, B- och C-indikering snabbt och på ett för personalen så säkert sätt som möjligt. Detta löses med hjälp av speciella indikeringsfordon. Det finns för närvarande ytterst begränsade möjligheter att snabbt anskaffa lämpliga indikeringsfordon.

För att erhålla ett fordon som klarar de preliminärt ställda kraven är avsikten att på ett befintligt pansrat hjulfordon (Pasi XA 202) montera indikeringsinstrument av olika slag samt annan utrustning som erfordras. Åtgärder vidtas så att personalen får en kollektivt skyddad NBC-säker arbetsmiljö inne i fordonet. Detta konfigurationsarbete bedöms ta tid och relativt stora resurser i anspråk, men bedöms ge det önskade resultatet till ett rimligt pris. Någon officiell förfrågan till industrin har ännu ej ställts men inofficiellt har svenska företag visat intresse för detta arbete. Till bilden hör också det nordiska samarbetsprojekt, som avser utveckling av indikeringsfordon. På sikt bedöms Försvarmakten behöva indikeringsfordon till fler förband än enbart NBC-kompaniet och då skulle det nordiska samarbetsprojektet kunna vara en möjlig väg för den fortsatta anskaffningen.

Försvarmakten bedömer att köp eller leasing av ett utländskt indikeringsfordon kan vara en kortsiktig lösning. Det skulle dock innebära tillförsel av ett nytt, mycket litet fordonslag (två fordon), med tillhörande sannolikt dyra och komplicerade underhållsproblem.

Provtagningsgruppen skall kunna ta prover på misstänkta gaser, ämnen, vätskor m m för att därefter låta analysgruppen undersöka vad provet innehåller. Proven måste tas på ett säkert sätt och kunna överföras till analysgruppen eller annat laboratorium någonstans i världen. Om proven skall ha något bevisvärde, krävs att de tas på ett mycket säkert sätt och att transportemballagen kan bevara proven intakta fram till analys. Provtagningsutrustningen måste anskaffas och provtagningstekniken måste utvecklas. Detta kräver stöd från FOI. Även utbildningen av provtagningsgruppen kommer att kräva stöd från FOI.

Analysgruppen skall kunna analysera de prover som främst provtagningsgruppen levererar. Arbetet med att utreda vilken utrustning analysgruppen behöver för detta arbete kommer att genomföras under 2002. Först därefter kan anskaffning ske. Därefter tillkommer test och försök med den anskaffade utrustningen, arbete med att utveckla analysmetoder för att använda i fält och i utbildningsplaner m m.

I de fall skarpa prover tas och behöver analyseras innan analysgruppen är helt utvecklad och organiserad kan dessa prover analyseras vid FOI:s ordinarie laboratorium.

Utvecklingen av indikeringsplutonen bedöms inte kunna tidigareläggas.

Saneringsplutonen

Chefsgrupp, två sanerings- och brandgrupper.

Saneringsplutonen skall användas för att sanera kompaniets egen personal och utrustning främst indikeringsplutonen, men den kan naturligtvis även användas vid andra förband och enheter där behov har uppstått. Saneringsplutonens utrustning avses levereras enligt plan hösten 2002. Därefter skall försök genomföras, saneringsteknik utvecklas vilken är anpassad till den nya materielen och befälsutbildning genomföras. Därefter kan utbildningen planeras så att den kan börja enligt liggande plan när de värnpliktiga rycker in sommaren 2003.

Forcerad utveckling av saneringsplutonen, genom att påbörja grundutbildning samtidigt som det skall genomföras grundläggande försök på materielen och utveckling av ny saneringsteknik, bedöms inte vara genomförbart. Det finns ingen marginal för försenade materielleveranser eller omtag vad gäller teknik och metoder, något som äventyrar hela utbildningsresultatet.

CRO-plutonen (Chemical Radiak Omhändertagande pluton)

Chefsgrupp, förbandsplatsgrupp, CRO-grupp.

Denna pluton är ett sjukvårdsförband som skall kunna ta hand om kombinationsskadade, d v s såväl radiak- som C-stridsmedelskadade som även har konventionella skador. Dessa patienter måste saneras så att den behandlande personalen längre fram i sjukvårdskedjan inte behöver riskera skador och slipper arbeta i C-skyddsutrustning.

Denna förmåga har inte funnits tidigare inom Försvarmakten men det genomfördes försök och utarbetades taktisk, organisatorisk målsättning för denna förbandstyp vid dåvarande SkyddsS. Förslaget inrapporterades till Högkvarteret men lades i malpåse.

I den CRO-organisation som skall användas i NBC-kompaniet ingår flyttbara kollektiva skydd som för närvarande testas vid SkyddC. Testerna bedöms vara klara under våren 2003 och anskaffning av dylika skydd kan sedan påbörjas. Det krävs vidare bättre och mindre aggressiva personsaneringsmedel som kan användas på patienter med öppna sår. FOI kommer under 2002 att testa olika saneringsmedel för att undersöka vilken typ som bäst uppfyller sjukvårdens krav. Därefter kommer anskaffning att ske. För att CRO-plutonen skall kunna verka enligt målsättning krävs tillgång på bl a lämpligt personsaneringsmedel.

Utbildningen av CRO-plutonen skulle kunna tidigareläggas genom att andra sjukvårdsuttagna värnpliktiga omfördelas till denna uppgift, men så länge den för verksamheten väsentliga utrustningen saknas blir en sådan satsning verkningslös.

Ammunitionsröjningsplutonen

Arbete pågår med organisationen av ammunitionsröjningsavdelningen inom NBC-kompaniet. Grundtanken har tidigare varit att en hel pluton skall organiseras men den nuvarande inriktningen är att det endast skall vara en grupp. Förbandets uppgift är att kunna ta hand om och röja misstänkta B- eller C-laddningar. Röjning av konventionella laddningar ingår också i uppgiften.

För denna del av kompaniet skulle utbildningen kunna tidigareläggas. Resultatet skulle bli en grupp som kan användas t ex vid upptäckt av en misstänkt B- eller C-laddning någonstans i samhället vilken måste tas om hand. Denna förmåga saknas även inom den civila delen av totalförsvaret idag.

Merkostnaderna för att göra denna tidigareläggning bedöms bli begränsade och bedöms kunna genomföras inom liggande uppdrag.

Logistikplutonen

Chefsgrupp, sjukvårdsgrupp, kokgrupp, reparations- och drivmedelsgrupp, packgrupp.

Plutonens uppgift är att svara för NBC-kompaniets underhåll. Detta kräver i stort endast materiel ur arvet. Denna del av NBC-kompaniet kan tidigareläggas. En del av plutonens utrustning torde inte kunna levereras i tid, t ex de kollektiva flyttbara skydd som enligt målsättningen skall ingå. Detta är dock en mindre begränsande faktor. Inga särskilda merkostnader bedöms uppstå vid en eventuell tidigareläggning.

3.8 Slutsatser NBC-kompaniet

Den del av NBC-kompaniet som det finns de största förutsättningarna att tidigarelägga med godtagbart resultat, är ammunitionsröjningsgruppen. Viss risk för allvarliga störningar i utbildningen finns dock om en del av den beställda utrustningen inte kan levereras i tid.

Ledningsgrupperna och logistikplutonen kan även tidigareläggas om så bedöms nödvändigt. Eftersom hela kompaniet inte kan tidigareläggas så finns inga behov att ändra på utbildningsrytmen för dessa delar. Skulle ett behov uppstå är det möjligt att avdela lednings- och logistikdelar från andra förband som är under utbildning och skapa en tillfällig lösning. Med denna lösning blir det endast små störningar av redan planlagd verksamhet.

Övriga delar av NBC-kompaniets förmågor, som är av större intresse, går inte att tidigarelägga om förbandet skall kunna lösa sina uppgifter enligt den fastställda preliminära målsättningen. Det är främst utvecklingen av indikeringsplutonen med fordonsburen indikering, provtagning och analysförmåga som inte går att forcera.

Befälsutbildning måste genomföras på den nya materielen, likaså organisations- och metodförsök. Utbildningsplaner och taktik/arbetsmetodik måste utvecklas med hänsyn till den nya utrustningen och detta kan inte genomföras utan att materielen är tillgänglig.

Att redan under utbildningsåret 2002/2003 börja utbilda de mindre väsentliga delarna ingående i NBC-kompaniet bedöms inte tillföra Försvarets NBC-förmåga något tillskott av större värde. Det är tvärtom av väsentlig betydelse att de olika delarna i kompaniet utbildas samtidigt, första året, så att metoder och samverkansformer kan prövas och utvecklas.

En forcerad utveckling av NBC-kompaniet riskerar att splittra de begränsade resurser som finns inom området. Utvecklingen kan försenas om resurserna används för tveksamma substitut. Den påtvingade brådskan kan innebära att materiel anskaffas, vilken inte håller måttet, endast för att det skall finnas något att visa upp. Nyanskaffning måste ske med ytterligare förseningar och fördyringar som följd. Den snabbaste och säkraste utvecklingen bedöms vara att SkyddC och övriga involverade enheter får fortsätta sitt utvecklingsarbete enligt nuvarande planer.

3.9 Alternativ möjlighet att höja NBC-insatsförmågan före 2004

3.9.1 Nuläge

Enligt nuvarande beredskapsorder har SkyddC uppgift att avdela personal (patrull om två till åtta personer) för någon av nedanstående uppgifter:

- Indikering (N/C), provtagning (materiel- och miljöprover) för analys. Gruppen innehåller resurser för "egensanering".
- Sanering av punktojekt eller enstaka personer. Gruppen innehåller även resurser för indikering.
- B/C-röjning eller omhändertagande av enstaka objekt. Gruppen innehåller resurser för indikering och provtagning samt egensanering.
- "Bakre" ledning. Gruppen innehåller allsidig kompetens för att "råda" insatsstyrka, uppföljning av personal, information och presstjänst samt underhåll.
- Förstärkning av staber (HKV, OPL, TK och MD). Uppgiften kan t v liknas vid krigsplacering. Arbetet sker på det sätt som läget avgör. Två staber kan understödjas samtidigt.
- Utbildning. Grupp avdelas vid behov för att göra tillfälliga akuta utbildningsinsatser. Ökad breddutbildning kan ske med stöd av NBC-banorna.

Med i dag tillgängliga resurser kan en av ovanstående uppgifter lösas med begränsad uthållighet (veckor). En sådan insats kan ledas från SkyddC.

I övrigt finns begränsade resurser vid NBC-banor, T 2, inom marinens enheter och vid flygflottiljerna.

3.9.2 Förslag till utveckling

Intill dess att NBC-kompaniet är operativt (2004) kan NBC-insatsförmågan i Försvarmakten stegvis höjas genom att från 2002-07-01 organisera en tillfällig NBC-styrka med grundorganisationens resurser. Stommen i styrkan bör bestå av anställd personal vid SkyddC och FOI. Informellt samarbete i dessa avseenden pågår.

För att höja NBC-förmågan bör även personal från SWEDEC, Ing 2, FSC och T 2 ingå. Viss tid på året kan även NBC-värnpliktiga under grundutbildning ingå i styrkan. Styrkan organiseras genom en samordning av befintliga NBC-resurser, utbildning och omfördelning/tillförsel av NBC-materiel.

3.9.3 Huvuduppgifter

Stöd till militära enheter vid förhöjt NBC-hot/NBC-händelser:

- förstärkning i staber,
- indikering, provtagning,
- sanering,
- utbildning.

Vid internationella insatser/stöd utlandsstyrkan:

- NBC-rekognosering i missionsområde,
- temporär förstärkning med NBC-personal,
- provtagning,
- omhändertagande/destruktion av NBC-föremål,
- räddningsuppdrag i samband med NBC-händelse.

Vid stöd till samhället:

- stöd till polis vid NBC-hot,
- stöd till polis/räddningstjänst när misstänkt NBC-objekt påträffas,
- stöd till polis/ räddningstjänst vid NBC-händelse/terroristattack.

Organisation i stort:

- ledning,
- indikering/provtagning,
- NBC-EOD,
- CRO,
- sanering.

3.9.4 Steg 1, från 2002-07-01

Öka den materiella beredskapen genom att förrådsställa materiel för insatsstyrkan. Utbilda och samöva personal. FOI medverkan i utbildning och övning (1 000 Kkr). Organisera insatsgrupper och förbättra larmrutiner.

Med dessa åtgärder kan följande förmågor tillföras:

- Indikering (N/C) med ökad uthållighet och kapacitet att indikera på två täter.
- Provtagning (materiel- och miljöprover) på två täter där proven kan verifieras (SIBCRA).
- Genomföra B-bedömning.
- Sanering (N-, B- och C), med tillförd arbetskraft upprätta och betjäna en saneringsplats (materiel alternativt personal).
- Kunna inta dygnetrunkapacitet vid ”Bakre” ledning.
- Förstärkning av staber (HKV, OPL, TK och MD) med ökad kvalitet. Resurserna räcker till fyra staber.

Utbildning, ökad breddutbildning kan ske med stöd av NBC-banorna.

3.9.5 *Steg 2, 2003-01-01*

Ökad tillgänglighet på personal och anskaffning av materiel för indikering och provtagning samt EOD. Utbildning, samövning samt samordning med övriga myndigheter.

Med dessa åtgärder kan följande förmågor tillföras:

- Indikering av α / β -strålning tillförs (60 Kkr). Provtagning kan utföras under längre tid, fler prover kan tas (40 Kkr).
- B/C-röjning utvecklas och kan genomföras på flera objekt (2 000 Kkr).
- Ytterligare ökad tillgänglighet (VB NBC) kan åstadkommas genom att beordra personal i jour II (cirka 250 Kkr per år och person).

3.9.6 *Steg 3, 2003-01-01*

Anskaffning av saneringsresurser såsom saneringscontainer, personsaneringsmedel och personsorterare (CCM).

Med dessa åtgärder kan följande förmågor tillföras:

- Personsanering. Kapacitet att sanera 150 personer per dygn (2 000 Kkr).
- Sanering av kombinationsskadade (100 Kkr).

3.9.7 *Steg 4, 2003-07-01*

Anskaffning av splitterskyddat fordon med indikeringsutrustning för N-, (B-) och C-indikering.

Med dessa åtgärder kan följande förmågor tillföras:

- Rörlig, fordonsburen indikering (2 500 Kkr under förutsättning att steg 2 är genomfört och att fordonsplattformen tilldelas).

3.10 Förslag till finansiering av höjningen av NBC-insatsförmågan

Den föreslagna materielanskaffningen bedöms rymmas inom liggande materielplan (MS 121).

SkyddC ges ett tilläggsuppdrag för 2002 att organisera en utökad insatsstyrka. Kostnad 1 000 Kkr. Motsvarande uppdrag ges för 2003.

Särskilda redovisningar rörande övnings- och utbildningsplaneringen

(En underbilaga)

Innehållsförteckning

1. Uppdrag 62 - Redovisning av övningsverksamheten 2003-2005.....	2
1.1 Uppgiften.....	2
1.2 Sammanfattning.....	3
1.3 Bakgrund.....	4
1.4 Slutsatser.....	6
2. Uppdrag 63 – Planering för att bl a utbilda krigsförband motsvarande en brigad 2003 och 2004	8
2.1 Uppgiften.....	8
2.2 Sammanfattning.....	8
2.3 Bakgrund.....	9
2.4 Slutsatser.....	10
2.5 Redovisning av geografiskt produktionsutlägg.....	11

1. Uppdrag 62 - Redovisning av övningsverksamheten 2003-2005

Regeringen har i regleringsbrev för år 2002, 2001-12-13 (Fö2001/2821/EPS) uppdragit åt Försvarsmakten att i budgetunderlaget för 2003 redovisa planerad övningsverksamhet för åren 2003-2005.

För närvarande genomför Försvarsmakten en översyn av övningsplaneringen omfattande perioden 2003-2005 samt en inriktning för 2006. Den reviderade övningsplaneringen beräknas vara genomförd vecka 210. Det reviderade underlaget ligger till grund för den långsiktiga verksamhetsinriktningen (LVI) samt utgör grund för direktiv för uppdragsförslag (DUF) till Försvarsmaktens förband, skolor och centrum. Försvarsmakten har med anledning av den pågående planeringsprocessen därför hemställt om en senareläggning av slutredovisningen av uppdraget.

Efter dialog med Regeringskansliet (Försvarsdepartementet) den 6 februari 2002, beslutade Regeringskansliet (Försvarsdepartementet) att Försvarsmakten skall lämna en delredovisning omfattande övningsplaneringen baserad på aktuellt planeringsläge i samband med budgetunderlaget för 2003 (BU 03), samt att slutlig redovisning av uppdraget skall lämnas senast den 17 maj 2002.

Underlaget som inlämnas till BU 03, grundar sig på det planeringsunderlag som redovisats i Försvarsmaktens VU 02, (Verksamhetsuppdrag 02) till förband, skolor och centrum, samt de nu kända förändringar som skett efter det att denna sänts ut i organisationen.

1.1 Uppgiften

Ur regleringsbrev för år 2002, 2001-12-13 (Fö2001/2821/EPS), uppdrag 62:

”Försvarsmakten skall i budgetunderlaget för 2003 redovisa planeringen avseende övningsverksamheten för 2003-2005. Redovisningen skall omfatta deltagande förband i övningar på bataljons- respektive divisionsnivå, en årlig tidsplan för de viktigaste övningarna, den förväntade effekten av dessa samt de planerade utgifterna. Redovisningen skall begränsas till bataljonsförband och högre förbandsnivåer när det gäller armétridskrafterna samt divisionsnivå och högre förbandsnivåer när det gäller marin- och flygstidskrafterna.”

1.2 Sammanfattning

Planerad övningsverksamhet för perioden 2003-2005 enligt underbilaga 8.1. /8.1

De viktigaste övningarna för armén under 2003-2005 är arméns slutövningar (ASÖ) och arméns stabs- och sambandsövning (ASSÖ) som föregår slutövning. Dessa övningar syftar till övning med mekaniserade förband i brigadram och där delar av divisionsstaben övas. Till de viktigaste övningarna skall även luftvärnsövningen FOCUS läggas. Arméns större övningar omfattas av övningar inom ramen för slutövningar/valideringsövningar för styrkeregisterförband (PARP, EU m m).

I takt med att arméförband anmälda till styrkeregister skall inta insatsberedskap, tillkommer även valideringsövningar och slutövningar för dessa förband. Övningsrytmen för att omsätta och upprätthålla den långsiktiga förmågan hos styrkeregisterförbanden, bereds för närvarande.

För marinen är de viktigaste övningarna Vänernövningen samt marinens slutövning SAMMARIN. Dessutom är planeringen att årligen delta i övningarna LOVIISA samt BALTOPS.

Den mest omfattande övningen för flygvapnet är Flygvapenövningen (FVÖ), som är planerad att genomföras årligen för perioden 2003-2005. Totalt deltar flygande förband motsvarande en division under en veckas övning från tre baser under FVÖ. Under 2003 är övningen FOCUS inplanerad att inkludera tio till tolv flygplan. I övrigt genomförs större delen av flygvapnets övningsverksamhet med halv division (grupp) och är ej inkluderat i detta underlag.

Övningar för marinen och flygvapnet syftar till att öva väpnad strid och territoriell integritet. Övningarna där både flygvapnet och marinen deltar, syftar även till att öka interoperabilitet mellan sjö- och flygstridskrafter. Marinen genomför fler övningar på högre ledningsnivåer relativt Flygvapnet och har även det största internationella utbytet i sin övningsverksamhet.

Samtliga försvarsgrenar genomför årligen minst en övning motsvarande den nivå som efterfrågas i uppgiften (bataljonsförband och högre förbandsnivåer när det gäller arméstridskrafterna samt divisionsnivå och högre förbandsnivåer när det gäller marin- och flygstridskrafterna).

Den förväntade effekten av huvuddelen av Försvarsmaktens övningsverksamhet, ligger med tyngdpunkt på väpnad strid och mot uppgifterna väpnat angrepp (VA) och territoriell integritet (TI), vilket även medför ökad förmåga till internationella insatser (II).

Osäkerheten i planeringen för de internationella övningarna, beror i huvudsak på att övningsplaneringsprocessen är lång. Beslut om innehåll och omfattningen av övning fattas under en serie av möten. Andra nationers deltagande och omfattningen, beslutas cirka nio till tolv månader före genomförandet. Beslutsprocessen för genomförande av internationella övningarna följer NATO övningsplaneringsprocess och ligger i huvudsak utanför Försvarmakten.

Den ekonomiska säkerheten i planeringen kommer att öka med tiden, då flertalet internationella övningar är årligen återkommande och erfarenhetsvärden därigenom efterhand kommer att finnas tillgängliga. Inget ekonomiskt planeringsunderlag redovisas i detta underlag. Motivet till detta är att budgetarbetet för övningsverksamheten för närvarande fortfarande pågår.

1.3 Bakgrund

1.3.1 Planeringsgrund för övningar

Översynen av övningsverksamheten sker inom ramen för av operativa insatsledningen (OPIL) upprättat operativt övningsprogram (OpövnP), *OPIL/OPL skr 2001-09-01, 19 600:807014*. OpövnP är utarbetad med ett femårigt tidsperspektiv. Grundvärden och styrande inriktningar för OpövnP återfinns i ”Inriktning av Försvarmaktens övningsverksamhet (FMÖvnI)”, *HKV skr 2001-08-31, 01 800: 68555*. Dessa planeringsdokument överses årligen och ligger till grund för de taktiska planer som utvecklas. Grundläggande för deltagande och genomförande av övningsverksamheten är kopplingen mot Försvarmaktens fyra huvuduppgifter.

Flertalet av de större övningarna består av flera delövningar. Ett exempel på en sådan övning är STRONG RESOLVE som föregås av flera delövningar i syfte att förbereda och ge deltagande personal erforderlig kompetens för huvudövningen. Ett exempel på en förberedande övning inför STRONG RESOLVE är ALLIED EFFORT. Förändringar avseende deltagande i en övning kan därför medföra konsekvenser för deltagande i flera andra övningar och således även påverka den ekonomiska planeringen.

Planeringsprocessen för deltagande i internationella övningar sträcker sig över en 18 månaders period. Planeringsprocessen omfattar:

- IPC (initial planning conference): 12-18 månader före genomförandet. Anmälan om intresse för övningen, innehåll i stort, inriktning etc.
- MPC (main planning conference): 9-12 månader före genomförandet. Övergripande planering, vad skall respektive nation delta med. Regeringsbeslut bör finnas för deltagande.

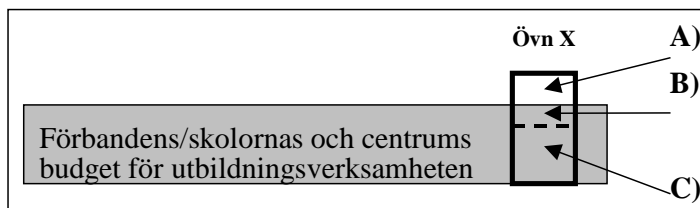
- FPC (final planning conference): 6 månader före genomförandet. Slutliga bidrag till övningen anmäls. Detaljplanering, regeringsbeslut måste finnas före FPC för att få en säker planeringsgrund.

Planeringsprocessen för en större internationell övning sträcker sig således över flera budgetår och det är tidigast tolv månader i förväg som det slutliga innehållet i övningen, övningens omfattning, deltagande förband m m är bestämt.

Det nordiska samarbetet inom ramen för Nordisk brigad (NORDCAPS), håller för närvarande på att finna sina former. Planeringen omfattar även övningsverksamhet för de förband som avses ingå i brigaden. För närvarande sker en översyn av vilka övningar som kan passa medlemsländerna i syfte att bygga upp en för brigaden lämplig övningsserie.

1.3.2 Beräkningsgrunder för övningskostnader

Vid större övningar där flera enheter/förband samövas eller i de fall där övningen bedrivs utomlands, uppkommer kostnader som här benämns övningsledningens övningsberoende kostnader och utlandsberoende kostnader. Inbördes förhållande mellan det enskilda förbandets/skolans eller centrum's budget för utbildningsverksamheten och ovanstående, redovisas nedan.

A) *Övningsledningens övningsberoende kostnader omfattar kostnader för:*

- Övningsledningens planering och genomförande av övningen, inklusive efterarbeten. Ex; lokalhyror, inhyring av fordon, resekostnader och rörliga lönetillägg för övningsledningen.
- Deltagande förbands transporter till och från övningsområdet.
- Centralt avsatta medel för markskador. Beroende på valt övningsområde, klimat och övningens karaktär.

Central övningsledning utgörs oftast av OPIL/OPL, -/ATK, -/MTK, -/FTK. Ovanstående kostnader skall därför budgeteras av dessa.

B) *Utlandsberoende övningskostnader omfattar kostnader för:*

- Lönetillägg orsakade av att övningen bedrivs utomlands.
- Köpt tjänst i utlandet. (Motsvarande köpt tjänst FMLOG.)

Berör deltagande förbands/skolors och centrums officerare och deltagande förbandsvolym, ingår därför i förbandens/skolornas och centrums budget för utbildningsverksamheten, men särredovisas som särskild kostnad.

C) Förbandens/skolornas och centrums övningsberoende kostnader omfattar kostnader för:

- Körmil, gångtid och flygtid som avses förbrukas under övningen.
- Ammunitionseffekter som avses förbrukas under övningen.
- Rörliga lönetillägg för deltagande officerare.
- Köpt tjänst av FMLOG.

Utgör del av förbandets/skolans/centrums ordinarie budget för utbildningsverksamheten.

Den totala kostnaden för en övning inom landet, utgörs således huvudsakligen av två delar, (A och C). En del som är övningsledningens övningsberoende kostnader för övningens genomförande och andra delen omfattar förbandens/skolornas och centrums övningsberoende kostnader. Om övningen genomförs utomlands tillkommer utlandsberoende kostnader, (B). Innebörden är att varje enhet bär huvuddelen av egen kostnad för utbildnings-/övningsverksamheten för den enskilda övningen.

Om en övning utgår innebär detta inte att här redovisade kostnader (A–C) i sin helhet kan intecknas som en besparing. Aktuellt förband skall då istället nå uppsatta utbildningsmål i förband på annat sätt och disponerar för detta ändamål medel ur egen budget, enligt C, ovan.

I detta underlag redovisas inget ekonomiskt planeringsunderlag med hänsyn till nu rådande ekonomiska planeringsläge och att ambitionsnivåer för övningsverksamheten är under översyn.

1.4 Slutsatser

Planeringsprocessen för deltagande i internationella övningar innebär att:

- nio till tolv månader före genomförandet av övningen föreligger erforderligt planeringsunderlag för genomförandet av övningen,
- sex månader före genomförandet fastställs övningens slutgiltiga omfattning.

Deltagande i större övningar (t ex STRONG RESOLVE) innebär även deltagande i en övningsserie som är kopplad till huvudövningen. En förändring i deltagandet kan därför få konsekvenser för fler övningar.

Det ökade antalet internationella övningar ställer krav på en utvecklad övningsplaneringsprocess. Dagens övningsplaneringsprocess uppdateras årligen och omfattar en tidsperiod om fem år. Processen utgör en god grund för Försvarsmaktens övningsplanering men behöver utvecklas.

Om en övning utgår innebär detta inte att kostnaderna för övningen i sin helhet kan intecknas som en besparing. Aktuellt förband skall då istället nå uppsatta utbildningsmål i förband på annat sätt och disponerar för detta ändamål medel ur egen budget.

Samtliga försvarsgrenar genomför årligen minst en övning motsvarande den nivå som efterfrågas i uppgiften. Den förväntade effekten av huvuddelen av Försvarsmaktens övningsverksamhet, ligger med tyngdpunkt på väpnad strid och mot uppgifterna försvar mot väpnat angrepp (VA) och hävda territoriell integritet (TI).

Utvecklingen av övningsformerna för förband anmälda till styrkeregister är under utveckling och kommer att påverka framtida övningsplanering.

2. Uppdrag 63 – Planering för att bl a utbilda krigsförband motsvarande en brigad 2003 och 2004

2.1 Uppgiften

Ur regleringsbrev för år 2002, 2001-12-13 (Fö2001/2821/EPS), uppdrag 63:

”Försvarmakten skall inom arméstridskrafterna bl.a. utbilda krigsförband motsvarande en brigad. Försvarmakten skall i budgetunderlaget för 2003 redovisa planeringen för denna utbildning för 2003 och preliminär planering för 2004.”

2.2 Sammanfattning

Grundutbildningen 2003 och 2004 genomförs mot brigad och brigadsystem i insatsorganisationen. Utbildningen genomförs med utbildning i halv bataljon vid sex utbildningsförband. Nyckelfunktioner i brigadsystemet genomförs vid utbildningsplatser där nyckelkompetens finns. För att erhålla förmåga i brigads ram samt systemkompetens inom bataljons och brigads ram genomförs funktionsövningar och slutövningar.

Grundutbildningen för respektive år genomförs mot brigadsystemet och inte mot en organisatoriskt volymmässigt komplett brigad. För att erhålla en volymmässigt personell uppfyllnad av brigad i insatsorganisationen utnyttjas värnpliktiga med rätt kompetens från tidigare grundutbildningsomgångar.

I syfte att bättre tillvarata effekten av samövning i bataljon inom brigads ram avses förbanden efter genomförd samövning krigsplaceras i bataljonsförband respektive fristående förband. Detta för att tillvarata effekten av samövning i brigadsystemet. På detta sätt utvecklas möjligheten att bl a vidmakthålla samövade insatsförband av bataljons storlek för såväl nationella som internationella insatser.

Med anledning av bl a ökade krav på deltagande i internationella insatser avser Försvarmakten påbörja arbete med att utveckla befintligt utbildningssystem. Utvecklingsarbetet avses starta våren 2002. Slutligt förslag utarbetas inom ramen för framtagande av underlag inför kommande försvarsbeslut.

2.3 Bakgrund

I regeringens proposition 1999/2000:30 "Det nya försvaret" framhöll regeringen beträffande det föreslagna utbildnings- och förbandsomsättningssystemet följande:

"Organisationen bör bestå av en divisionsledning, sex brigadledningar, markstridsbataljoner och specialförband. Flexibelt sammansatta stridsgrupper bör kunna skapas av bataljonsförbanden. Förbanden i insatsorganisationen skall ha en hög tillgänglighet efter beredskapshöjning. Organisationen bygger på ett utbildningssystem som innebär att grundorganisationen årligen utbildar en brigad..."

För att beskriva den planerade utbildningen av en brigad redovisas principer samt exempel på övningar vid utbildningsförbanden. Redovisningen förklarar den principiella utbildningen mot fyra mekaniserade bataljoner, brigadledningsfunktion, underrättelsefunktion, understödsfunktion, luftvärnsfunktion, fältarbetsfunktion och underhållsfunktion inom ramen för ett brigadsystem. Utbildningssystemet bygger på att grundorganisationen årligen utbildar och övar kompetenser och funktioner inom ramen för en mekaniserad brigad.

Det ovan beskrivna utbildnings- och förbandsomsättningssystemet skall nyttjas för utbildning av bl a:

- förband för nationell beredskap, (Fg 1- och Fg 3-förband i insatsorganisationen),
- förband för internationella insatser,
- vidmakthållande av kompetens, utveckling m m.

Ett system har därför valts med i huvudsak utbildning av mekaniserade halvbataljoner vid förband som har produktionsförutsättningar för mekaniserad utbildning. För att erhålla kompetenser mot brigadsystemet vad avser funktioner genomförs sådan utbildning vid förband med specialkompetens - funktionsförband. Geografiskt produktionsutlägg framgår av figur 1.

Under utbildningsåret genomförs funktionsövningar och förbandsövningar inom bataljons ram. Utbildningsåret avslutas med slutövning i samlad bataljon. Dessa övningar genomförs i brigads ram där delar av nyckelfunktioner deltar från divisionsnivå för att erhålla systemkompetens i brigad. Övningar som är planerade att genomföras under år 2003 och 2004 för att erhålla brigadsystemkompetenser är

bl a arméns stabs- och sambandsövning ASSÖ 03, ASSÖ 04 och arméns slutövning ASÖ 03. Utöver detta genomförs funktionsövningar vid respektive förband för övning av funktioner i brigadsystemkompetenser.

Grundutbildningen för respektive år genomförs mot brigadsystemet och inte mot en organisatoriskt volymmässigt komplett brigad. För att erhålla en volymmässigt personell uppfyllnad av brigad i insatsorganisationen utnyttjas värnpliktiga med rätt kompetens från tidigare grundutbildningsomgångar.

2.4 Slutsatser

Följande slutsatser ses:

- Grundutbildningen 2003 och 2004 genomförs mot brigad och brigadsystemet.
- Utbildningen sker ej mot en organisatoriskt volymmässigt komplett typbrigad.
- Utbildningen sker mot brigad med de viktigaste organisatoriskt ingående förbandsenheterna med nyckelfunktionerna inom brigadsystemet.
- Genom spridning av utbildningen erhålls brigadsystemkompetens vid samtliga utbildningsplatser där delar av brigadsystemet övas.

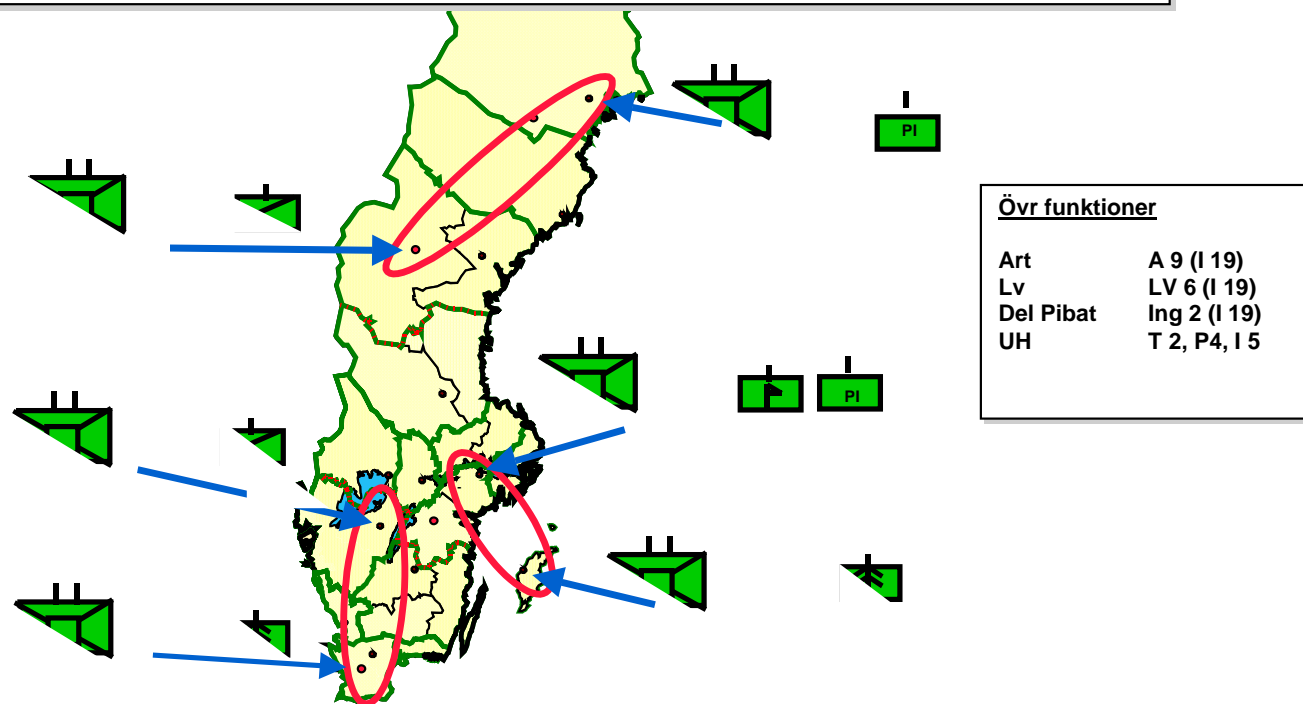
Värnpliktsvolym, infrastrukturella betingelser vid utbildningsförbanden, tillgängliga kompetenser och ekonomiska förutsättningar utgör förutsättningar avseende möjligheter till samövning av bataljon i brigads ram. Förändringar av dessa kriterier påverkar möjligheterna till samövning, vilket får konsekvenser för vidmakthållande av förmågan i brigadsystemet.

I syfte att bättre tillvarata effekten av samövning i bataljon inom brigads ram avses förbanden efter genomförd samövning krigsplaceras i bataljonsförband respektive fristående förband. Detta för att tillvarata effekten av samövning i brigadsystemet. På detta sätt utvecklas möjligheten att bli vidmakthållna samövade insatsförband av bataljons storlek för såväl nationella som internationella insatser.

Med anledning av bl a ökade krav på deltagande i internationella insatser avser Försvarsmakten påbörja arbete med att utveckla befintligt utbildningssystem. Utvecklingsarbetet avses starta våren 2002. Slutligt förslag utarbetas inom ramen för framtagande av underlag inför kommande försvarsbeslut.

2.5 Redovisning av geografiskt produktionsutlägg

Utbildning och samövning av Mekbrigadförb!

Figur 1 Geografiskt produktionsutlägg

Planering avseende övningsverksamheten för perioden 2003-2005 – Uppdrag 62

Övningsverksamhet 2003

NATO-, PFF-, EU-, bilaterala, nationella övningsnamn	Ansvarar/stödjer	Övningstyp/förväntad effekt	Tid/plats	Omfattning (svenskt deltagande)	Planerad Kostnad
ASSÖ 03	FHS/OPIL	CPX med operativ ram i taktisk miljö (Div-Brigad) Nationellt scenario med int inslag. Utveckla ledningsförmågan, förberedelser inför ASÖ 03	Vecka 8-9, Enköping	FHS elever, 1.mekdivstab med DUC (bl a, 1-2 brigstaber, AR stab) övningsledning, Hkpflj	
ASÖ-03	ATK/Hkpflj/M D S/M op tpledn	Arméns slutövning, LIVEX Övning i brigadram.	Vecka 11-13, Götaland	Arméns åldersklass, 1.mekdivstab op tpledn, delar ur hkpflj	
BALTOPS 03	OPIL/MTK, FTK, Hkpflj	Övning på MCC nivå, Maritime PSO. Pfp övning. Utvecklad interoperabilitet med övriga deltagande förband.	Vecka 22-23 ?	2.ysflj, 3.ysflj, JAS 39, Hkpförband	
Coop JAGUAR 03	OPIL/FTK, Hkpflj	CPX/LIVEX; NATO/PfPstaff training to include a Joint LIVEX (maritime prio) Övningen kan komma att ändras. Begränsat NATO intresse. Under omprövning.	24 mars-4 april/ Danmark	ESO	
Ev. PARP-övn	OPIL/OPL	Valideringsövning, Nivå ej fastställd. LIVEX Samövning av förband.	Vecka 20?	Berörda PARP-förband	

NATO-, PFF-, EU-, bilaterala, nationella övningsnamn	Ansvarar/stödjer	Övningstyp/förväntad effekt	Tid/plats	Omfattning (svenskt deltagande)	Planerad Kostnad
Flyg/Marinövning ("Vänernövning")	OPIL/FTK, MTK, Hkpflj, FRÄD	LIVEX Flyg och Marin Vidmakthålla interoperabilitet mellan sjö och flygstridskrafter. Vidmakthålla/utveckla luftförsvarsförmåga.	Vecka 17?	2.ysflj, 3.ysflj Hkpflj F 7 ?	
FOCUS 03	OPIL/FTK, ATK, Hkpflj, FRÄD	LIVEX flyg och lv Vidmakthålla/utveckla luftförsvarsförmåga	Vecka 11-12 Mellansverige	A, S och J, Lvbat (-) 10-12 plan deltagar.	
LOVIISA		Utveckla interoperabilitet med Finska sjöstridskrafter.	337	2:a ysflj, 1:a ubflj, 2: hkp bat.	
NORDIC PEACE 03	OPIL/OPL, ATK, MTK, FTK, Hkpflj	LIVEX, Chap VII PSO	Augusti Finland	ATK	
SAMMARIN	OPIL/MTK, FTK, Hkpflj, OPL	LIVEX, slutövning för marinen Samövning av sjöstridskrafter samt interoperabilitet mellan flyg och sjöstridskrafter.	Vecka 31-32	GU förband ur marinen, hkp, enheter ur FV	
Slutövning PARP	OPIL/OPL	LIVEX Samövning i förband	Vecka 322-323	Berörda PARP-förband	
Flygvapen övning	FTK	Utveckla flygförbandens förmåga att verka i svår motverkansmiljö, utveckla telekrigförmågan, öva samordnade insatser, utveckla befintliga system, genomföra prov och försök med nya system.		F 4, F 7, F 16, F 17, F 21	

Övningsverksamhet 2004

NATO-, PFF-, EU-, bilaterala, nationella övningsnamn	Ansvarar/stödjer	Övningstyp/förväntad effekt	Tid/plats	Omfattning (svenskt deltagande)	Planerad Kostnad
ASSÖ 04	FHS/OPIL	CPX med op ram i taktisk miljö(Div-Brig), nationellt scenario med int inslag Utveckla ledningsförmågan, förberedelser inför ASÖ 03	Vecka 8-9, Enköping	FHS elever, 1.mekdivstab, med DUC (bl a, 1-2 brigstaber, AR stab), övningsledning, Hkpflj	
ASÖ 04	ATK/Hkpflj/MD S/ Op tpledn	Arméns slutövningar med huvuddelen i södra Sverige, LIVEX Övning med mekaniserade bataljoner i brigadram.	Vecka 11-13, Södra Sverige	Arméns åldersklass, 1.mekdivstab, op tpledn, delar ur hkpflj	
BALTOPS	OPIL/MTK, FTK, Hkpflj	Övning på MCC nivå, Maritime PSO Utvecklad interoperabilitet med övriga deltagande förband.	422-424?	Amf 1, 1.ubflj, 20. kv 36.	
Coop BANNERS 04	OPIL/ATK, MTK, FTK, Hkpflj	LIVEX	Juni/ Norge	TBD	
Flyg/Marinövning ("Vänernövning")	OPIL/FTK, MTK,Hkpflj, FRÄD	LIVEX Flyg och Marin Vidmakthålla interoperabilitet mellan sjö och flygstridskrafter. Vidmakthålla/utveckla luftförsvarsförmåga.	Vecka 17?	2.ysflj, 3.ysflj Hkpflj F 7 ?	
FOCUS 04	OPIL/FTK, ATK, Hkpflj, FRÄD	LIVEX flyg och lv Vidmakthålla/utveckla luftförsvarsförmåga	Vecka 11-12 Mellansverige	A, S och J, Lvbat (-)	

NATO-, PFF-, EU-, bilaterala, nationella övningsnamn	Ansvarar/stödjer	Övningstyp/förväntad effekt	Tid/plats	Omfattning (svenskt deltagande)	Planerad Kostnad
LOVIISA		Utveckla interoperabilitet med Finska sjöstridskrafter.	437?	2:a ysflyg, 1:a ubflyg, 2: hkp bat.	
NORDIC PEACE 04	OPIL/OPL, ATK, MTK, FTK, Hkpflyg	LIVEX, Chap VII PSO	?/Danmark	TBD	
SAMMARIN 04	OPIL/MTK, FTK, Hkpflyg, OPL	LIVEX, slutövning för marinen Samövning av sjöstridskrafter samt interoperabilitet mellan flyg och sjöstridskrafter	Vecka 31-32	GU förband ur marinen, hkp, enheter ur FV	
Validering-PARP	OPIL/OPL	Valideringsövning, Nivå på övning ej fastställd. LIVEX	Vecka 20	Berörda PARP-förband	
Övning PARP	OPIL/OPL	LIVEX Samövning i förband	Vecka ?	Berörda PARP-förband	
Flygvapen övning	FTK	Utveckla flygförbandens förmåga att verka i svår motverkansmiljö, utveckla telekrigförmågan, öva samordnade insatser, utveckla befintliga system, genomföra prov och försök med nya system.		F 4, F 7, F 17, F 21	

Övningsverksamhet 2005

NATO-, PFF-, EU-, bilaterala, nationella övningsnamn	Ansvarar/stödjer	Övningstyp/förväntad effekt	Tid/plats	Omfattning (svenskt deltagande)	Planerad Kostnad
ASÖ-05	ATK/Hkpflj/ MD N Op tpledn	Arméns slutövning i Norrland, LIVEX Utveckla ledningsförmågan, förberedelser inför ASÖ 03	Vecka 11-13, Norra Sverige	Arméns åldersklass, 1.mekdivstab, op tpledn, delar ur hkpflj	
BALTOPS 05	OPIL/MTK, FTK, Hkpflj	Övning på MCC nivå, Maritime PSO Utvecklad interoperabilitet med övriga deltagande förband.	Juni	2.ysflj, 3.ysflj, 4ysflj, hkp förband	
Flyg/Marinövning ("Vänernövning")	OPIL/FTK, MTK,Hkpflj, FRÄD	LIVEX Flyg och Marin Vidmakthålla interoperabilitet mellan sjö och flygstriidskrafter. Vidmakthålla/utveckla luftförsvarsförmåga.		2.ysflj, 3.ysflj F 7 ? Hkpflj	
FOCUS 05	OPIL/FTK, ATK, Hkpflj, FRÄD	LIVEX flyg och lv Vidmakthålla/utveckla luftförsvarsförmåga	Våren/ Mellansverige	A, S och J, Lvbat (-)	
LOVIISA		Utveckla interoperabilitet med Finska sjöstridskrafter.	537?	Osäkert planeringsläge. 2:a ysflyg, 2: hkp bat.	
LSÖ/ASSÖ	FHS/OPIL	CPX med op ram i taktisk miljö(Div-Brig), nationellt scenario med int inslag		FHS elever, 1.mekdivstab, , med DUC (bl a, 1-2 brigstaber, AR), övningsledning, Hkpflj	

NATO-, PFF-, EU-, bilaterala, nationella övningsnamn	Ansvarar/stödjer	Övningstyp/förväntad effekt	Tid/plats	Omfattning (svenskt deltagande)	Planerad Kostnad
NORDIC PEACE 05	OPIL/ <u>OPL</u> , ATK, MTK, FTK, Hkpflj	LIVEX, Chap VII PSO		TBD	
SAMMARIN 05	OPIL/ <u>MTK</u> , FTK, Hkpflj, OPL	LIVEX, slutövning för marinen Samövning av sjöstridskrafter samt interoperabilitet mellan flyg och sjöstridskrafter.		GU förband ur marinen, hkp, enheter ur FV	
Slutövning PARP	OPIL/ <u>OPL</u>	LIVEX Samövning i förband	Vecka ?	Berörda PARP-förband	
Validering-PARP	OPIL/ <u>OPL</u>	Valideringsövning, nivå ej fastställd. LIVEX		Berörda PARP-förband	
Flygvapen övning	FTK	Utveckla flygförbandens förmåga att verka i svår motverkansmiljö, utveckla telekrigförmågan, öva samordnade insatser, utveckla befintliga system, genomföra prov och försök med nya system.		F 4, F 7, F 17, F 21	

Särskilda redovisningar rörande grundorganisationen m m

(En underbilaga)

Innehållsförteckning

1. Uppdrag 10 (RB 2001) – Redovisning av principer för ekonomiska styrnings- och uppföljningsrutiner med anledning av inrättande av FMLOG	2
1.1 Uppgiften.....	2
1.2 Sammanfattning.....	2
1.3 Bakgrund	2
1.4 Principiella utgångspunkter för FMLOG verksamhet	3
1.5 Definitioner och utgångsvärden.....	4
1.6 HKV ledning, styrning och övriga intressen i FMLOG i olika perspektiv	5
1.7 Planerings- och ekonomistyrningsmodell	8
2. Uppdrag 104 (RB 2001) – Förslag till vilka verksamheter som kan förläggas till Musköanläggningen för att få en långsiktig rationell verksamhet.....	13
2.1 Uppgiften.....	13
2.2 Sammanfattning.....	13
2.3 Bakgrund	14
2.4 Analys av uppgiften.....	14
2.5 Överväganden.....	14
2.6 Slutsatser	15
3. Försvarsattachéorganisationens utveckling åren 2003- 2005.....	17
3.1 Uppgiften.....	17
3.2 Försvarsmaktens förslag.....	17

1. Uppdrag 10 (RB 2001) – Redovisning av principer för ekonomiska styrnings- och uppföljningsrutiner med anledning av inrättande av FMLOG

1.1 Uppgiften

Ur ändring av regleringsbrev för budgetåret 2001 (regeringsbeslut 12, 2001-07-05, Fö2001/1287/MIL), uppdrag 10:

”Försvarmakten skall redovisa principerna för de ekonomiska styrnings- och uppföljningsrutiner som införs inom myndigheten med anledning av inrättandet av Försvarmaktens underhållstjänst och stödverksamhet. Uppdraget skall delredovisas den 1 oktober 2001 och slutredovisas i budgetunderlaget den 1 mars 2002. Av delredovisningen skall även framgå myndighetens förslag till eventuella ställningstaganden som regeringen kan behöva göra i ärendet.”

1.2 Sammanfattning

Föreliggande redovisning är identisk med tidigare delredovisning.

De principer för ekonomisk styrning samt rutiner för uppföljning som redovisas ligger sedan 2002-01-01 till grund för Försvarmaktens styrning och uppföljning av Försvarmaktens logistik (FMLOG). Huvudprinciperna har visat sig vara ändamålsenliga, dokumentet uppdateras dock kontinuerligt avseende detaljskrivningar.

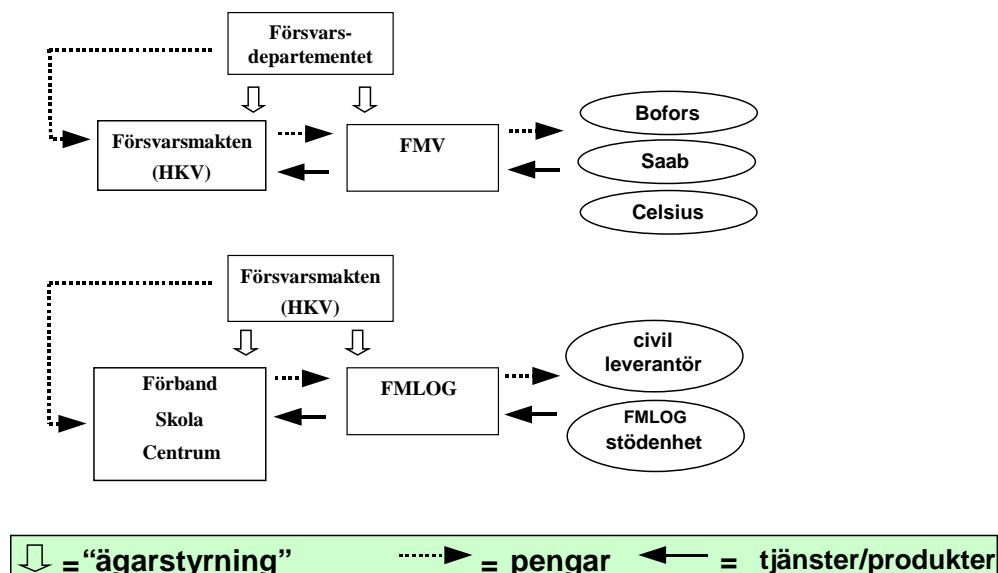
1.3 Bakgrund

Införandet av FMLOG som leverantör av varor och tjänster förändrar på flera sätt rollspelet och innebörden i arbetet och relationerna mot kunderna, dvs Försvarmaktens förband, skolor och centrum, men även mot den centrala ledningen inom Försvarmakten relativt dagens organisation och arbetssätt. Samtidigt är det viktigt att påpeka att mycket inte kommer att förändras vad avser rutiner och förutsättningar. Verksamheten kommer därmed i stort att genomföras på ett likartat sätt som i dagens relation mellan underhållsregementen och förband.

Syftet är att klarlägga ”kund- och ägarsidan” inom den centrala ledningen, med anledning av FMLOG införande. Med detta som grund skall erforderliga beslut kunna fattas.

1.4 Principiella utgångspunkter för FMLOG verksamhet

Styrningen av FMLOG inom Försvarmakten kan i någon mening jämföras med regeringens styrning av Försvarmakten respektive FMV, enligt nedanstående bild.

I "ägarstyrningen" av FMLOG ingår att reglera inriktningen för FMLOG verksamhet. Där ingår också att långsiktigt och strategiskt ställa krav på en effektivitets- och produktivitetsutveckling som innebär att lämpligaste leverantör väljs för att uppnå kostnadseffektivitet i förening med krav på stöd till insatsorganisationen.

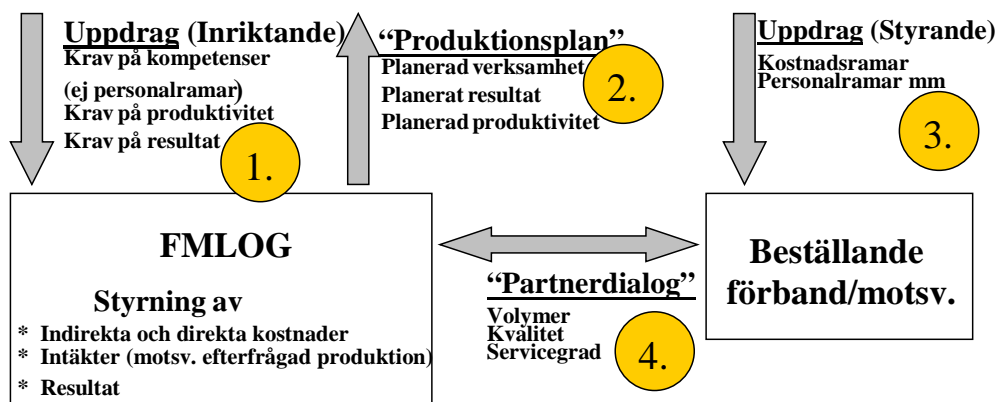
I en ständigt pågående process skall såväl FMLOG centrala ledning som Högkvarteret värdera förutsättningarna för lönsamheten i och möjligheten att genomföra produktion genom extern upphandling.

Sammanfattningsvis innebär de olika perspektiven med hänvisning till nedanstående bild, följande.

"Ägarstyrningen" innefattar dels övergripande inriktande uppdrag (1), dels en uppföljning av verksamheten i ett sammanställt perspektiv (2). Utöver detta ingår också att över tiden pröva FMLOG verksamhet avseende värdering av lämplig leverantör, egna eller externa resurser.

”Kundstyrningen” innefattar att beställa en volym av varor eller tjänster i FMLOG (4). Ekonomiska resurser för att kunna betala kostnaden för varan eller tjänsten skall beställaren ha tilldelats i de uppdrag (3) beställaren fått av Högkvarteret (HKV). Innebörden av detta är att FMLOG via ”kundstyrningen” styrs indirekt genom att efterfrågade volymer dimensionerar verksamheten.

Uppdrag - beställardialog

1.5 Definitioner och utgångsvärden

För förståelsen av den fortsatta beskrivningen är det viktigt att klargöra och belysa några definitioner och fackmässiga sammanhang.

Beställning - lämnas av kund (förband, skolor och centrum) till leverantör (FMLOG). Beställningar skall alltid vara föranledda av och hänförliga till uppdrag hos såväl kund som leverantör. Kostnaderna för effektuerad beställning betalas av kunden.

Beställningar resultatvärderas inte. Däremot görs en värdering av den mottagna varan/tjänsten med avseende på kvalitet, pris, tid och plats m m, som en del i resultatvärderingen av den prestation som beställningen skall tillgodose.

Uppdrag - all verksamhet inom Försvarsmakten skall beordras, följas upp och redovisas via uppdrag. Uppdrag består av uppgift(er) med mål och krav på resultat, resurser, krav på resultatredovisning samt eventuella handlingsregler. Ett uppdrag skall (så långt möjligt) innehålla ett effektmål. *Alla uppdrag skall resultatvärderas.*

Uppgift - ingår som en del i uppdrag. Uppgiften skall innehålla mål och krav på resultat. Uppgiften skall alltid ställas som krav på en prestation. Kravet skall alltid innehålla de två komponenterna total kostnad (K) och total kvalitet (Q).

Avsikten med FMLOG är att producera en efterfrågad produkt eller tjänst, d v s leverera med anledning av en beställning och erhålla intäkter för detta. Principiellt skall *inte* FMLOG få uppdrag som anslagsfinansierade uppdrag.

1.6 HKV ledning, styrning och övriga intressen i FMLOG i olika perspektiv

1.6.1 Allmänt

Nedan beskrivs övergripande de olika roller eller perspektiv den centrala ledningen kommer att ha mot FMLOG. Perspektiven utgår både från "ägarstyrningen" och från den relation som innebär att även den centrala ledningen är kund och beställare av FMLOG tjänster och produkter.

1.6.2 Överbefälhavarens övergripande ledning och ägarstyrning av FMLOG

Överbefälhavarens/HKV övergripande ledning och ägarstyrning av FMLOG omfattar två delar:

- Övergripande inriktande uppdrag.
- Avvägning mellan egenproducerad verksamhet inom Försvarmakten och extern upphandling.

Det övergripande uppdraget från Överbefälhavaren/HKV till chefen för Försvarmaktens logistik (C FMLOG) skall ge inriktningen för FMLOG verksamhet. Uppdraget skall uttryckas så att C FMLOG ges underlag för vilka som är kunder i FMLOG och som därmed har rätt att beställa och dimensionera FMLOG. Vidare skall uppdraget inrikta FMLOG långsiktigt för att C FMLOG skall kunna vidmakthålla, utveckla och avveckla såväl kompetens som kapacitet. FMLOG tilldelas inte några anslagsmedel för att genomföra uppdraget. Det skall genomföras intäktsfinansierat.

Uppdraget skall återredovisas i likhet med ordinarie redovisningsrutiner.

Överbefälhavaren som ägare, skall i uppdraget ställa krav på FMLOG produktivitetsutveckling. Ett antal nyckeltal skall utgöra bas för uppföljning av detta.

Uppdraget rullas varje år och ställs till FMLOG samtidigt och inom ramen för samma processer som i övrigt för Försvarmaktens förband, skolor och centrum.

Uppdraget skall grundas på en analys av Försvarmaktens långsiktiga behov av produktionsvolymerna samt en långsiktig verksamhetsdialog mellan FMLOG och

HKV. Långsiktiga strategiska avvägningar, tex mellan egenproducerad eller externt upphandlad produktion, skall vägas in i den planeringen.

1.6.3 HKV/OPIL¹ (central ledning) som beställare på central nivå av koncernövergripande varor och tjänster (centrala beställningar)

Försvarsmaktens centrala ledning är kunder och beställare av varor och tjänster i FMLOG, vilka är av "koncernövergripande" karaktär.

FMLOG skall inte ges anslagsfinansierade uppdrag. Det måste alltså finnas en utpekad "kund" i Försvarsmaktens centrala ledning eller någon stab/något förband som har ansvaret för att genomföra uppdraget och därmed också är ansvarig för de beställningar till FMLOG som behöver läggas för att den tänkta produktionen skall kunna genomföras. Ansvaret för att planera, budgetera och återredovisa verksamheten mot anslaget åligger kunden, inte FMLOG. Uppdragen kommer att redovisas mot den "centrala kassan" på anslaget 6:1 eller i "kundens" ordinarie verksamhetsbudget. Beställningar som omfattar centralt vidtaget materielunderhåll redovisas följaktligen på anslaget 6:3.

Den verksamhet som berörs är bl a:

Verksamhet	Anmärkning
Förrådshållning av förnödenheter	Ett prestationsområde i verksamhetsområdet beredskap på anslaget 6:1
Upprätthålla beredskap för nationella och internationella insatser	Den beredskap som underhållsorganisationen skall innehålla
Stödjande HKV och den centrala ledningen i olika funktions- och sakområdesvisa frågor	Här tillkommer en mängd nya områden som ingår i FMLOG servicedivision.

HKV behov av stöd för verksamhetens genomförande när det gäller administration, m m, följer samma principer som för övriga förband, skolor och centrum. HKV äskar anslagsmedel för uppdrag där kostnaderna för stödet via FMLOG ingår. HKV under ledning av C HKV genomför volymdialoger med FMLOG och under genomförandet beställs den efterfrågade tjänsten i FMLOG.

¹ Operativa insatsledningen (OPIL)

1.6.4 HKV (C GRO) verksamhetsledning av förbanden

Chefen för grundorganisationsledningen (C GRO) har Överbefälhavarens delegation att verksamhetsleda Försvarens maktens förband, skolor och centrum inom anslaget 6:1.

I uppdragen till förband, skolor och centrum skall resurser för beställning av underhållstjänst och stödverksamhet i FMLOG ingå. C GRO avväger i dialoger och på förbands- och skolchefers uppdragsförslag, förbandens uppgifter och resursbehov för kärnverksamheten respektive för beställning/köp av underhållstjänst och stödverksamhet.

C GRO kan via handlingsregler och styrningar till FMLOG, skapa enhetlighet och försvarsmaktsgemensamma ”taknivåer” för servicegrad och standarder i stödverksamheten.

FMLOG, främst den centrala ledningen, skall kunna delta i/lämna underlag till grundorganisationsledningens (GRO) uppföljning och analyser av förbandsverksamheten.

FMLOG är per definition ett av Försvarens maktens förband. Den ”dagliga ledningen” av FMLOG som förband måste utövas av HKV. I den ledningen ingår bl a:

- regelbunden verksamhetsrapportering av ställda uppdrag,
- planering och genomförande av uppföljning av FMLOG verksamhet,
- personaladministrativa och personalförsörjningsfrågor,
- beredning av och beslut i verksamhetsledningsfrågor som C FMLOG efterfrågar,
- m m.

GRO måste understödjas av olika sakområdesansvariga ledningar och avdelningar inom HKV när det gäller verksamhetsledningen av FMLOG. På samma sätt som när det gäller verksamhetsledning av övriga förband och skolor.

1.7 Planerings- och ekonomistyrningsmodell

1.7.1 Planeringscykeln

Allmänna krav på FMLOG planeringsprocess

Planeringscykeln för FMLOG utformas så att två perspektiv på styrning av FMLOG kan upprätthållas;

- dels så att HKV styrning av FMLOG egen utveckling inom olika områden kan ske effektivt, med krav på produktivitet, rationalisering, utveckling med hänsyn till Försvarmaktens övriga utveckling, t ex ny materiel och omorganisationer. Avvägning mellan egenproducerad och externt upphandlad produktion tillhör också detta perspektiv.
- dels så att HKV kan kontrollera att verksamheten planerad vid FMLOG överensstämmer med planeringen av kärnverksamheten vid förbanden i övrigt.

För att utnyttja handlingsfriheten maximalt, avseende framför allt personal- och ANFA-kostnader², bör inriktning för FMLOG beslutas så tidigt som möjligt i Försvarmaktens planeringsprocess. Tyngdpunkt måste ligga vid långsiktiga avvägningar.

För att möjliggöra genomlysning av såväl kunders som leverantörens planering bör planeringscykeln ansluta till övriga förbands process.

Grundläggande principer i den långsiktiga planeringen

Osäkerheten i planeringsförutsättningarna på lite längre sikt är genuin. Samtidigt är långsiktighet i inriktningen av FMLOG verksamhet avgörande för möjligheten att kunna anpassa kostnader som tar lång tid att förändra, strukturella kostnader, t ex personalkostnader och kostnader för hyror. Den långsiktiga planeringen är viktig, men den måste ske så att en handlingsfrihet att möta förändringar (nedgångar i efterfrågan, öknings i efterfrågan, förändringar i efterfrågade kompetenser, m m) på kort sikt kan skapas.

En sådan handlingsfrihet skapas genom att alltid långsiktigt underbalansera FMLOG produktionskapacitet i förhållande till planerad och bedömd långsiktig efterfrågan. Med ett sådant synsätt kan nedgångar i efterfrågan mötas. Behov av ökad efterfrågan kan mötas med nyanställningar eller extern upphandling av produktion på kort sikt.

² Anläggningar och fastigheter (ANFA)

På områden som kräver specialiserad och specifik kompetens är inte principen genomförbar.

1.7.2 Ekonomistyrningsmodell

Grunden för FMLOG ekonomimodell är att verksamheten skall vara intäktsfinansierad. Ekonomimodellen syftar framför allt till att underlätta en aktiv styrning av verksamhetens ekonomiska resultat. Kostnaderna skall anpassas till den volym av tjänster som efterfrågas. Följande fyra punkter är specifika för FMLOG ekonomimodell jämfört med övriga Försvarmakten:

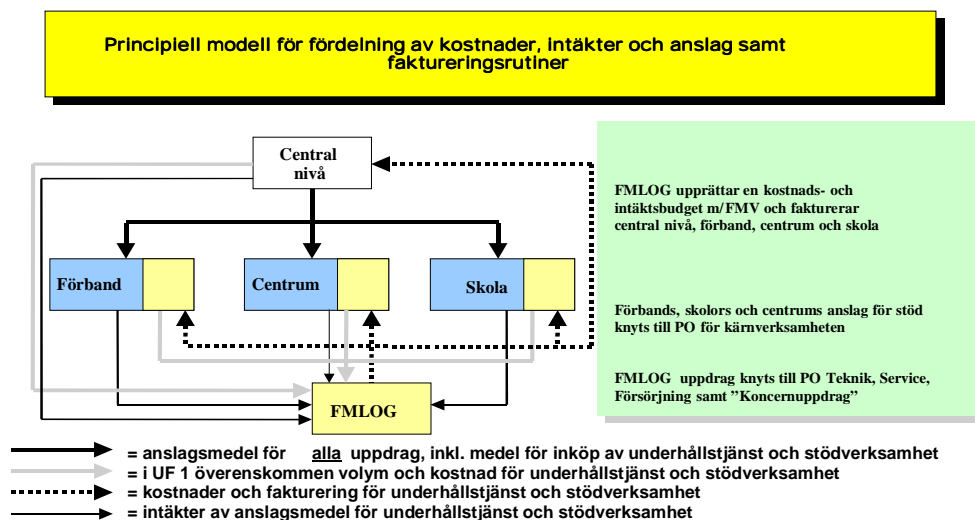
1. FMLOG tar betalt för tjänster och får därigenom intäkter → totalresultatet för hela FMLOG skall vara plus minus noll över tiden.
2. FMLOG delar upp kostnader i direkt produktion (produktionskostnader) och indirekt produktion (omkostnader).
3. För den interna styrningen inom FMLOG fokuserar man inte på uppdrag och uppgifter utan på aktiviteter → produktion och omkostnader.
4. FMLOG lokala produktionsenheter kommer att få krav på sig att göra ett överskott.

Det överskottskrav som produktionsenheterna får skall täcka de gemensamma omkostnaderna, t ex kostnaderna för ledningen av FMLOG. Ekonomimodellen innebär att chefen för en lokal FMLOG-enhet har fullt ansvar för kostnader och intäkter. Modellen innebär vidare ökad kostnadsmedvetenhet eftersom kostnaderna för genomförande av produktionen tydliggörs.

FMLOG ekonomimodell skiljer på produktionskostnader och omkostnader. Produktionskostnader (direkta kostnader) kan direkt hänföras till en viss efterfrågad tjänst och i de flesta fall till en specifik kund. Omkostnader (indirekta kostnader) kan däremot inte hänföras till en viss tjänst eller kund. Exempel på omkostnader är ledning, planering, egen administration, utbildning, fysisk träning, lokaler och utrustning. För att täcka omkostnaderna läggs ett omkostnadspålägg på de direkta kostnaderna och bildar priset för den tjänst som produceras.

Den ekonomiska styrningen inom FMLOG fokuseras mot resultatet (skillnaden mellan kostnader och intäkter). Den aktiva styrningen av kostnaderna fokuseras främst på omkostnaderna för att anpassa dessa i förhållande till förändringar i efterfrågan av tjänster. Produktionskostnaderna är mer direkt beroende av produktionsvolymen och går liksom intäkterna upp och ner i takt med att efterfrågan ökar eller minskar.

Principiellt gäller nedanstående bild som modell för fördelning av kostnader, intäkter och anslag samt faktureringsrutiner.

1.7.3 FMLOG uppdrag och uppgifter

FMLOG föreslås planera och redovisa verksamheten i ett uppdrag. Inom ramen för uppdragen planerar och redovisar FMLOG uppgifter enligt principerna i H SVAR³, som motsvarar FMLOG fackområden.

Efter hand som erfarenheter kring planering, genomförande och uppföljning vinnas, kan uppdraget och uppgifter samt innehållet i dem, komma att förändras.

Uppgifterna syftar i första hand till följande i verksamhetsledningen mellan HKV och FMLOG:

- Utgör struktur och utgångspunkt för dialog mellan HKV och FMLOG kort- och långsiktigt.
- Utgör utgångspunkt för målformulering (men måste kompletteras med mål och nyckeltalsuppföljning inom specifika områden).
- Utgör grund för övergripande kontroll och jämförelse mellan förbandens planerade beställningar och motsvarande planerad produktion i FMLOG.

³ Handbok för styrning, värdering, analys och redovisning av Försvarets verksamhet (H SVAR)

1.7.4 Återredovisning och uppföljning

Återredovisning

Återredovisning av uppdraget och uppgifter följer samma principer som i övrigt gäller Försvarets förband.

Uppföljning

Utöver den uppföljning som ekonomisystemet erbjuder föreslås ett antal specifika nyckeltal följas upp. Dessa tal kan följas upp med utgångspunkt i historiska data och bedöms vara relevanta över lång tid framåt.

Nyckeltalen stödjer också den uppföljning av produktivitet uppföljning och mätning av produktivitet utveckling som överenskomms i ägarstyrningen av FMLOG.

1.7.5 Omkostnader och redovisning av vissa särskilda kostnader

FMLOG verksamhet skall finansieras genom beställningar. FMLOG pris för att genomföra den efterfrågade produktionen skall inkludera omkostnader för ledning och administration på lokal, divisions och central nivå samt andra för produktionen nödvändiga kostnader.

FMLOG priser beräknas utifrån självkostnadsprincipen som gäller för hela Försvarets makt. Det finns olika sätt att prissätta (timpris, fordonspris, måltidspris). Vid timprisberäkning ingår följande fyra komponenter:

Direkta kostnader:

1. Grundpris = beroende på verksamhet och vad som prissätts kan grundpriset bestå av arbetskraftskostnad (lönekostnad för personal i direkt produktion, det vill säga grundlön, semestertillägg, lönekostnadspålägg, RALS⁴), avskrivningar, räntor, drivmedel och/eller råvaror.

Indirekta kostnader:

2. Egna omkostnader = arbetstid (lönekostnad) för personal som genomför indirekt produktion; arbetsledning, intern administration och övrigt stöd till den direkta produktionen samt utbildning, fysisk träning, lokaler och utrustning.
3. Gemensamma omkostnader (= överskottskrav) för att täcka ledningen av FMLOG och dess kostnader.

⁴ Ramavtal om löner m m för arbetstagare hos staten m fl (RALS)

Kapacitetsutjämning, överkapacitet och personalavvecklingskostnader i samband med omstrukturering föreslås hanteras enligt följande.

<i>Verksamhet</i>	<i>Förslag till ansvar efter 2002-01-01</i>
Kapacitetsutjämning, överkapacitet	Inplaneras som central beställning till FMLOG. Kräver att motsvarande anslagsmedel inplaneras. Grundorganisationsledningens genomförandeavdelning (GRO GEN) ansvarar för handläggningen.
Personalavvecklingskostnader i samband med omstrukturering enligt försvarsbeslut för FMLOG personal	Berörd personal överförs till avvecklingsorganisation. Inplaneras som central beställning till FMLOG. Kräver att motsvarande anslagsmedel inplaneras. GRO GEN ansvarar för handläggningen.

2. Uppdrag 104 (RB 2001) – Förslag till vilka verksamheter som kan förläggas till Musköanläggningen för att få en långsiktig rationell verksamhet

2.1 Uppgiften

Ur ändring av regleringsbrev för år 2001, 2001-07-05 (Fö2001/1287/MIL, Fö2001/1288/MIL, Fö2001/1527/EPS), uppdrag 104:

”Försvarmakten skall i samband med budgetunderlaget för 2003 redovisa ett förslag till vilka verksamheter som kan förläggas till Musköanläggningen för att få en långsiktigt rationell verksamhet.

Arbetet skall bedrivas i samarbete med den av regeringen utpekade utredaren avseende uppdrag om överlåtelse av verksamheten vid Muskö örlogsvarv till civil industri m m.”

2.2 Sammanfattning

Försvarmaktens beslutsavsikt är att följande verksamheter skall förläggas till Musköanläggningen:

- Verksamhet för underhåll av insatsledningssystem flyttas till Muskö.
- Förrådsställning av amfibiestridskrafternas båtmateriel kommer att samordnat med annan beredskapsplanläggning flyttas till Muskö.
- Annan materiel som ej används frekvent eller identifieras i samband med omförrådsställning flyttas till Muskö för förrådshållning med beaktande av den långsiktiga rationaliteten.

Det närmare innehållet i och utformningen av ovanstående beslutsavsikt prövas fortlöpande. Försvarmakten avser återkomma med ytterligare förslag till verksamheter som kan övervägas att placeras vid Muskö.

Den av regeringen utsedde utredaren (GD Kjell Jansson) har i denna fråga en annan syn än Försvarmakten. Utredaren anser att Försvarmakten bör lägga en vidare syn på vilken verksamhet som kan vara aktuell att förlägga till Muskö.

2.3 Bakgrund

Musköanläggningen är en berganläggning på ön Muskö i Stockholms södra skärgård. Staten äger cirka 2 900 hektar mark på Muskö varav cirka 200 hektar utgör Musköanläggningen. Huvuddelen av Musköanläggningen ligger insprängd i Djupskåraberget, som har en lokalyta inne i berget på cirka 52 000 kvm.

Vägförbindelse finns till fastlandet via en vägtunnel som har restriktioner beträffande bredd och höjd samt transporter för farligt gods. Avståndet till Stockholm är cirka 6,5 mil varav de sista 2 milen före Muskön är tvåfilig 70 km väg. Avstånd till Nynäshamn är cirka 2,5 mil, även denna väg är tvåfilig.

Anläggningen är byggd för att svara upp för sin tids krav (1950-talet) och löser idag i huvudsak tre uppgifter för sjöstridskrafterna:

- Ledning av sjöövervakning, sjöstridskrafter och sjötransporter inom aktuella områden.
- Underhåll av sjöstridskrafters fartyg och båtar med tillhörande sensorer och vapen.
- Reservdelsförråd av marinspecifik materiel.

2.4 Analys av uppgiften

Förslaget skall fokusera på att verksamhet liknande den nuvarande skall vara vägledande, vilket innebär att underhålls-, verkstads- och förrådstjänst är basen för att pröva om verksamheten kan bedrivas långsiktigt och rationellt.

2.5 Överväganden

Den av regeringen utsedde utredaren (GD Kjell Jansson) har under hösten 2001 påbörjat försök till försäljning av Muskövarvet. Dessa bedöms fortsätta under våren 2002. Möjligheterna för en aktör som på kommersiella villkor kan hantera fartygsunderhåll i Musköanläggningen är beroende av ett antal principiella frågor.

De främsta frågorna utgörs av;

- huruvida Musköanläggningen fortsättningsvis skall vara en försvarsanläggning och därmed ett särskilt skyddsföremål,
- fördelningen av det framtida fartygsunderhållet mellan Muskövarvet och Kockums AB/HDW. Den sedan 1998 gjorda fördelningen mellan varven behöver överses. Denna översyn avses att genomföras första halvåret 2002 och kommer att beakta den minskade kvantiteten fartyg och därigenom minskade volymen för varvsunderhåll. Den dimensionerande underhållsvolymen utgörs av ubåtar.

Utredning av miljöförhållandena pågår på Muskö. Musköanläggningens verksamhet är inte prövad enligt Miljöbalken.

Frågan om att förlägga underhållsproduktion från andra verksamheter inom Försvarsmakten har prövats tidigare, bl a inom projekt SIV 2000. Härvid fann man det inte vara rationellt att flytta någon underhållsverksamhet till Muskö.

Bland annat studerades liknande underhållsverksamheter inom fordonsområdet. Här utgjorde då t ex transporter till och från Muskö en begränsande faktor. Man fann att alternativ användningen av dockor och slipar med tillhörande verkstäder var begränsad för annat än fartygsunderhåll. Det finns inget idag som ändrar på dessa slutsatser. Vidare avses amfibieförbandens båtmateriel förrådsställas i anläggningen. Kravet på rationell verksamhet uppfylls dock inte enbart med denna verksamhet.

Skapandet av FMLOG den 1 januari 2002 och kravet på rationaliseringar i denna organisation gör att motiv för att flytta ut produktionsverksamhet till Muskö för närvarande inte är klarlagda.

Beslutet att OPIL med ingående MTK skall omlokaliseras till Uppsala medför på sikt ett minskat behov av Musköanläggningen för utövande av taktisk ledning.

Försvarsmaktens pågående projekt central ledning samt översyn av sjöövervakningssystemet påverkar dimensionering och placering av olika funktioner.

2.6 Slutsatser

Försvarsmaktens beslutsavsikt är att följande verksamheter skall förläggas till Musköanläggningen:

- Verksamhet för underhåll av insatsledningssystem flyttas till Muskö.
- Förrådsställning av amfibiestridskrafternas båtmateriel kommer att samordnat med annan beredskapsplanläggning flyttas till Muskö.
- Annan materiel som ej används frekvent eller identifieras i samband med omförrådsställning flyttas till Muskö för förrådshållning med beaktande av den långsiktiga rationaliteten.

Det närmare innehållet i och utformningen av ovanstående beslutsavsikt prövas fortlöpande. Försvarsmakten avser återkomma med ytterligare förslag till verksamheter som kan övervägas att placeras vid Muskö.

Den av regeringen utsedde utredaren (GD Kjell Jansson) har i denna fråga en annan syn än Försvarsmakten. Utredaren anser att Försvarsmakten bör lägga en vidare syn på vilken verksamhet som kan vara aktuell att förlägga till Muskö.

3. Försvarsattachéorganisationens utveckling åren 2003-2005

3.1 Uppgiften

Kommande översyner av försvarsattachéorganisationens utveckling bör göras årligen och kopplas till ordinarie budgetprocess, innebärande en anmälan i Försvarsmaktens budgetunderlag rörande finansieringsbehov. Underlag i form av Överbefälhavarens förslag till inriktning bör dessutom inkomma till Försvarsdepartementet senast den 1 oktober.

3.2 Försvarsmaktens förslag

3.2.1 Allmänt

Huvuddelen av förslaget är tidigare redovisad med Försvarsmaktens skr 2001-09-24 (HKV nr 01 800:70769).

Försvarsmakten har i samband med avvägning av Försvarsmaktens resurser inte funnit det möjligt att i den givna ekonomiska ramen fullt ut finansiera det förslag till inriktning som lämnades med Försvarsmaktens skrivelse enligt ovan.

Detta har inneburit att vissa försvarsavdelningar måste avvecklas eller ombildas till reseattachéjänst under 2003 samt att inrättandet av en ny försvarsavdelning och inrättandet av ett antal residerter måste skjutas framåt i tiden. Vissa planerade residerter föreslås fortsatt vara reseattachéer av ekonomiska skäl.

3.2.2 Försvarsmaktens inriktning för försvarsattachéorganisationen

Försvarsmaktens förslag utgörs av ytterligare preciseringar relativt insänt underlag 2001-09-24. Försvarsmakten föreslår att försvarsavdelning och representationen i följande länder avvecklas:

- Australien/Nya Zeeland 2003-06-30
- Thailand 2003-06-30
- Slovakien 2004-06-30
- Malaysia 2002-12-31

Försvarsmakten föreslår att representationen i följande länder förändras:

- Tjeckien – En reseattaché enbart ackrediterad till Tjeckien bör inrättas så snart som möjligt.
- Turkiet - Sidoackreditering till Israel och Egypten inrättas 2003-06-30.
- Chile – Efter ackrediteringsperiodens slut 2003-06-30 avvecklas den fast stationerade försvarsattachétjänsten i Chile och omvandlas till en reseattachétjänst.
- Brasilien – Fortsatt reseattachétjänst till ackrediteringsperiodens slut 2004-06-30.
- Singapore - Efter ackrediteringsperiodens slut 2003-06-30 avvecklas den fast stationerade försvarsattachétjänsten i Singapore och omvandlas till en reseattachétjänst.

Inrättande av försvarsavdelning i Japan med sidoackreditering Kina skjuts av ekonomiska skäl framåt i tiden.

3.2.3 Kostnader

Redovisningen bygger på en försvarsattachéorganisation i enlighet med Försvarsmaktens TFO 01009 (2001-10-25) jämte Försvarsdepartementets HPM 2001-12-20.

Redovisningen beskriver de budgeterade kostnaderna för försvarsattachéorganisationen. Dessa omfattar löner, avgifter och kanslihyror till Utrikesdepartementet och SIDA, verksamhetsmedel och kostnader för medföljande familj m m. Inräknat är, i form av flyttkostnader m m, planerade byten av befattningshavare inom försvarsattachéorganisationen som genomförs år 2003.

Utrikesdepartementet har i promemoria 2000-09-25 avseende specialattachéer och andra tjänstemän vid utlandsmyndigheterna med annan huvudman än UD, klarlagt principer för kostnadstäckning m m för försvarsattachéer. SIDA har även klarlagt principer för kostnadstäckning m m för försvarsattachéer.

Avgifterna från UD och SIDA kan förändras år från år och dessa kan inte påverkas av Försvarsmakten. Dessa myndigheters avgiftsberäkning ligger till grund för redovisningen.

Budgetering av verksamheten innehåller ett flertal osäkerhetsfaktorer som kan påverka kostnadsnivån. I budgeten finns inga reserver inplanerade för dessa osäkerheter eller hastigt uppkomna behov. Sker ingen resursökning i motsvarande grad måste verksamheten ambitionsförändras alternativt annan verksamhet inom verksamhetsgrenen förbandsverksamhet m m utgå.

Exempel på osäkerhetsfaktorer:

- utvecklingen av valutamarknaden (främst USD och EURO),
- uppkomna åtgärder inom säkerhetsområdet,
- förändrade avgifter till UD och SIDA,
- förändrade förmåner,
- förändrade bostadshyror,
- förändrade skolkostnader.

De planerade kostnaderna för år 2003 för försvarsattachéorganisationen är cirka 74 miljoner kronor.

3.2.4 Försvarsmaktens förslag till förändrad beslutsordning

Försvarsmaktens och statsmakternas långsiktiga intresse bör utgöra grunden för organisationens utveckling. Av vissa skäl kan snabbt uppkomna behov behöva hanteras.

En större långsiktighet bör eftersträvas för att så långt möjligt skapa stabila planeringsförutsättningar för utvecklingen av försvarsattachéorganisationen.

Försvarsmakten föreslår att vid inrättande respektive avveckling av försvarsavdelning bör beslut fattas 24 månader dock senast tolv månader före angivna år och datum. Sammanhängande beslut bör fattas för fast stationerad försvarsattaché.

Vid försvarsavdelning där ingen förändring föreslås bör beslut fattas minimum 24 månader före för fast stationerad försvarsattaché.

För reseattaché bör detta beslut fattas tolv månader, dock minimum sex månader, utgående från angivna år och datum.

Nuvarande och föreslagen organisation för planeringsperioden 2002-2005 framgår av underbilaga 9.1.

./9.1

Tillämpas föreslagen beslutsordning bör beslut avseende kapitel 3.2.2 fattas före 2002-06-30.

Försvarsattachéorganisationens utveckling åren 2003-2005

Land, Antal attachéer (2001-12-31)	Syfte	Ackr. t.o.m.	ÖB beslut 2002-02-21, förslag till inriktning maa FM ekonomi	Ant
USA 4	Infoinhämtn-utbyte, allm.mil.samverkan, Försvars-Mtrl	2005-06-30	Kvar	FMV handläggare vid föavd fr.o.m. 2001-04-01
Kanada 1 rese-	Försvars-Mtrl	2002-06-30	Så länge kommissions- arbete pågår	
Chile 1	Försvars-Mtrl	2003-06-30	Resident avvecklas 2003- 06-30 Reseattaché from 2003- 07-01	
Brasilien 1 rese-	Försvars-Mtrl	2004-06-30	Kvar	
Australien 1	Försvars-Mtrl	2003-06-30	Avvecklas 2003-06-30	
Nya Zeeland 1 sidoackr. från Australien	Försvars-Mtrl	2003-06-30	Avvecklas 2003-06-30	
Malaysia 1 rese-	Försvars-Mtrl	2002-12-31	Avvecklas 2002-12-31	

Land, Antal attachéer (2001-12-31)	Syfte	Ackr. t.o.m.	ÖB beslut 2002-02-21, förslag till inriktning maa FM ekonomi	Ant
Singapore 1	Försvars-Mtrl	2003-06-30	Resident avvecklas 2003- 06-30 Reseattaché from 2003- 07-01	
Thailand 1 sidoackr. från Singapore	Försvars-Mtrl	2003-06-30	Avvecklas 2003-06-30	
Ryssland 2+ 2 ass (f.d. tolkskole-elever)	Infoinhämtning-utbyte, allm.mil.samverkan	2003-06-30	Kvar	
Vitryssland 2 sidoackr. från Ryssland	Infoinhämtning-utbyte, allm.mil.samverkan	”	Kvar	
Georgien 2 sidoackr. från Ryssland	Infoinhämtning-utbyte, allm.mil.samverkan	2003-06-30	Kvar	
Polen 1	Infoinhämtning-utbyte, allm.mil.samverkan, Försvars-mtrl	2004-06-30	Kvar	

Land, Antal attachéer (2001-12-31)	Syfte	Ackr. t.o.m.	ÖB beslut 2002-02-21, förslag till inriktning maa FM ekonomi	Ant
Ukraina 1 sidoackr. från Polen	Infoinhämtning-utbyte, allm.mil.samverkan	”	Kvar	
Norge 1	Infoinhämtning-utbyte, allm.mil.samverkan, Försvares-mtrl	2004-09-30	Kvar	
Danmark 1 rese-	Infoinhämtning-utbyte, allm.mil.samverkan	2002-06-30	Kvar	
Finland 1+1 ass (f.d. tolkskole elev)	Infoinhämtning-utbyte, allm.mil.samverkan, Försvares-mtrl	2004-06-30	Kvar	
Estland 2 sidoackr. från Finland och Lettland	Infoinhämtning-utbyte, allm.mil.samverkan, Försvares-mtrl	”	Kvar	
Lettland 2+1 ass (f.d. tolkskole- elev)	Infoinhämtning-utbyte, allm.mil.samverkan, Försvares-mtrl	2002-06-30	Kvar	Bitr.att sidoackr. Estland, Litauen till 2002-12-31. Baltstöd.

Land, Antal attachéer (2001-12-31)	Syfte	Ackr. t.o.m.	ÖB beslut 2002-02-21, förslag till inriktning maa FM ekonomi	Ant
Litauen 2 sidoackr. från Lettland	Infoinhämtning-utbyte, allm.mil.samverkan, Försvarts-mtrl	”	Kvar	
Frankrike 2	Infoinhämtning-utbyte, allm.mil.samverkan, Försvarts-mtrl	2003-06-30	Kvar	Bitr.att ej sidoackr.
Spanien 1 sidoackr. från Frankrike	Infoinhämtning-utbyte, allm.mil.samverkan, Försvarts-mtrl	”	Kvar	
Storbritannien 2	Infoinhämtning-utbyte, allm.mil.samverkan, Försvarts-mtrl	2002-06-30	Kvar	Bitr. att ej sidoackr.
Irland 1 sidoackr. från Storbrit.	Infoinhämtning-utbyte, allm.mil.samverkan, Försvarts-mtrl	”	Kvar	
Tyskland 2	Infoinhämtning-utbyte, allm.mil.samverkan, Försvarts-mtrl	2004-06-30	Kvar	
Nederländerna, 1 rese-	Infoinhämtning-utbyte, allm.mil.samverkan, Försvarts-mtrl	2003-06-30	Kvar	

Land, Antal attachéer (2001-12-31)	Syfte	Ackr. t.o.m.	ÖB beslut 2002-02-21, förslag till inriktning maa FM ekonomi	Ant
Schweiz 1	Infoinhämtning-utbyte, allm.mil.samverkan, Försvars-mtrl	2003-06-30	Kvar	
Italien 1 sidoackr. från Schweiz	Infoinhämtning-utbyte, allm.mil.samverkan, Försvars-mtrl	”	Kvar	
Bosnien (Sarajevo) 1+1 tolk	Infoinhämtning-utbyte, allm.mil.samverkan,	2004-06-30	Kvar	
Kroatien 1 sidoackr. från Bosnien	Infoinhämtning-utbyte, allm.mil.samverkan,	”	Kvar	
Österrike 1	Infoinhämtning-utbyte, allm.mil.samverkan, Försvars-mtrl	2004-06-30	Kvar	
Tjeckien 1 rese-	Infoinhämtning-utbyte, allm.mil.samverkan, Försvars-mtrl	”	Kvar	
Slovakien 1 sidoackr. från Österrike	Infoinhämtning-utbyte, allm.mil.samverkan,	”	Avvecklas 2004-06-30	

Land, Antal attachéer (2001-12-31)	Syfte	Ackr. t.o.m.	ÖB beslut 2002-02-21, förslag till inriktning maa FM ekonomi	Ant
Ungern 1	Infoinhämtning-utbyte, allm.mil.samverkan, Försvares-mtrl	2003-06-30	Kvar	
Grekland 1 sidoackr. från Ungern	Infoinhämtning-utbyte, allm.mil.samverkan, Försvares-mtrl		Kvar	
Turkiet 1	Infoinhämtning-utbyte, allm.mil.samverkan,	2004-06-30	Kvar	
Israel 0	Infoinhämtning-utbyte, allm.mil.samverkan, Försvares-mtrl		Sidoackr. från Turkiet, inrättas 2003-06-30	
Egypten 0	Infoinhämtning-utbyte, allm.mil.samverkan,		Sidoackr. från Turkiet, inrättas 2003-06-30	
Sydafrika 1	Infoinhämtning-utbyte, allm.mil.samverkan, Försvares-mtrl		Kvar	
Japan 0	Infoinhämtning-utbyte, allm.mil.samverkan, Försvares-FoU		Avvaktas under 2003.	Sidoackreditering till Kina övervägs

Uppdrag 86 (RB 2001) – Åtgärdsplan syftande till att i högre takt än hittills öka antalet kvinnliga yrkesofficerare

Innehållsförteckning

1. Uppgiften.....	2
2. Sammanfattning.....	2
3. Redovisning av kvinnliga officerare	3
4. Åtgärdsplan.....	5
4.1 Ledarskap i förändring.....	5
4.2 Ledarskapsämnet i de militära skolorna	5
4.3 Nordisk konferens.....	5
4.4 Ag karriärsystem.....	6
4.5 Personalutvecklingssystem.....	6
4.6 Jämställdhet.....	7
4.7 Jämställdhetskartläggning	7
4.8 Sexuella trakasserier	8
4.9 Nätverk kvinnliga officerare	10
4.10 Utbildningsmiljö för värnpliktiga.....	11
4.11 Uppföljning av avgångsorsaker.....	11

1. Uppgiften

Ur regleringsbrev för år 2001, 2000-12-14 (Fö2000/514/ES), uppdrag 86:

"Försvarmakten skall i samband med delårsrapporten redovisa en analys av varför så få kvinnor blir yrkesofficerare och hur detta förhållande skall kunna förändras. I samband med budgetunderlag för 2003 skall Försvarmakten redovisa en åtgärdsplan syftande till att i högre takt än hittills öka antalet kvinnliga yrkesofficerare."

2. Sammanfattning

Föreliggande åtgärdsplan har sin utgångspunkt i den analys som redovisades i samband med delårsredovisningen 2000, HKV skr 2001-09-14, 23 250:70788.

Denna analys har två utgångspunkter:

Den första rör rekryteringsarbetet bland ungdomar. Så länge pliktlagen har olika giltighet för män och kvinnor, så kommer Försvarmakten ha betydande svårigheter med att kunna rekrytera på ett könsneutralt sätt. Försvarmakten har tidigare föreslagit en allmän mönstringsplikt, alltså även för kvinnor, och står kvar vid detta förslag.

Arbetsmetoderna inom rekryteringen har dock utvecklats mycket positivt och Försvarmakten når genom Rekryteringscentrum en stor del av ungdomarna mellan 15-17 år genom utbildningsmässor och information i gymnasieskolor. Med den s k "tjej-mönstringen" och "mini-lumpen" riktar Försvarmakten sig direkt till kvinnor i åldern 17 till 22 år. Dessa verksamheter har mottagits positivt men har ännu inte systematiskt utvärderats. Åtgärdsplanen redovisar i avvaktan på en sådan utvärdering inte några ytterligare åtgärder inom detta område. Inom ramen för Ag rekrytering/karriärsystem sker dock en översyn av såväl rekryterings- som urvalsprocesserna i Försvarmakten. Förändringar i rekryteringsarbetet kan mycket väl bli ett resultat av detta arbete.

Den andra utgångspunkten avser arbetsmiljön i Försvarmakten, främst den psykosociala. Samtliga, i denna plan, redovisade åtgärder syftar antingen till att förbättra attityden till kvinnor i Försvarmakten eller att förbättra de organisatoriska möjligheterna för kvinnor att verka som officer i Försvarmakten. I gynnsamma fall kan båda syftena uppnås genom samma åtgärd.

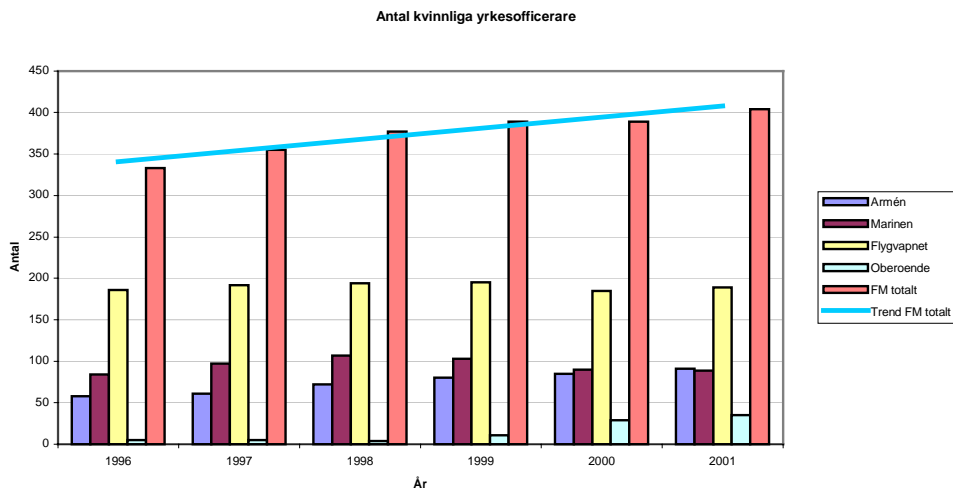
Det är Försvarmaktens uppfattning att både specifikt riktade åtgärder, som exempelvis åtgärderna mot sexuella trakasserier, som mer systemgenomgripande åtgärder av typen översyn av karriärsystem och utveckling av ledarskapsutbildningen måste genomdrivas för att nå de önskade effekterna.

Det är bara om Försvarsmakten på ett trovärdigt sätt kan visa upp en arbetsmiljö som är stimulerande och utvecklande för både män och kvinnor som rekryteringskraften kan ta fart och det direkta rekryteringsarbetet kan bli framgångsrikt.

Situationen idag är inte tillfredsställande vad avser andelen kvinnliga officerare. Arbetet för att öka andelen måste bedrivas systematiskt och långsiktigt samt utgå från kvalitetsaspekter. Ofta handlar det om att bearbeta en föråldrad företagskultur och ogynnsamma attityder till kvinnliga officerare, det är också därför denna åtgärdsplan givits sin profil. Det är Försvarsmaktens uppfattning att de senare åren visat tecken på en positiv utveckling inom detta område och att ett åsättande av ett kvantitetsmål snarare skulle försvåra än underlätta en fortsatt positiv utveckling.

Ett lämpligt mål mot bakgrund av åtgärdsplanens inriktning är dock att, inom tre till fem år, minska de förtida avgångarna som beror på arbetsmiljön med minst 50 %. Det är Försvarsmaktens avsikt att pröva, om ett konkret kvantitativt mål ånyo bör sättas, avseende andelen kvinnliga officerare av totalt antal officerare. Försvarsmakten återkommer, med ett ställningstagande i denna fråga, i samband med delårsrapporten 2002.

3. Redovisning av kvinnliga officerare

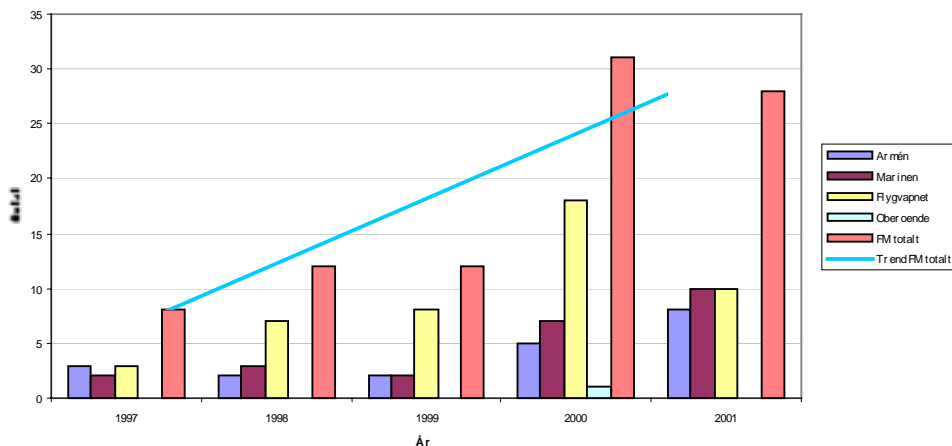
Under en femårsperiod har rekrytering av kvinnor till officersyrket ökat men ökningen har inte varit jämn utan en nedgång infann sig under verksamhetsåren 1999 och 2000.

Samtliga försvarsgrenar har ökat sin rekrytering av kvinnor. Ökningen för Försvarsmakten totalt, är 26 % från 2000 till 2001. Ökningen kan verka stor men antalet individer uppgår endast till tolv. En jämförelse mellan antalet, till officersyrket, rekryterade kvinnor i förhållande till antalet rekryterade män ger vid handen att år 2001 var andelen kvinnor som påbörjade yrkesofficersprogrammet (YOP) 11,1 %. För 2000 var motsvarande siffra 9,4 %.

Under 2001 uppgick avgångarna bland kvinnliga officerare till 6,9 %, 28 stycken av den totala mängden kvinnliga officerare. Den största kategorin avgångar har skett i åldersgruppen 35-40 år och det är bland nivå 6:orna huvuddelen (68 %) av avgångarna skett.

Motsvarande siffror för män var 10,8 %, men då skall också påtalas att av dessa slutade 531 med särskild pension och ålderspension. Dessa borträknade ger jämförelsetalet 6,4 %, vilket i jämförelse ger att avgångarna i jämförbara åldersklasser varit ungefär lika stora. Dock har avgångarna till del berott på olika orsaker.

Avgångar kvinnliga yrkesofficerare

4. Åtgärdsplan

4.1 Ledarskap i förändring

Att utöva ledarskap innebär att i dynamik med gruppmedlemmarna föra gruppen mot gemensamma mål. Detta anses som en högt skattad förmåga inom Försvarmakten. Ledarskapet försvåras med antalet ingående parametrar, d v s då en grupp inte är homogen. Idag är inte alla soldater mellan 18-23 år, inte heller har de samma bakgrund avseende religion, kön eller etnicitet.

Att leda en grupp med många ingående parametrar på ett framgångsrikt sätt, förutsätter stor kunskap avseende gällande lagar och förordningar, självinsikt samt en stark tro på individen och allas lika rättigheter.

4.2 Ledarskapsämnet i de militära skolorna

För att tillgodose en officer med de kunskaper som denne behöver för att utöva sitt chefs- och ledarskap i den mångkulturella Försvarmakten innebär det att ledarskapsämnet i de militära skolorna måste utvecklas. Kunskapen om köns olik förutsättningar i samhället och i organisationen måste ingå i utbildningen av officerare. Det är av stor vikt att tydliggöra Försvarmaktens egna riktlinjer och krav på personalen.

4.3 Nordisk konferens

Mot bakgrund av insikten att ledarskapet är avgörande för hur attityder och värderingar formas på en arbetsplats måste framtida officerare i chefsbefattning ges en specifik utbildning i jämställdhet och genuskunskap kopplat till ledarskap med fördjupad förståelse för könsroller även ur ett maktperspektiv.

I september i år planerar Högkvarterets personalstab i samarbete med Förvarshögskolan att anordna en nordisk konferens med deltagande av försvarsmakterna i Danmark, Norge och Finland. Det övergripande syftet med konferensen är att skapa förutsättningar för kunskapsuppbyggnad i hur Försvarmakten kan förbättra organisationen för att vara attraktiv för både kvinnor och män. Målet med den nordiska konferensen är förutom kunskapsutbyte och etablerande av nätverk för forskare och praktiker, att introducera genusperspektivet i de militära skolorna. Därför kommer den nordiska konferensens innehåll att i dialog fastställas av Högkvarteret och Förvarshögskolan.

4.4 Ag karriärsystem

Arbetsgruppen utarbetar förslag till ett mer flexibelt karriärsystem. Syftet är främst att tillgodose Försvarens behov av rätt kompetens på rätt nivå mot de framtida krav som ställs på Försvarensmakten. Fokus på kompetens kräver ett mer flexibelt och till dagens förutsättningar bättre anpassat system. Större möjligheter till och krav på individuell utveckling och fördjupning kommer sannolikt att behövas för att möta de framtida kompetenskraven. I detta arbete överses också möjligheterna att frikoppla befördran och nivåhöjande utbildning från varandra.

Ytterligare ett syfte är att belysa möjligheterna att rekrytera personal utan officersutbildning med specifika kompetenser till Försvarensmakten. Huruvida denna personalgrupp bör ges en anpassad officersutbildning och hur en sådan utbildning kan utformas är ytterligare frågeställningar för arbetsgruppen.

I detta arbete anläggs också ett könsperspektiv. Genom föreläsningar och diskussioner strävar arbetsgruppen efter att identifiera och minimera de organisatoriska och kulturella hinder som finns för bl a underrepresenterade kön. Arbetet synliggör härigenom de faror som uppstår då en hierarkisk struktur förändras och ersätts av en ökad flexibilitet med ökande inslag av subjektiva bedömningar.

De könsroller som samhället etablerat och som är representerade i Försvarensmakten, där mannen är norm, förändras inte i samma takt. Urvalsförfarandet kan då missgynna kvinnors möjlighet till karriär och utveckling när personliga omdömen mot bakgrund av traditionella och föreställningsbaserade könsperspektiv får en ökad betydelse.

Ag karriärsystem slutrapporterar 2002-11-01.

4.5 Personalutvecklingssystem

Eftersom ledarskap är avgörande för vilka attityder och förhållningssätt som råder vid arbetsplatsen skall bedömningen av en individs utövande av ledarskap vara avgörande för urval/befördran till chefsposition när övriga krav som ställs är uppfyllda.

Syftet är dels att skapa en likartad bedömning för civil och militär personal, dels att få en utvidgad bedömning av hur den enskilde chefen utövar sitt ledarskap. Systemet bygger på en 180-graders bedömning, d v s en jämförelse mellan en självskattning, en chefskattning och en skattning från underställda som ett underlag för medarbetarsamtal. Begränsade försök med det nya systemet har genomförts inom Försvarensmakten med positivt resultat. Inom ramen för det nya systemet kan chefens ledarskap tydliggöras och utvärderas.

Brister i ledarskap vad avser inställning och attityd till jämställdhet och kvinnliga medarbetare kommer tydligare fram med detta system och bör i ökande grad medföra att chefspositioner inte kommer ifråga samt att befintliga chefer skall kunna ompröva sitt chefutövande eller t o m få chefskapet omprövat.

Under 2002 och 2003 genomförs utökade försök med hela organisationsenheter. Från halvårsskiftet 2003 kan tidigast det nya systemet vara infört i hela Försvarsmakten.

4.6 Jämställdhet

Försvarsmakten har beslutat att upprätta en försvarsmaktsgemensam övergripande jämställdhetsplan. Den avses gälla från 2002-07-01. Arbetsgruppen, som arbetat fram ett förslag till plan, skickar ut planen på remiss till samtliga skolor och förband i februari 2002.

Syftet med att upprätta en försvarsmaktsgemensam jämställdhetsplan är att säkerställa att Försvarsmakten totalt sett befinner sig på en gemensam nivå avseende tillämpning och efterlevnad av jämställdhetslagen. I förslaget som föreligger föreslås att jämställdhetsarbetet i Försvarsmakten skall fokusera på strukturella och organisatoriska hinder som försvårar arbetet för en ökad jämställdhet. Tills vidare föreslås följande områden prioriteras:

- Att öka andelen kvinnliga officerare, värnpliktiga och chefer.
- Att arbeta aktivt för att underlätta att kombinera arbete med föräldraansvar.

Då det handlar om att nå framgång i jämställdhetsarbetet är det arbetsgruppens uppfattning att organisationen måste öka kunskaperna i dessa frågor.

4.7 Jämställdhetskartläggning

Försvarsmakten genomför en omfattande jämställdhetskartläggning som beräknas slutredovisas i mars 2002.

Syftet är att belysa Försvarsmakten ur ett jämställdhetsperspektiv och därigenom skapa ett underlag för det fortsatta jämställdhetsarbetet. Genom att fastställa ett nuläge kommer det att bli lättare att identifiera ojämställdhet, bestämma mätbara mål och vilka åtgärder som behövs i det framtida jämställdhetsarbetet. Målet är att öka jämställdheten inom myndigheten genom att skapa en högre medvetenhet och utveckla kunskapen om jämställdhetsfrågor inom Försvarsmakten. Genom att kartläggningarna görs på ett likartat sätt kommer det att bli möjligt att göra jämförelser mellan de tre samverkande organisationerna, Polismyndigheten i Stockholms län, Konstfack och Försvarsmakten.

Kartläggningen görs genom insamling, bearbetning och analys av befintliga data. Försvarsmakten kommer också att undersöka möjligheten att utnyttja genomförda medarbetarundersökningar, arbetsmiljömätningar och liknande där det finns en uppdelning på kön, för att på olika sätt få in information som kan belysa organisationen ur ett könsperspektiv.

Följande faktorer kommer att kartläggas:

- Vertikal och horisontell fördelning av kvinnor och män i organisationen samt omfattningen av heltids- och deltidsarbete
- Åldersstruktur och anställningstid
- Lönestruktur
- Arbetsförhållande/arbetsmiljö
 - Sjukfrånvaro
 - Arbetssskador
- Rekrytering och befordran
- Vitsord
- Föräldraskap och arbete
 - Uttag av föräldrapenning
 - Uttag av VAB-dagar (vård av barn)

4.8 Sexuella trakasserier

4.8.1 Central utredningsgrupp

Förekomsten av sexuella trakasserier ger återverkningar på arbetsklimat och därmed arbetsresultat. Det är uttryck för ett förhållningssätt som i längden skadar såväl individ som organisation och som kan utmynna i såväl psykiska, rättsliga som ekonomiska följder om inte symptomen fångas upp och hanteras i tid.

För att öka kunskapen vad gäller de bakomliggande orsakerna till de inträffade sexuella trakasserierna och därmed kunna förebygga förekomsten av dem, krävs olika verktyg. En central utredningsgrupp bedöms vara ett effektivt sådant verktyg. En sådan bör vara sammansatt av personal med kompetens inom olika sakområden. Syftet är dels att utgöra ett stöd för organisationen och vara en kunskapsinsamlare grupp, dels vara den kvalitetssäkring som ett objektivt förhållningssätt utgör.

Arbetet med att konstituera en central utredningsgrupp beräknas klar under första halvåret 2002.

4.8.2 *Händelserapporteringssystem*

Ett händelserapporteringssystem är ett komplement till utredningarna i syfte att bredda och öka underlaget för att med större sannolikhet kunna vidta korrekta åtgärder.

Händelserapporteringssystemet kan genom sitt numerära omfång med större sannolikhet ringa in problemområden och därmed öka kunskapen om var strukturella åtgärder skall vidtas. Dessutom kan ett sådant system ses som en möjlighet för den enskilde att, på sina egna villkor, avlasta sig sina upplevelser utanför det egna arbetslaget.

4.8.3 *Ny befattning i Högkvarteret*

Med utbildningspaketet och det fortsatta arbetet inom organisationen för att förebygga sexuella trakasserier har ett arbetsbehov synliggjorts. För att möta detta behov och för att kunna fortsätta bedriva ett effektivt och framgångsrikt utvecklingsarbete, har en ny befattning inrättats i Högkvarterets personalstab. Från och med 2002 skall en handläggare kvinnliga officerare projektanställas. Detta innebär att större kraft kan ägnas åt att förebygga sexuella trakasserier.

En viktig del i det fortsatta arbetet blir att organisera och strukturera hela organisationens arbete mot sexuella trakasserier. Exempel på detta är att organisera arbetet mellan Högkvarteret och förbanden, bli klarlägga behovet av stöd vid förbanden och på vilket sätt Högkvarteret kan möta dessa.

4.8.4 *Ny undersökning avseende förekomsten av sexuella trakasserier*

Under maj och juni månad 2002 kommer en ny undersökning avseende förekomsten av sexuella trakasserier genomföras i Försvarsmakten. Försvarshögskolan kommer att genomföra undersökningen på uppdrag av Försvarsmakten. Undersökningen kommer att omfatta såväl kvinnor som män, civil och militär personal. Resultatet förväntas redovisas i september eller oktober 2002. Utifrån resultatet kommer nya riktlinjer att kunna dras för det fortsatta framtida arbetet med att förebygga sexuella trakasserier.

4.8.5 *Fysiska baskrav för yrkesofficerare*

Under hösten 2001 har arbetet med att se över Försvarsmaktens fysiska krav påbörjats. Arbetet sker på två tåter, en grupp som ser över de krav som Försvarsmakten ställer på sina officerare (fysiska baskrav). En annan grupp ser över huruvida kraven är relevanta och samtidigt belyser man frågan ur ett könsperspektiv, dvs om kraven som Försvarsmakten ställer på officerarna är diskriminerande för de kvinnliga officerarna.

4.8.6 *Befattningsanalys*

Den andra tåten arbetar med en befattningsanalys i syfte att bredda rekryteringsbasen för att möjliggöra för individer som idag inte är aktuella för militär grundutbildning att få den möjligheten i framtiden. Befattningskraven anger vad som krävs av den individ som skall antas till befattning både vad gäller de mentala som fysiska förutsättningarna. Denna översyn förväntas möjliggöra för bl a fler kvinnor att genomföra värnplikt. Ett av huvudsyftena med dessa arbeten som pågår är att öka andelen kvinnor i Försvarmakten.

4.9 **Nätverk kvinnliga officerare**

Med stöd av rådande lagstiftning samt proposition 2001/02:10 finns ett nätverk för kvinnliga officerare. I propositionen framgår att regeringens bedömning är att Försvarmakten bör vidta omfattande åtgärder för att påtagligt öka andelen kvinnliga officerare. Regeringens skäl till detta är kvalitativa; kvaliteten i verksamheter där båda könen är representerade är överlägsen den där ett kön är tydligt underrepresenterat. Det är därför av stor vikt att de kvinnliga officerarna trivs och väljer att stanna i Försvarmakten.

Försvarmakten kommer att på ett mer aktivt sätt stödja arbetet inom det kvinnliga nätverket.

4.9.1 *Nätverk kvinnliga värnpliktiga*

Med stöd av rådande lagstiftning (Jämställdhetslagen) samt proposition 2001/02:10 finns ett nätverk för kvinnliga värnpliktiga inom organisationen. Syftet är att öka andelen kvinnliga värnpliktiga som påbörjar men också slutför sin militära utbildning. Kvaliteten i verksamheten där båda könen är väl representerade är överlägsen den där ett kön är tydligt underrepresenterat. Därför är det av stor vikt att de kvinnor som söker grundutbildning i Försvarmakten trivs och inte upplever sig sämre behandlade än sina manliga kollegor. Nätverket syftar till att vara ett verktyg för att förbättra arbetsmiljön för de kvinnliga värnpliktiga lokalt, men också centralt genom den information som Högkvarteret insamlar under den årliga utbildningsträffen. Målsättningen är att fler värnpliktiga kvinnor skall välja officersyrket.

4.10 Utbildningsmiljö för värnpliktiga

En helhetssyn avseende hur en god arbetsmiljö formas bör tillämpas. Denna skall ta sin utgångspunkt i de värderingar och attityder som Försvarsmakten och samhället gemensamt står för. Det innebär att motverka mobbning, trakasserier samt övergrepp på enskilda. Skall detta lyckas måste arbetsmiljön bli sådan att den enskilda människan känner sig respekterad och uppskattad. Detta arbete måste börja redan vid inryckning till värnplikt.

Områden som därför skall genomsyra hela utbildningen och som är en tydlig ledarskapsfråga är följande:

- Jämställdhets- och genuskunskap.
- Kunskap om Försvarsmaktens styrdokument i dessa avseenden.
- Pornografiförbudet i Försvarsmaktens Jämställdhetspolicy.
- Machobegreppet och elittänkande.
- Inställningen till och arbetet mot sexuella trakasserier där varje anställd och värnpliktig skall genomgå utbildningen med ett CD-rom material.
- Inställningen till homosexualitet/homofobi.
- Förhållande till droger (alkohol, narkotika).
- Arbetet mot främlingsfientlighet och för mänskliga rättigheter.

4.11 Uppföljning av avgångsorsaker

För att kontinuerligt följa upp dessa åtgärders effekter för Försvarsmakten och för att identifiera behov av ytterligare åtgärder skall en ny uppföljningsrutin utarbetas. Rutinen skall säkerställa att varje enskild förtidsavgång bland officerare och kvinnliga värnpliktiga analyseras och återrapporteras. Resurser för att återföra dessa erfarenheter till organisationen skall kopplas till rutinen.

Särskilda redovisningar rörande internationell verksamhet

Innehållsförteckning

1.	Utbildnings-, rekryterings- och ekonomiska konsekvenser av att så snart som möjligt efter en insats åter göra snabbinsatskompaniet insatsberett	3
1.1	Uppgiften.....	3
1.2	Sammanfattning.....	3
1.3	Bakgrund.....	4
1.4	Överväganden.....	5
1.5	Slutsatser utbildning, rekrytering, materiel och ekonomi	9
2.	Delredovisning av partnerskapsmål G 3781 – CIMIC Group	11
2.1	Uppgiften.....	11
2.2	Sammanfattning.....	11
2.3	Summary PG G 3781: CIMIC Group	12
2.4	Bakgrund.....	12
2.5	Slutsatser	14
3.	Delredovisning av partnerskapsmål G 3782 – General CIMIC Companies	15
3.1	Uppgiften.....	15
3.2	Sammanfattning.....	15
3.3	Summary PG G 3782: General CIMIC Companies	16
3.4	Bakgrund.....	16
3.5	Slutsatser	18
4.	Delredovisning av partnerskapsmål G 4051 – ADP-link for logistic reporting	19
4.1	Uppgiften.....	19
4.2	Sammanfattning.....	19
4.3	Summary PG G 4051: ADP-link for logistic reporting	20
4.4	Bakgrund.....	20
4.5	Förutsättningar.....	20
4.6	Slutsatser	21
5.	Slutredovisning av partnerskapsmål G 4250 – Single Fuel Concept	22
5.1	Uppgiften.....	22
5.2	Sammanfattning.....	22
5.3	Summary PG G 4250: Single Fuel Concept.....	23
5.4	Bakgrund.....	24
5.5	Behov av utbyte med andra staters försvarsmakter	27
5.6	Slutsatser	27
6.	Slutredovisning av partnerskapsmål PG L 0041 – Multinational Formations for NATO-led PfP operations	28

6.1	Uppgiften.....	28
6.2	Sammanfattning.....	28
6.3	Summary PG L 0041: Multinational Formations for NATO-led PfP operations	29
6.4	Analys	29
6.5	Överväganden.....	30
6.6	Slutsatser	31
7.	Delredovisning av partnerskapsmål PG L 0940 - Target Acquisition/Locating equipment – delrapport 2.....	32
7.1	Uppgiften.....	32
7.2	Sammanfattning.....	32
7.3	Summary PG L 0940: Target Acquisition/Locating equipment.....	34
7.4	Bakgrund	35
7.5	Behov av utlandssamverkan.....	35
7.6	Slutsatser	35
8.	Slutredovisning av partnerskapsmål M 4173 - Strategic movement requirements - Sealift.....	36
8.1	Uppgiften.....	36
8.2	Sammanfattning.....	36
8.3	Summary PG M 4173: Strategic movement requirements - Sealift	37
8.4	Studierapport	38
8.5	Rekommendation till fortsatt handläggning av sjötransporter	38

1. Utbildnings-, rekryterings- och ekonomiska konsekvenser av att så snart som möjligt efter en insats åter göra snabbinsatskompaniet insatsberett

1.1 Uppgiften

Ur regeringens anmodan 2001-12-21 (Fö2000/2974/MIL):

”Regeringen beslutade den 6 december att Försvarsmakten skall organisera ett insatskompani med 30 dagars beredskap fr.o.m. den 1 mars 2002.

Försvarsmakten skall senast i samband med budgetunderlaget för 2003 redovisa utbildnings-, rekryterings- och ekonomiska konsekvenser av att så snart som möjligt efter en insats åter göra kompaniet stridsberett.”

1.2 Sammanfattning

Regeringen har handlingsfrihet med insatskompaniet i perioden 2002-03-01 t o m 2003-07-01. Förbandet kan avtransporteras till insatsområdet inom 30 dagar efter regeringens beslut.

Beroende på möjligheterna till samordning av utbildningsinsatser och prioriteringar i övrig utbildningsverksamhet, kan tiden för återtagande av beredskap för snabbinsats med arméförbanden nedgå till cirka sex månader. Under mycket gynnsamma förutsättningar kan denna tid eventuellt reduceras ytterligare.

Den tidigaste tidpunkten då insats med nuvarande mekaniserade kompani kan beordras är 2002-03-01. 30 dagar efter order kan avtransport ske, efter ytterligare cirka 30 dagar kan kompaniet vara operativt inom insatsområdet, d v s omkring 2002-05-01. En insats omfattande cirka sex månader kan då pågå intill 2002-10-31.

Under förutsättning att kompaniet kan göras insatsberett inom cirka sex månader är tidigaste tidpunkt för beslut om en ny insats omkring 2003-05-01. Denna tidpunkt kan tidigareläggas något om mycket gynnsamma förutsättningar råder, vilket är möjligt att avgöra först i aktuell situation.

Från 2003-07-01 skall Mekbat Strf 90 I vara snabbinsatsförband och något krav på förmåga till insats med nuvarande insatskompani efter denna tidpunkt finns ej. En insats med kompaniet i aktuell period kommer att kräva resurser som i stället bör kreditsamlas till rekrytering, utbildning och intagande av beredskap med Mekbat Strf 90 I.

Om återrekrytering ur tidigare insatskompani kan ske, behöver utbildning endast genomföras i relativt begränsad omfattning. Nyrekryterad personal kräver dock antingen fullständig utbildning eller viss kompletterande utbildning. Utbildningen måste noga samordnas med grundutbildningsverksamheten och vissa tider på året kan det uppstå en konkurrenssituation, t ex med utbildning av Mekbat Strf 90 I.

Rekryteringsbasen bedöms främst utgöras av personal ur de kompanier och bataljoner som nyttjats vid internationella insatser, samt grundutbildningsomgången 2001-2002. Rekryteringen kommer att konkurrera med rekryteringen till Mekbat Strf 90 I. För att kunna rekrytera personal ur tidigare kontingenter bör personalen ges beredskapskontrakt från den tidpunkt då de avslutat tidigare mission.

De dominerande kostnaderna och tidsåtgången för återställning av materielen bedöms vara för omhändertagande av pansarbandvagnarna. Den aktuella materielstatusen är dock avgörande. Efter förra insatsen var materielstatusen mycket god.

De ekonomiska konsekvenserna kan för närvarande ej anges med någon större grad av säkerhet. Erfarenhetsvärden från pågående åtgärder rörande insatskompaniets personal och materiel kan nyttjas. En slutlig redovisning kan dock göras först efter det att kompaniet gjorts insatsberett 2002-03-01. Prognostiserad kostnad för pågående återställande av materiel, utbildning och beredskapsställande är 34,8 miljoner kronor. Sannolikt torde denna kostnad bli högre efter en förnyad insats. Totalt bedöms kostnad för återtagande efter en förnyad insats minst bli av storleksordningen 34-37 miljoner kronor.

Försvarmakten vill härmed bestämt avråda från att använda insatskompaniet för mer än en insats om sex månader efter det att beredskap intagits 2002-03-01, mot bakgrund av att detta tids- och resursmässigt på ett mycket olämpligt sätt konkurrerar med uppsättandet av Mekbat Strf 90 I.

1.3 Bakgrund

Riksdag och regering har betonat vikten av att förkorta tiden från det att behovet av en internationell insats uppstår tills dess att förbanden är på plats och kan lösa sina uppgifter. Vissa förband, däribland rubricerat insatskompani, har därför 30 dagars beredskap för insats.

Nuvarande insatskompani (mekaniserat kompani med Pbv 302) är utbildat och utrustat för att kunna användas i hela konfliktspektret från *fredsbevarande* till *fredsframtvingande* operationer. Förbandet har tidigare nyttjats i Kosovo under perioden maj – oktober 2001. Försvarmakten redovisade 2001-10-22 förutsättningarna för att åter kunna göra kompaniet insatsberett. Regeringen beslutade 2001-12-06 i enlighet med Försvarmaktens bedömning av tidigaste

tidpunkt, att kompaniet skall ha 30 dagars beredskap fr o m 2002-03-01. Försvarsmakten har vidtagit erforderliga åtgärder avseende rekrytering, utbildning och underhåll för att innehålla beredskap enligt regeringens beslut.

Eftersom snabbinsatsförmåga med markstridsförband fr o m 2003-07-01 avses tillgodoses av en mekaniserad bataljon utrustad med stridsfordon 90 (Mekbat Strf 90 I), har strävan varit att låta nya beredskapskontrakt för nuvarande insatskompani omfatta tiden fram till 2003-07-01. Detta syftar till att undvika onödiga kostnader för utbildning och uppsättande av nya förband, eftersom endast begränsad tid återstår före det att beredskap skall upprätthållas med Mekbat Strf 90 I.

Därmed har regeringen handlingsfrihet med insatskompaniet i perioden 2002-03-01 t o m 2003-07-01. Förbandet kan avtransporteras till insatsområdet inom 30 dagar efter regeringens beslut.

1.4 Överväganden

1.4.1 Allmänt

Försvarsmaktens planering har som utgångspunkt att snabbinsatsförband som anmälts till olika styrkeregister har en uthållighet om cirka sex månader efter insättande, varefter en period om cirka tolv månader bör avsättas för reorganisation före förnyad insats. Detta grundar sig på en generell bedömning av grundorganisationens förmåga att utbilda anmälda förbandstyper samt möjligheten att materielförsörja dessa. Vissa av arméförbanden har en uthållighet längre än sex månader vid en insats, beroende på att dessa förband avses omsättas genom rotation av personalen var sjätte månad. Utbildnings-, underhålls- och transportsystemet har därvid dimensionerats mot denna bakgrund.

Beroende på möjligheterna till samordning av utbildningsinsatser och prioriteringar i övrig utbildningsverksamhet, kan tiden för återtagande av beredskap för snabbinsats med arméförbanden nedgå till cirka sex månader. Under mycket gynnsamma förutsättningar kan denna tid eventuellt reduceras ytterligare.

En viktig parameter är om det finns nyligen grundutbildade värnpliktiga att tillgå, d v s om tidpunkten för avslutande av en insats infaller snarast efter att en GU-omgång med lämplig utbildning ryckt ut. Om förutsättningar finns för att återrekrytera betydande del av personalen ur tidigare insatskompani, förbättras dessa möjligheter ytterligare. Det senare var en starkt bidragande orsak till att det mekaniserade kompaniet kunde göras insatsberett till 2002-03-01, cirka fyra månader efter det att kompaniet avslutat tidigare insats i Kosovo. Cirka 60 % av personalen har kunnat beredskapskontrakteras för en ny period.

Tidsåtgången för att iordningställa materielen efter avslutad insats är kopplad till aktuell materielstatus, tillgången på reservdelar samt verkstadsorganisationens kapacitet. Verkstadsorganisationens kapacitet kan i någon mån påverkas genom omprioriteringar och/eller tilldelning av ytterligare resurser. Efter insatsen under 2001 befanns materielen vara i mycket gott skick, vilket bidrog till att återtagandetiden blev kort.

Den tidigaste tidpunkten då insats med nuvarande mekaniserade kompani kan beordras är 2002-03-01. 30 dagar efter order kan avtransport ske till ett insatsområde och efter ytterligare cirka 30 dagar kan kompaniet vara operativt inom insatsområdet, d v s omkring 2002-05-01. En insats omfattande cirka sex månader kan då pågå intill 2002-10-31, varefter hemtransport av personal och materiel kan påbörjas.

Under förutsättning att kompaniet kan göras insatsberett inom cirka sex månader är tidigaste tidpunkt för beslut om en ny insats omkring 2003-05-01. Denna tidpunkt kan tidigareläggas något om mycket gynnsamma förutsättningar för rekrytering, utbildning och materielåtgärder råder, vilket är möjligt att avgöra först i aktuell situation. En ny insats om sex månader med kompaniet kan således igångsättas i maj – juni 2003.

Från 2003-07-01 skall Mekbat Strf 90 I utgöra snabbinsatsbataljon ur arméförbanden. I underhandskontakter med Regeringskansliet (Fö) har Försvarsmakten uppfattat att det inte finns något krav på förmåga till insats med nuvarande insatskompani efter 2003-07-01. Följaktligen kommer ett beslut om ett eventuellt nyttjande av insatskompaniet att påverkas av hur lång den kvarvarande tiden är till dess att Mekbat Strf 90 I är insatsberedd. En insats med kompaniet i aktuell period kommer att kräva resurser som i stället bör kraftsamlas till rekrytering, utbildning och intagande av beredskap med Mekbat Strf 90 I.

Fortsatt redovisning av möjligheter och konsekvenser sker mot bakgrund av nedanstående utgångsvärden:

- P 18 (Gotland) är ansvarig för att organisera och utbilda insatskompaniet.
- Viss utbildning kan komma att förläggas till SWEDINT.
- Vid beredskapsställning nyttjas samma kompanimateriel som för nuvarande insatskompani.
- Åtterrekrytering bedöms kunna ske av minst 50 % av personalen ur tidigare insatskompani, något som i sin tur är beroende av att denna grupp beredskapskontrakteras under den period som uppstår mellan avslutad beredskap och ny beredskap.
- Insatskompaniet skall ersättas av Mekbat Strf 90 I, som fr o m 2003-07-01 innehåller 30 dygns beredskap.
- Insatskompaniet avvecklas efter 2003-07-01, vad avser förmåga till internationell insats.

1.4.2 *Konsekvenser*

Utbildning

Återrekrytering ur tidigare insatskompani bedöms, baserat på tidigare erfarenheter kunna ske med upp till 50 %. Om detta kan ske, behöver utbildning endast genomföras i relativt begränsad omfattning. Nyrekryterad personal kräver dock antingen fullständig utbildning eller viss kompletterande utbildning. Viktigt är härvid att rättutbildad nyckelpersonal, bl a pansarbandvagnsförare, kan rekryteras ur grundutbildningsomgången 2001-2002.

Utbildningen måste noga samordnas med grundutbildningsverksamheten men med hänsyn till den tid som står till förfogande för planering bedöms detta inte inverka menligt på förutsättningarna för utbildning av insatskompaniet och grundutbildningsförbanden eller generera större kostnadsökningar.

Vissa tider på året kan det dock uppstå en konkurrenssituation, dels med utbildning av förband för andra missioner vid SWEDINT (särskilt hög belastning i november – december samt april – juni), dels med årets grundutbildningsomgång vid P 18 (september – april). Behov av prioritering och eventuella konsekvenser av detta kan ej bedömas i nuläget, eftersom det är helt avgörande under vilken tidsperiod förbandet har varit insatt och således vid vilken tidpunkt utbildningsbehovet uppstår. Utbildning av Mekbat Strf 90 I, som avses ske under april – juni 2003, måste härvid beaktas.

Rekrytering

Rekryteringsbasen bedöms främst komma att utgöras av personalen i nuvarande insatskompani, KS 05, eventuellt KS 06 (avhängigt av när utbildningen genomförs) och grundutbildningsomgången 2001-2002. Rekryteringen kommer dock att konkurrera med rekryteringen till Mekbat Strf 90 I och KS 07, vilket kan vara en försvårande faktor. Hur stor del av personalen från nuvarande insatskompani som väljer att ställa upp för ytterligare en period är svårt att bedöma, sannolikt kommer utfallet att bli lägre än tidigare.

Viss olägenhet bedöms kunna uppstå med hänsyn till tidsseparationen mellan avslutad grundutbildning och genomförande av beredskapsutbildning. Olägenheten blir större ju längre tiden går mellan grundutbildning och beredskap. Ett alternativ med beredskapsutbildning som genomförs i direkt anslutning till avslutad grundutbildning kan dock övervägas.

En avgörande åtgärd för att kunna rekrytera personal ur tidigare kompanier och bataljoner och därmed tidigarelägga beredskapstidpunkten, är att personalen ges beredskapskontrakt från den tidpunkt då de avslutat tidigare insats. Nuvarande personal i kompaniet har beredskapskontrakterats intill 2003-07-01, men dessa kontrakt upphör att gälla vid en insats. Efter insatsen måste nya kontrakt skrivas för upprätthållande av beredskap. Detta utgör en stor del av kostnaden för beredskap, men omfattningen är i nuläget svår att bedöma.

Materiel

Nuvarande insatskompani är utrustat med Pbv 302 C, vilket innebär att fordonet utrustats med tilläggskydd. Dessa vagnar finns endast i ett begränsat antal som motsvarar behovet för ett insatskompani. Efter hemtransport av insatskompaniets vagnar från ett insatsområde måste dessa genomgå ett vård- och tillsynspaket innan de på nytt kan tas i drift och ingå i förbandets beredskap.

Tidigare erfarenheter från bl a insatserna i Bosnien-Hercegovina pekar också på att ett förband med god skyddsnivå har en större rekryteringskraft, vilket bör beaktas i samband med övriga faktorer rörande rekrytering.

De dominerande kostnaderna och tidsåtgången för återställning av materielen bedöms vara för omhändertagande av pansarbandvagnarna. Övriga kostnader och tidsåtgång bedöms vara av mindre storleksordning. Den aktuella materielstatusen är dock avgörande. Sannolikt kommer kompaniets materiel att vara mer försliten efter en förnyad insats och i större behov av åtgärder än efter förra insatsen, då materielstatusen var mycket god. Hänsyn måste även tas till behov av nyanskaffning, t ex för att ersätta totalhavererad utrustning, vilket får avgöras från fall till fall.

Ekonomi

De ekonomiska konsekvenserna av att så snart som möjligt göra kompaniet insatsberett, kan för närvarande ej anges med någon större grad av säkerhet. Eftersom det är okänt om och när kompaniet kommer att nyttjas för en insats, tenderar en bedömning av ekonomiska konsekvenser att bli av spekulativ karaktär.

De dominerande kostnaderna avser beredskapskontrakt och materielåtgärder, bl a omhändertagande av pansarbandvagnar och återanskaffning i de fall detta erfordras. Kostnader för utbildning och övning av förbandet är beroende av hur stor del av kompaniets personal som kommer att kunna återrekryteras vid den aktuella tidpunkten då förbandet kommer åter från en eventuell ny insats.

Som en grov jämförelse kan erfarenhetsvärden från pågående åtgärder rörande insatskompaniets personal och materiel nyttjas. Angivna belopp avser avdelad ram och bedömt utfall. En slutlig redovisning kan göras först efter det att kompaniet gjorts insatsberett 2002-03-01.

Prognostiserad kostnad för pågående återställande av materiel är 16,2 miljoner kronor. Den goda materielstatusen är härvid beaktad. Sannolikt torde denna kostnad bli högre efter en förnyad insats, närmare 18 miljoner kronor p g a större förslitning. Utbildning och beredskapsställande under 2002 är budgeterat med 18,6 miljoner kronor under 2002. Under förutsättning att personalen ges beredskapskontrakt från 2003-01-01 intill 2003-07-01 kommer kostnaden för beredskap att vara 50 % jämfört med innevarande år. Utbildningskostnaderna torde bli något högre p g a att möjligheterna att rekrytera personal från genomförd insats med kompaniet troligtvis blir sämre än vid nu genomfört återställande. Utbildnings- och beredskapskostnader bedöms sammantaget bli cirka 16-19 miljoner kronor. Totalt bedöms kostnad för återtagande efter en förnyad insats minst bli av storleksordningen 34-37 miljoner kronor.

1.5 Slutsatser utbildning, rekrytering, materiel och ekonomi

Utbildning

Om återrekrytering ur tidigare insatskompani kan ske, behöver utbildning endast genomföras i relativt begränsad omfattning. Nyrekryterad personal kräver dock antingen fullständig utbildning eller viss kompletterande utbildning. Utbildningen måste noga samordnas med grundutbildningsverksamheten och vissa tider på året kan det uppstå en konkurrenssituation, t ex med utbildning av Mekbat Strf 90 I.

Rekrytering

Rekryteringsbasen bedöms främst utgöras av personal ur de kompanier och bataljoner som nyttjats vid internationella insatser samt grundutbildningsomgången 2001-2002. Rekryteringen kommer att konkurrera med rekryteringen till Mekbat Strf 90 I. För att kunna rekrytera personal ur tidigare kontingenter bör personalen ges beredskapskontrakt från den tidpunkt då de avslutat tidigare mission.

Materiel

De dominerande kostnaderna och tidsåtgången för återställning av materielen bedöms vara för omhändertagande av pansarbandvagnarna. Den aktuella materielstatusen är dock avgörande. Efter förra insatsen var materielstatusen mycket god.

Ekonomi

De ekonomiska konsekvenserna kan för närvarande ej anges med någon större grad av säkerhet. Erfarenhetsvärden från pågående åtgärder rörande insatskompaniets personal och materiel kan nyttjas. En slutlig redovisning kan dock göras först efter det att kompaniet gjorts insatsberett 2002-03-01. Prognostiserad kostnad för pågående återställande av materiel, utbildning och beredskapsställande är 34,8 miljoner kronor. Sannolikt torde denna kostnad bli högre efter en förnyad insats. Totalt bedöms kostnad för återtagande efter en förnyad insats bli av storleksordningen 34-37 miljoner kronor.

Sammanfattande slutsats

Mot ovanstående bakgrund avråder Försvarmakten bestämt från att insatskompaniet används för mer än en insats om sex månader efter det att beredskap intagits 2002-03-01. Dels talar tidsförhållandena emot ett sådant förfarande, eftersom förbandet i en andra insats endast kommer att kunna nyttjas kort tid för internationell insats innan det skall utgå ur denna roll, dels kommer behov av resurser för att återställa förbandet att på ett mycket olämpligt sätt konkurrera med uppsättandet av Mekbat Strf 90 I.

2. Delredovisning av partnerskapsmål G 3781 – CIMIC Group

2.1 Uppgiften

Ur Regeringskansliets (Fö) anmodan 2001-09-14 (Fö2001/103/SI):

”Försvarmakten anmodas att i samband med budgetunderlaget för 2003 redovisa resultatet av genomförda studier med anledning av antagna partnerskapsmål av studiekaraktär.”

Partnerskapsmål PG G 3781 omfattar (i sammanfattning):

Vid utgången av år 2002, ha övervägt möjligheterna att tillhandahålla ”one framework CIMIC group” omfattande:

- ”CIMIC group HQ and HQ company” inkluderande kommunikations- och transportresurser samt
- ”The framework of a CIMIC specialists holding company HQ”.

Uppgiften innebär att Försvarmakten, ur en i första hand operativ utgångspunkt baserad ambitionsnivå avseende CIMIC-funktionen, skall ge sin rekommendation avseende fortsatt hantering av detta mål.

Kopplingarna mot partnerskapsmål PG G 3780, 3782 och 3783, liksom övriga åtaganden inom CIMIC-området, skall beaktas.

2.2 Sammanfattning

Målets omfattning och innebörd har analyserats relativt operativa utgångspunkter och relevant svensk ambitionsnivå. Några ingående kostnadsuppskattningar har ej gjorts. Försvarmakten kan dock utifrån den genomförda analysen redan nu rekommendera att Sverige inte antar CIMIC-relaterade partnerskapsmål för förband av den omfattning som anges i detta studiemål.

2.3 Summary PG G 3781: CIMIC Group

Task

The Swedish Armed Forces shall analyse and give the basis and recommendation with regard to further handling of PG 3781 "by the end of 2002, consider options to provide one framework CIMIC group" consisting of:

- *CIMIC HQ and HQ company and*
- *The framework of a specialists holding company HQ.*

The Armed Forces shall take into consideration operational demands and PG G 3780, 3782 and 3783, as well as other Swedish CIMIC engagements.

Summary

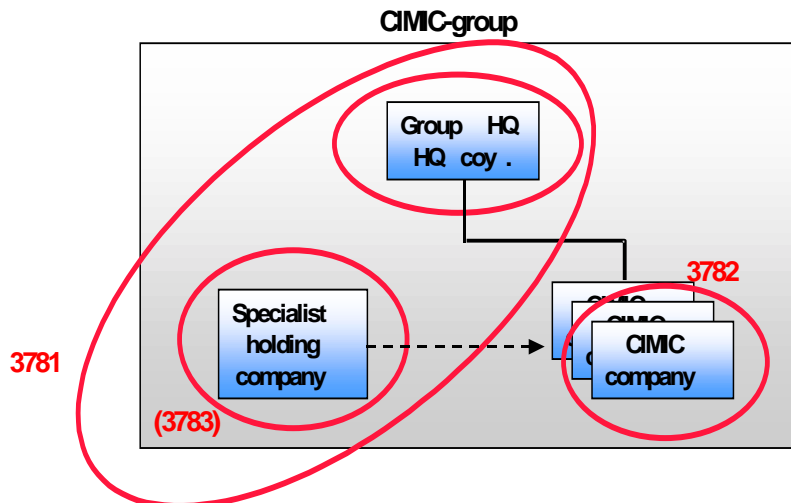
The analysis states:

Framework CIMIC group is an exclusive LCC-resource and in relation to operational demands beyond the relevant level of a Swedish ambition concerning CIMIC. Even though no cost-analysis is done, already at this stage, the recommendation is that a Partnership Goal of the proposed option should not be accepted by Sweden.

2.4 Bakgrund

I NATO utvecklas, inom stabernas samverkansfunktion, formerna för samverkan med civila aktörer - CIMIC. På ledningsnivåerna från armékår (LCC) - motsvarande - ned till och med brigad är inriktningen att i J9, G5(9) och S5(3) säkerställa tillgången på samverkansofficerare med särskild kompetens att hantera kontakterna med civila aktörer och i planering och genomförande beakta de civila förhållandena och dessas betydelse för den militära insatsen (jämför PG G 3780).

På LCC-nivån etableras nu, utöver ordinarie J9, en särskild CIMIC-resurs. Denna, benämnd CIMIC GROUP, kan betraktas som en bataljonsstruktur med ledningskompani, specialistkompani (snarast en personalpool) och tre CIMIC-kompanier. En första konkretisering av detta koncept inom NATO utgör CIMIC GROUP NORTH bestående av enheter från Tyskland, Polen, Holland, Tjeckien, Danmark och Norge.

Sverige har i PARP-förhandlingarna med NATO tidigare bejakat målen 3780 (CIMIC-element från brigadnivå och uppåt) och 3783 (CIMIC-specialist teams). Sverige har även beslutat att - inför kommande PARP-förhandling - överväga proposal 3781 och 3782.

Försvarsmaktens syn och relevanta ambitionsnivå vad avser CIMIC har härvid analyserats av C OPIL på uppdrag av C STRA. Analysen utgör en grund för såväl implementering av redan bejakade mål, som Försvarsmaktens ställningstagande och rekommendation vad avser fortsatt hantering av de CIMIC-relaterade PARP-mål som övervägs inför kommande PARP-förhandling.

I C OPIL redovisning konstateras att arbetet med CIMIC group inom NATO CIMIC group North fortfarande är i ett utvecklingsskede. Erfarenheterna från "Allied Effort" övningen i Polen i november 2001 påvisade också att "CIMIC group"-konceptet inte är fullt färdigtutvecklat vad gäller doktrinarbete och synen på operativt nyttjande.

C OPIL konstaterar vidare att bejakande av PARP-mål 3781 innebär krav på en betydande ökning av utbildningsinsatserna för högre CIMIC-utbildning.

Några ingående kostnadsuppskattningar har inte gjorts.

Inom ramen för EU krishanteringsstyrka finns ett behov av CIMIC-group identifierat. Behovet är inte i dagsläget till fullo täckt av medlemsländernas bidrag, men bristen bedöms endast undantagsvis vara av betydelse för lösandet av de uppgifter som definieras för EU krishanteringsstyrka. Andra anmälda CIMIC-resurser – enskilda CIMIC-kompanier och CIMIC Task Forces bedöms ge en betydande redundans inom funktionen.

2.5 Slutsatser

Utifrån den hittills genomförda analysen kan följande konstateranden och preliminära slutsatser anges:

- Doktrinarbetet och organisation av CIMIC group inom NATO är fortfarande under utveckling.
- Konceptet innebär omfattande rekryterings- och utbildningsbehov samt ställer krav på att tillhandahålla betydande del av förbandets kommunikationsutrustning och transportresurser. Rekryterings- och utbildningsbehov inom CIMIC utöver de som genereras av redan gjorda åtaganden, såväl inom ramen för redan accepterade mål, som löpande deltagande i missioner, innebära åtaganden som kan bli svåra att infria.
- Eftersom "CIMIC group"-konceptet utgör en "exklusiv" armékårsresurs utan någon naturlig koppling till den svenska insatsorganisationen, kan en så omfattande svensk satsning, som mål 3781 innebär, inte motiveras utifrån operativa utgångspunkter. Situationen inom EU krishanteringsstyrka ger inte anledning till några särskilda överväganden.
- Försvarsmakten kan utifrån vad som ovan angivits inte förorda att ett partnerskapsmål antas för ett förband av den omfattning som anges i detta studiemål.
- Då redan antagna mål 3783 (se även rekommendation avseende mål 3782) har direkt koppling till CIMIC-group-konceptet, bör dock Försvarsmakten fortsatt följa och studera konceptet och dess utveckling och implementering inom NATO och EU.

3. Delredovisning av partnerskapsmål G 3782 – General CIMIC Companies

3.1 Uppgiften

Ur Regeringskansliets (Fö) anmodan 2001-09-14 (Fö2001/103/SI):

”Försvarmakten anmodas att i samband med budgetunderlaget för 2003 redovisa resultatet av genomförda studier med anledning av antagna partnerskapsmål av studiekaraktär.”

Partnerskapsmål PG G 3782 omfattar (i sammanfattning):

Vid utgången av år 2002, ha övervägt möjligheterna att tillhandahålla ”one framework of general CIMIC company HQ” omfattande 23 befattningar fördelade på:

- Ledningsgrupp
- Administrativ sektion
- Värderingssektion
- Operativ sektion
- CIMIC center

(Ett CIMIC-kompani innehåller därutöver tre plutoner och specialister, vilka tillförs av andra truppbidragande länder respektive från ”Specialists holding company”.)

Uppgiften innebär att Försvarmakten, ur en i första hand operativ utgångspunkt baserad ambitionsnivå avseende CIMIC-funktionen, skall ge sin rekommendation avseende detta måls fortsatta hantering.

Kopplingarna mot partnerskapsmål PG G 3780, 3781 och 3783, liksom övriga åtaganden inom CIMIC-området, skall beaktas.

3.2 Sammanfattning

Utifrån den genomförda analysen av målets omfattning/innebörd relativt den ambitionsnivå vad avser CIMIC-kompani som bl a den pågående svenska insatsen i Bosnien ger uttryck för, kan Försvarmakten konstatera att en förmåga som utgör bakgrund till studien i PG 3782 i realiteten redan sedan ett antal år är implementerad. Om än inte av operativa skäl direkt motiverat, anser Försvarmakten mot given bakgrund och med förbehållet att 30 dagars beredskap inte behöver innehållas, att Sverige kan anta ett partnerskapsmål för ett förband av den omfattning som anges i detta studiemål.

3.3 Summary PG G 3782: General CIMIC Companies

Task

The Swedish Armed Forces shall analyse and give the basis and recommendation with regard to further handling of PG 3782 "by the end of 2002, consider options to provide the framework of a general CIMIC company HQ" consisting of:

Command group

Administration section

Assessment section

Operation section

CIMIC centre

The Armed Forces shall take into consideration operational demands and PG G 3780, 3781 and 3783, as well as other Swedish CIMIC engagements.

Summary

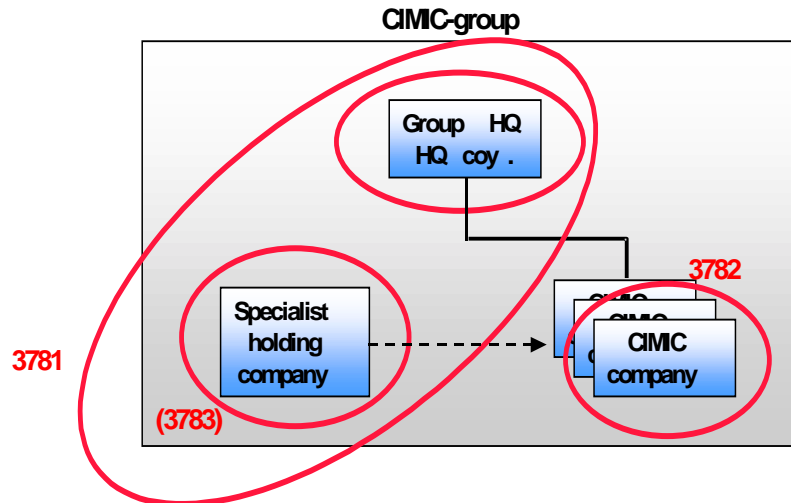
The analysis so far states:

Considering that Sweden has contributed with a CIMIC-company in SFOR for several years and given the condition that readiness of 30 days will not be upheld, the Swedish Armed Forces suggest that the proposed option will be further handled aiming to a future approval.

3.4 Bakgrund

I NATO utvecklas, inom stabernas samverkansfunktion, formerna för samverkan med civila aktörer - CIMIC. På ledningsnivåerna från armékår (LCC) - motsvarande - ned till och med brigad är inriktningen att i J9, G5(9) och S5(3) säkerställa tillgången på samverkansofficerare med särskild kompetens att hantera kontakterna med civila aktörer och i planering och genomförande beakta de civila förhållandena och dessas betydelse för den militära insatsen.

På LCC-nivån etableras nu, utöver ordinarie J9, en särskild CIMIC-resurs. Denna, benämnd CIMIC GROUP, kan betraktas som en bataljonsstruktur med ledningskompani, specialistkompani (snarast en personalpool) och tre CIMIC-kompanier. En första konkretisering av detta koncept inom NATO utgör CIMIC GROUP NORTH bestående av enheter från Tyskland, Polen, Holland, Tjeckien, Danmark och Norge.

Sverige har i PARP-förhandlingarna med NATO tidigare bejakat målen 3780 (CIMIC-element på nivån brigad och uppåt) och 3783 (CIMIC-specialist teams). Sverige har även beslutat att inför kommande PARP-förhandling överväga proposal 3781 och 3782.

Försvarsmaktens syn och relevanta ambitionsnivå vad avser CIMIC har härvid analyserats av C OPIL på uppdrag av C STRA. Analysen utgör en grund för såväl implementering av redan bejakade mål, som Försvarsmaktens ställningstagande och rekommendation vad avser fortsatt hantering av de CIMIC-relaterade PARP-mål som övervägs inför kommande PARP-förhandling.

I C OPIL redovisning konstateras att arbetet med CIMIC group inom NATO CIMIC GROUP NORTH fortfarande är i ett utvecklingsskede. Erfarenheterna från "Allied Effort"-övningen i Polen i november 2001 påvisade också att "CIMIC group"-konceptet inte är fullt färdigutvecklat vad gäller doktrinarbete och synen på operativt nyttjande.

Inom ramen för SFOR har dock under finskt "lead nation" ett CIMIC-group-koncept sedan ett antal år varit knutet till den nordiskpolska brigaden. Inom detta koncept har Sverige ansvarat för ett "CIMIC company" i ungefärlig överensstämmelse med det i mål 3782 definierade. Det svenska CIMIC-kompaniet är i dag direkt underställt NORDPOL Battlegroup.

Några ingående kostnadsuppskattningar har inte redovisats, men den redan genomförda implementeringen av detta mål, som den svenska insatsen i Bosnien representerar, kostar cirka 25 000 Kkr per år (genomförande av mission inklusive utbildning). Beredskapskostnader, kostnader för CIMIC-utbildningen m m som ett bejakande av PG G 3782 (inkluderande 30 dagars beredskap) representerar har av OPIL grovt uppskattats till cirka 1 500 Kkr. Om beredskapskravet sänks och direktrekrytering kan tillämpas för en större del av personalen reduceras kostnaderna drastiskt.

Inom ramen för EU krishanteringsstyrka är inget behov av enskilda CIMIC-kompanier identifierat. Ett antal finns dock anmälda från olika medlemsländer.

3.5 Slutsatser

Utifrån den hittills genomförda analysen kan följande konstateranden och preliminära slutsatser anges:

- Framework CIMIC-company HQ omfattar ett 20-tal befattningar i en kompanistruktur där uppfyllnaden sker med förstärkningar (s k augmentees) från andra länder inklusive personal från ”Specialists holding company” (jämför PG G 3783).
- Sverige har sedan ett antal år inom SFOR tillhandahållit en motsvarighet till framework CIMIC-company, inledningsvis inom ramen för ett CIMIC-GROUP-liknande koncept under finsk ledning. Kompaniet har sedan en tid varit direkt underställt NORDPOL Battlegroup. Konceptet är således i realiteten redan sedan flera år implementerat.
- Oavsett vilken ståndpunkt som är relevant utifrån rent operativa skäl och vilket beslut som framgent tas vad avser den svenska CIMIC-verksamheten i Bosnien, är utgångspunkten att de överväganden som lett fram till den ambition som dagens verksamhet definierar, har relevans. I C OPIL redovisning pekas på värdet av att upprätthålla en bred CIMIC-kompetens och att CIMIC-kompani, i linje med statsmaktens intention, breddar antalet befattningar lämpade för reservofficerare. Det finns således inga uppenbara skäl för en sänkt målsättning.
- Det kan konstateras att övriga nationer inom NORDCAPS har kapaciteten att tillhandahålla CIMIC-kompani. Danmark och Norge inom ramen för CIMIC GROUP NORTH och Finland inom NORDCAPS.
- Försvarsmakten kan, utifrån vad som ovan angivits, förorda fortsatt hantering med inriktning mot att ett partnerskapsmål antas för ett förband av den omfattning som anges i detta studiemål, dock med förbehållet att beredskapskravet 30 dagar inte behöver innehållas.
- Då det aktuella målet har direkt koppling till CIMIC-group-konceptet, bör Försvarsmakten fortsatt följa och studera konceptet och dess utveckling och implementering inom NATO.

4. Delredovisning av partnerskapsmål G 4051 – ADP-link for logistic reporting

4.1 Uppgiften

Ur Regeringskansliets (Fö) anmodan 2001-09-14 (Fö2001/103/SI):

”Försvarsmakten anmodas att i samband med budgetunderlaget för 2003 redovisa resultatet av genomförda studier med anledning av antagna partnerskapsmål av studiekaraktär.”

Partnerskapsmål PG G 4051 omfattar (översättning):

Slutför studiearbete före år 2002 utgång, avseende möjligheten att etablera automatisk data-/informationsöverföringslänk mellan högsta nationella rapporterande logistikledningsenhet och lämplig Regional Commander/Joint Subregional Commander för att automatisera flödet av logistikdata till regional nivå.

Överföringslänken måste använda data som är interoperabla med nyttjade standarder för logistikrapportering och överensstämna med ACE Command ledningssystem, (ACCIS).

4.2 Sammanfattning

Studien är påbörjad under januari 2002. Uppgiftsanalys och tidsplan är fastlagda. Arbetsgrupp konstitueras under februari månad.

Studien är uppdelad i fyra avsnitt:

1. Inventering av gällande standarder för informationsöverföring, insamling av NATO-dokument och identifiering av kunskapsbehov.
2. Gemensam analys och utarbetande av åtgärdsplan för implementering.
3. Förslag till implementering.
4. Rapportskrivning.

4.3 Summary PG G 4051: ADP-link for logistic reporting

Task

By the end of 2002, complete a study on the feasibility of establishing an automated data processing (ADP) link between the highest level national logistics reporting units and the appropriate Regional Commander / Joint Sub-regional Commander to automate logistics data flow to the regional levels. The link must use data interoperable with logistic reporting standards in use and be interoperable with ACE Command, Control and Information System (ACCIS).

Summary

The study has started in January –02, with an analysis and setting the timetable. A working-group will be formed in February.

The study is divided into four parts:

- 1. To create an inventory of current Information-standards, the gathering of NATO documentation and identification of needs of knowledge*
- 2. Joint analysis and making a plan of action for Implementation*
- 3. Proposal of Implementation*
- 4. Production of Report*

4.4 Bakgrund

Länken skall vara interoperabel med ACE Command Control and Information System (ACCIS). Det vill säga meddelandeformat/dataformat, kommunikationsprotokoll, datatermer och definitioner skall vara samma som ACCIS.

4.5 Förutsättningar

Erfarenheter och slutsatser ur studier med koppling till denna skall tillvaratas:

- OPL 01002S.
- FMV studie: ” Prövning av civila transportuppföljningssystem”.

Samverkan och kunskapsinhämtning behövs bland annat för nedanstående områden:

- Tidigare aktuella och pågående studier/utveckling inom logistikområdet.
- ACCIS.

- Befintlig logistikdatabas i Försvarmakten på aktuell nivå.
- Datagränssnitt och gällande standard för datautbyte med NATO / RC.

Studien skall svara på följande frågor:

- Kan Försvarmaktens system utbyta data/information med ACCIS?
- För vilka förbandstyper skall detta vara aktuellt?
- Vilka åtgärder krävs för att möjliggöra koppling?
- Studera alternativa rapporteringsmöjligheter avseende nivå.
- Bedömda kostnader?
- Bedömda övriga nyttoeffekter för utveckling av Försvarmaktens logistikuppföljning/ledning?
- Ackrediteringsförfarande?

4.6 Slutsatser

Vid ett beslut om fortsatt implementering/utveckling efter genomförd studie skall studiegruppen kunna lämna förslag på tidslinjal för implementering av datalänken.

5. Slutredovisning av partnerskapsmål G 4250 – Single Fuel Concept

5.1 Uppgiften

Ur Regeringskansliets (Fö) anmodan 2001-09-14 (Fö2001/103/SI):

”Försvarsmakten anmodas att i samband med budgetunderlaget för 2003 redovisa resultatet av genomförda studier med anledning av antagna partnerskapsmål av studiekaraktär.”

Partnerskapsmål PG G 4250 Single Fuel Concept omfattar (översättning):

I slutet av 2001, för de styrkor som planeras delta i NATO-ledda PFF-operationer, ha genomfört studier avseende möjligheten att maximera interoperabiliteten i materielsystemen genom användandet av ett enhetsbränsle, benämnt F-34, för landbaserade militära flygplan, fordon och utrustningar.

Realisering av säkerhetsrutiner avseende elektrostatik, villkor för kvalitetssäkring, tillgång till kvalitetscertifierade laboratorieresurser samt kalkyl (metod) för att beräkna drivmedelsbehov skall inkluderas i studien.

Som anmärkning anges i PG 4250 att implementering krävs av Strategic Commanders Military Tasks for interoperability G.2.6.1.

5.2 Sammanfattning

Partnerskapsmålet har uppfyllts. Studien av Single Fuel Concept (SFC) har visat att det är möjligt att införa vid förband för insats i NATO-ledda PFF-operationer. Ett införande av SFC bedöms kunna vara infört två till fyra år efter beslut. Beroende på ansatta ekonomiska resurser påverkas denna tidsutdräkt.

Studien har påvisat behov av fördjupningsstudier främst avseende tekniska och ekonomiska konsekvenser av ett införande. Dessa syftar till att kunna redovisa beslutsunderlag avseende eventuell svensk anslutning till SFC. Ett sådant beslutsunderlag kan tas fram under 2003 och redovisas tidigt 2004 förutsatt att medel finns tillgängliga för dessa fördjupningsstudier.

De regelverk och rutiner som Sverige tillämpar avseende säkerhet och kvalitet är jämförbara med flertalet västeuropeiska nationer inom NATO och erbjuder inga svårigheter vid en anslutning till SFC. Rutiner för kalkylering av drivmedelsförbrukning är av allmän karaktär och kan anpassas till NATO-rutiner.

5.3 Summary PG G 4250: Single Fuel Concept

Task

- 1. By the end of 2001, for the forces made available for NATO-led PfP operations study the possibility of maximising equipment interoperability through the use of a single fuel, namely F-34, for land based military aircraft, vehicles and equipment.*
- 2. The realisation of valid electrostatic safety procedures, the provision of quality assurance and quality surveillance laboratory services, and the calculation for determining a common unit of fuel consumption should be included in the study.*

Summary

The Partnership Goal has been completed.

The study of the Single Fuel Concept (SFC) has shown that it is possible to implement the concept to Swedish forces made available for NATO-led PfP operations. An implementation is possible to complete within two to four years after a decision has been taken. However, the time-schedule for implementation will depend upon available economic resources.

The study has also pointed out the need for deeper studies concerning technical and financial consequences of an implementation. These studies should be directed towards the decision-making process, i.e. whether Sweden will adapt to SFC or not. Necessary facts can be developed during 2003 and could be presented in the beginning of 2004.

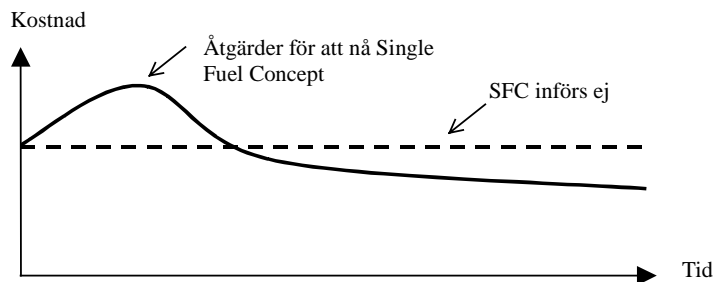
The safety procedures and quality assurance are comparable to other Western European nations within NATO and will not cause any troubles in the implementation of SFC. The principles of calculation for determining fuel consumption are general and can be adapted to NATO procedures.

5.4 Bakgrund

5.4.1 Allmänt

Systemmässig interoperabilitet vid multinationella operationer prioriteras inom NATO. Redan 1986 överenskomms inom NATO om ett enhetligt flygturbinbränsle för landbaserade militära flygplan, F-34 skulle ersätta F-40. Övergången, som skulle göra F-34 till ett enhetsbränsle med bredaste tänkbara användning, har manat fram studier av möjligheten att även ersätta dieselbränslet F-54. Det senare bränslet kommer på sikt att avvecklas på grund av dåliga kallstartsegenskaper. F-34 har bl a de negativa egenskaperna på dieselmotorer att motoreffekt reduceras något och slitaget ökar. Det förekommer därför försök med andra tillsatser till F-34, t ex JP8 +100. Sådana försök grundas i en strävan att förbättra egenskaperna i drivmedlet. Av bl a hanteringsskäl är det även angeläget att eliminera eller minska användningen av bensin till förmån för ett enhetsdrivmedel.

Processen Single Fuel Concept är dock inte slutförd vid ett bestämt datum då den styrs av nationella förutsättningar. Överväganden rör till vilken grad skall nuvarande system behållas eller modifieras och hur skall fortsatt anskaffning ske? Vilken kostnad är rimlig för den logistiska nyttan? Den logistiska vinsten av ett enhetsbränsle är framförallt en förenklad bränsleförsörjning och på sikt en lägre total kostnad. Initialt tillkommer dock kostnader för tekniska åtgärder av dagens system och eventuella fördyringar vid nyanskaffning. Nedanstående skiss illustrerar förhållandet.

5.4.2 *Läget beträffande SFC¹ inom vissa nationer inom NATO*

I nuläget förekommer olika drivmedelslösningar inom NATO. En övergripande enighet råder om fördelen med ett enhetsdrivmedel men nationella överväganden, främst rörande ekonomi, sätter olika tidslinjer för införande. Nedanstående tabell illustrerar nuläget hos ett urval av NATO-nationer. Procentsiffror anger införandegrad.

	US	UK	GE	NO	DK
FLYG	95% A B C	95% A C	95% A C	95% A	95% B C
MARK	95% A D	95% A D	80% A D	75% A D	75% A D
TID FÖR ANPASSNING			3 ÅR	3-5 ÅR	3-5 ÅR

- A Använder SFC även för nationellt bruk
- B Genomför tester med annat bränsle, JP100 +8
- C Har ett utbyggt pipelinesystem
- D Undantag för VIP-bilar och vissa utrustningar

5.4.3 *Genomförd studieverksamhet*

Fakta från NATO-dokument rörande olika drivmedelsprodukters egenskaper och genomförda fältprov har analyserats. Jämförelser med svenska förhållanden har visat att de skillnader som finns i stort kan hanteras. Det som behöver åtgärdas är främst uppdatering av dokumentation så att den fältmässiga hanteringen kan ske utan felaktigheter.

Studieutbyte med Danmark och Norge avseende deras motsvarande projekt har ökat vår kunskap och stärkt våra hittills dragna slutsatser rörande SFC. Vi kan dra nytta av att de har längre erfarenhet av utvecklandet av SFC och ett fortsatt samarbete bedöms nödvändigt.

Sverige har deltagit i olika NATO Working Groups inom drivmedelsområdet och har genom detta kunnat ta del av andra nationers erfarenheter och kunnat redovisa våra uppfattningar. Resultaten av dessa möten har successivt inarbetats i studierna.

De kemiska egenskaperna på de tillsatser som tillförs grundprodukten JetA1 har undersökts avseende påverkan på arbetsmiljö. Detta särskilt med tanke på situationer som kan innebära direktkontakt med produkten. Denna påverkan leder till behov av anpassningsåtgärder som dock bedöms hanterbara.

¹ SFC : Single Fuel Concept

Kvalitetsstyrningen som särskilt omnämns i studieuppgiften har utvecklats väsentligt under de senaste åren. I upphandlingen av kvalitetstjänster har betonats vikten av ackreditering, fullödlig dokumentation och skarpa rekommendationer mot bakgrund av laboratorietester och utredningar. De regelverk och rutiner som Sverige tillämpar överensstämmer väl med västeuropeiska nationer inom NATO.

Metoderna för förbrukningsberäkningar som tillämpas i svenska förband är kalkylmodeller av allmän natur. Dessa kan utan större svårigheter anpassas till andra modeller för att åstadkomma samordningsvinster.

En kartläggning har gjorts avseende svenska fordonssystem som nu finns insatta eller planeras inför den kommande femårsperioden att användas av utlandsstyrkan. Den påverkan som SFC har för dessa system är att betrakta som del i en normal utvecklingsprocess. Det är inte onaturligt att anslutningar, filter, lagringskrav m m måste förändras över tiden även om inget större modifieringsprojekt initieras. Omfattningen av åtgärder, tidsåtgång för modifieringar och kostnadsberäkningar är inte helt klarlagt, ytterligare studier krävs. I nuläget bedöms dock mer tala för än emot att SFC är rimligt och möjligt att genomföra.

Tidsåtgången för att vidta anpassningsåtgärder på fordon och flygplan, dess tillhörande utrustning och dokumentation, har skattats till mellan två till fyra år efter beslut. Beroende på avdelad ekonomi och valda prioriteringar inom underhållsproduktionen påverkas denna tidsutdräkt.

Studien har hittills inte visat några fördelar av att använda F-34 även för nationellt bruk.

Efter beslut om införande av SFC skall klausuler inarbetas i upphandlingsunderlag avseende framtida system.

NATO-dokument G.2.6.1 innehåller allmänna regler angående deltagande nationers åtgärder för att uppnå förmåga till interoperabilitet. Dessa regler är en förutsättning för att även SFC skall kunna ge de fördelar som avses.

5.4.4 Förslag till fortsatt verksamhet

Studien föreslår att en fördjupad studie genomförs som syftar till att skapa beslutsunderlag inför eventuell anslutning till SFC. Detta beslutsunderlag kan finnas tillgängligt i början av 2004 vilket förutsätter att medel budgeteras för år 2003. Kostnaden för fördjupningsstudien bedöms till cirka 500 Kkr. Om detta studieresultat behöver föreligga tidigare, erfordras omplanering inom givna ramar år 2002. I studien bör ingå fortsatt utbyte med NATO, tekniska undersökningar rörande påverkan på flyg- och marksystem, konsekvenser för drivmedelshandling och kostnadsberäkningar avseende kort och lång sikt. Vidare bör utredas konsekvenser av de fall då NATO-enheter bedriver verksamhet inom svenskt territorium inom ramen för PFF-aktiviteter och eventuella krav uppstår på understöd med F-34.

5.5 Behov av utbyte med andra staters försvarsmakter

De tekniska och ekonomiska konsekvenserna av ett införande av enhetsbränsle är inte klarlagda, vare sig inom NATO eller i Sverige. För att kunna följa fortsatt utveckling och även söka påverka frågan krävs ett visst deltagande i arbetsgrupper inom ramen för NATO Pipeline Committee. Sverige har formellt denna möjlighet idag varför inga särskilda åtgärder behöver vidtas.

Ett komplement till deltagande i NATO arbetsgrupper är bilaterala kontakter. Sådana tas främst av FMV och FMLOG på uppdrag av HKV KRI. Inte heller här bedöms särskilda åtgärder behöva vidtas för att möjliggöra kontakter.

5.6 Slutsatser

Studien har övervägt möjligheterna av implementering och bedömer att SFC för insatsförband i utlandsstyrkan kan genomföras två till fyra år efter beslut. Beroende på ekonomiska resurser påverkas denna tidsutdräkt.

Studien 2001 har påvisat behov av fördjupningsstudier främst avseende tekniska och ekonomiska konsekvenser av ett införande. Dessa syftar till att kunna redovisa beslutsunderlag avseende eventuell svensk anslutning till SFC. Beslutsunderlag avseende en eventuell svensk anslutning till SFC kan tas fram under 2003 och redovisas tidigt 2004 förutsatt att studien finansieras.

6. Slutredovisning av partnerskapsmål PG L 0041 – Multinational Formations for NATO-led Pff operations

6.1 Uppgiften

Ur Regeringskansliets (Fö) anmodan 2001-09-14 (Fö2001/103/SI):

”Försvarsmakten anmodas att i samband med budgetunderlaget för 2003 redovisa resultatet av genomförda studier med anledning av antagna partnerskapsmål av studiekaraktär.”

Partnerskapsmål PG L 0041 omfattar (översättning):

Redovisa senast vid utgången av 2001 en studie avseende möjligheten att, i samverkan med andra länder, bidra med och organisera följande förband som en ram för utbildning och vidmakthållande av förband och förmågor i multinationella grupperingar för NATO-ledda PFF-operationer:

En ram till brigadstab för att tillgodose ledningsfunktionen för en framtida nordisk brigad.

6.2 Sammanfattning

Försvarsmakten kan tillföra personal och kunskap för “en ram till brigadstab för att tillgodose ledningsfunktionen för en framtida nordisk brigad” inom ramen för det överenskomna finska sammanhållande ansvaret (Framework Nation, FWN) för brigadledningsfunktionen (Command, Control and Information System, CIS) i en nordisk brigad.

En översyn kommer dock att göras senast år 2006 av fördelningen av ”Lead Nation-” och ”Framework Nation-ansvaren” inom konceptet nordisk brigad, vilket inkluderar ansvaret för ledningsfunktionen. Härvid kan fördelningen av roller och ansvar mellan deltagarna i NORDCAPS komma att förändras.

6.3 Summary PG L 0041: Multinational Formations for NATO-led PfP operations

Task

By the end of 2001, study the feasibility of providing, in cooperation with other nations, the following unit as a framework for the training and maintenance of forces and capabilities within multinational formations available for NATO-led PfP operations:

A framework brigade staff to provide C2 for a future Nordic brigade.

Summary

The Partnership Goal has been completed.

The Swedish Armed Forces can provide personnel and knowledge to “a framework brigade staff to provide C2 for a future Nordic brigade” within the agreed Finnish Framework nation responsibility for Command, Control and Information System for a Nordic brigade size unit.

However, a review will be done no later than 2006 of the Lead Nation and Framework Nation responsibilities within the Nordic Brigade, including the Framework Nation responsibility for Command and Control. According to this the roles and responsibilities between the members of NORDCAPS might change.

6.4 Analys

Med ordet Framework kan man avse ”Framework Nation” (sammanhållande nation), men även ett ramverk, en ”kärna”. Inom NORDCAPS-samarbetet har de nordiska länderna överenskommit om att, vid organiserandet av en nordisk brigad, använda de definitioner som används av Storbritanniens PJHQ, vilken lyder (översättning): ”Framework Nation – när en nation åtar sig ansvar för att koordinera och leda en specifik funktion eller tjänstegren för hela, eller del av, en multinationell styrka och/eller stab. Formerna för kostnadsfördelning skall därefter överenskommas mellan de inblandade parterna”.

Studien bör inriktas mot bemanning, utbildning och övning, samt vidmakthållande i samarbete med de andra nordiska länderna, ej enbart genom Sveriges försorg.

Uppgiften är primärt fokuserad på brigadstaben, men stödenheter, som brigadstabskompaniet, skall också övervägas.

Ledningsfunktionen är grunden för en brigadstab, men uppgiften utesluter ej studier av sambands- och informationssystem m m.

Den nordiska brigaden skulle även kunna vara en mindre enhet, d v s omfattningen avser förband till en enhet av upp till brigads storlek.

Brigadstaben bör vara tillgänglig för NATO-ledda PFF-operationer.

6.5 Överväganden

6.5.1 Tidsförhållanden

Två olika tidsperspektiv utgör grunden för denna studie:

För det första undersöker de nordiska länderna för närvarande en samnordisk utformning av en brigadstab inom ramen för Finlands sammanhållande ansvar (FWN) för ett lednings- och informationssystem för en enhet av brigads storlek. Detta arbete har redan startat och är beräknat att fortgå minst intill 2003-07-01. Ett utkast till organisation för en enhet av brigads storlek förväntas bli färdigställt under våren 2002.

För det andra kommer en översyn att göras senast år 2006 rörande "Lead Nation-" och "Framework Nation-ansvar" inom konceptet nordisk brigad, vilket inkluderar ansvaret för ledningsfunktionen.

6.5.2 Ledningsfunktionen

Försvarsmakten har studerat möjligheten att ta ett sammanhållande ansvar (FWN) för ledningsfunktionen i en nordisk brigad. Studien har övervägt hur detta skulle inverka på redan beslutade prioriteringar, som den pågående utvecklingen av ett lednings- och informationssystem som i första hand avses för den svenska Mekaniserade bataljonen med Stridsfordon 90 (Mekbat Strf 90 I). Eventuella förändringar i gällande planering kommer att inverka på denna utveckling. Detta, i kombination med att Finland åtagit sig sammanhållande ansvar för den nordiska brigadens lednings- och informationssystem, har medfört ett beslut att Försvarsmakten för närvarande prioriterar ett sammanhållande ansvar för logistikfunktionen i en nordisk brigad.

Finland har föreslagit att erfarenheter från NORDPOL-brigaden borde tas till vara inom utvecklingen av en nordisk brigad, innefattande organisationsstruktur för brigadstaben. Försvarsmakten stödjer detta förslag och kommer att tillföra expertkompetens till det framtida arbetet med att ta hand om dessa erfarenheter och eventuella nödvändiga korrigeringar.

Försvarsmakten avser att tillföra stabsofficerare i den nordiska brigadstaben. Omkring 25 % av officersbefattningarna i staben förutses komma att bemannas med svensk personal. Antalet är beroende av organisationens slutliga utformning och bidragen från övriga nordiska länder. Försvarsmakten är beredd att bemanna befattningen som brigadchef eller stabschef och planerar för att bemanna ACOS G4. Dessutom kommer organiseringen i brigadstaben av underrättelsefunktionen och fältarbeten att vidare analyseras. Övriga befattningar ingående i brigadstaben kommer att diskuteras mellan länderna när organisationen är överenskommen.

Försvarsmakten överväger även organisering av en enhet för operationsanalys (OA) i brigadstaben. Denna bör baseras på erfarenheter och förslag från Forsvarets Forsknings Institut (FOI) i Norge och Sveriges "FOI i fält".

Organisering och bemanning av stödenheter för brigadstaben är fortfarande under övervägande. Detta förväntas bli föremål för fortsatta förhandlingar inom ramen för Finlands sammanhållande ansvar (FWN). Försvarsmakten kan tillhandahålla en vakt- och eskortpluton till ett brigadstabskompani. Denna vakt- och eskortpluton kommer att hämtas ur andra svenska enheter som anmälts till den nordiska brigaden.

Eftersom brigadstaben är en multinationell enhet som bör göras tillgänglig för NATO-ledda PFF-operationer, vill Försvarsmakten betona betydelsen av att NATO:s standarder och procedurer implementeras, t ex för ledning och civil-militär samverkan (CIMIC). I detta sammanhang är de partnerskapsmål som antagits av Sverige och andra PFF-nationer av central betydelse.

6.6 Slutsatser

Försvarsmakten kan tillföra och kommer att tillföra personal och kunskap för en ram för brigadstab för att tillgodose ledningsfunktionen för den framtida nordiska brigaden. Detta kommer att ske inom ramen för det överenskomna finska sammanhållande ansvaret (FWN).

Försvarsmakten kommer för närvarande inte att kunna tillhandahålla ett lednings- och informationssystem för den framtida nordiska brigaden. Denna ståndpunkt kan möjligen förändras i samband med den omprövning som kommer att göras mellan de nordiska länderna senast år 2006.

7. Delredovisning av partnerskapsmål PG L 0940 - Target Acquisition/Locating equipment – delrapport 2

7.1 Uppgiften

Ur Regeringskansliets (Fö) anmodan 2001-09-14 (Fö2001/103/SI):

”Försvarsmakten anmodas att i samband med budgetunderlaget för 2003 redovisa resultatet av genomförda studier med anledning av antagna partnerskapsmål av studiekaraktär.”

Partnerskapsmål PG L 0940 omfattar (översättning):

Vid utgången av år 2002 ha studerat möjligheter att förbättra artilleriförbandens förmåga att bidra till långräckviddig spaning och att lokalisera fientliga förband för indirekt eld genom att tillhandahålla någon eller samtliga av följande förmågor: Granatkastarlokaliseringssystem, markspaningssystem, artillerilokaliseringssystem.

Radarsystem skall ha standardiserade kommunikationssystem för interoperabilitet.

Försvarsmakten har därutöver fastställt ett behov att kostnadsberäkna framtagna alternativ.

7.2 Sammanfattning

Studien PG L 0940 Target Acquisition/Locating equipment har bedrivits under huvuddelen av år 2001. Studien har under första året uteslutande studerat möjligheten att utnyttja artillerilokaliseringsradar Arthur.

Studien har efter analys av möjliga scenarier och personella samt materiellmässiga möjligheter och begränsningar kommit fram till tre möjliga lösningar.

1. Sverige kan i uppdrag av fredsbevarande (PK) karaktär delta med en radargrupp från 1 juli 2004. Missionstiden begränsas till maximalt sex månader, och ny mission kan påbörjas tidigast sex månader efter att föregående mission avslutats. Gruppen kan anmälas med 30 dagars beredskap.

2. Sverige kan i uppdrag av PK-karaktär delta med radarpluton från 1 juli 2005. Missionen begränsas till ett tillfälle om sex månader. Förnyad insats kan genomföras tidigast efter cirka två år. Plutonen kan anmälas med 90 dagars beredskap.

3. Sverige kan i uppdrag av fredsframtvängande (PE) karaktär delta med radarpluton tidigast från omkring 2008. Deltagande förutsätter att befintliga radarstationer monteras på en ny typ av chassi, med framför allt bättre skydd mot minor men även ett generellt splitterskydd.

Alternativ 1 förordas, främst för att det medger ett rimligt och balanserat nyttjande av materielen. En högre insatsfrekvens, större förbandsenhet eller längre missioner kräver framför allt en större utbildningsomgång under GU, vilket snabbt sliter ner vagnsparken.

Studiegruppen har under året utbytt information med Norge och Danmark som också har Arthur.

Materiellt finns behov av tekniska modifieringar av radarsystemet även för PK-insatser.

Organisatoriskt kommer Arthurgrupp och -pluton ej att kunna vara identisk med de enheter som ingår i insatsorganisationen.

Fortsatt verksamhet:

Under studieår 2 (2002) planeras följande aktiviteter:

- Kostnadsberäkning av alternativ.
- Fortsatt samarbete med Norge och Danmark.
- Kontroll (referens) med inneliggande årskull av värnpliktiga på systemet om deras vilja och intresse att delta.
- Fortsatt arbete med alternativa och kompletterande lösningar. Möjligheten att med alternativ 1 delta med förband från 2003 skall särskilt värderas.
- Fortsatt arbete med sambandsmetoder.
- Analys av refererade STANAG och Allied Publications.

7.3 Summary PG L 0940: Target Acquisition/Locating equipment

Task

By the end of 2002, study options to improve artillery units' capability to contribute to long-range surveillance and to locate hostile indirect fire units by providing one or all of the following capabilities: mortar locating systems, ground surveillance systems, artillery locating systems.

Radar systems should have communication systems standardized at level of interoperability.

Summary

The PG L 0940 Target acquisition/Locating Equipment study has been conducted during 2001. The objective of the study is to identify possibilities to contribute to long range surveillance and target acquisition in order to locate hostile indirect fire units in peace support operations. During the first year there has been a deliberate focus on the Arthur artillery/mortar locating radar.

The study group has, after analysis of relevant scenarios, arrived at three possible alternatives for contribution. These are based on limitations and possibilities given by equipment and personnel resources.

1. Sweden can contribute with one radar group (one Arthur radar station), in a peacekeeping mission, from July 1st, 2004. The time in mission will be limited to 6 months. A renewed mission can be started no earlier than 6 months later. The unit can have a 30-day readiness.

2. Sweden can contribute with one radar platoon (three Arthur radar stations), in a peacekeeping mission, from July 1st, 2005. The time in mission will be limited to 6 months. A renewed mission can be started no earlier than 24 months later. The unit can have a 90-day readiness.

3. Sweden can contribute with one radar platoon (three Arthur radar stations), in a peace enforcement mission, no earlier than 2008. It will require that present radar equipment be rebuilt with an armored chassis, facilitating better mine- and splinter protection levels.

Alternative 1 is preferred, since it makes possible a reasonable and balanced use of the equipment. A higher frequency of missions, larger unit or longer missions will require a larger volume of conscript training. This will wear down the stock of radar stations too fast.

The study group has been in contact with Norway and Denmark and exchanged information about the use of Arthur units in peace support operations.

There is a need for modifications of the equipment also for peacekeeping operations in order to achieve interoperability.

Unit organization will differ from the organization used in national defense.

The study group will continue in 2002 with the following issues:

- Calculations to find required funding levels to facilitate proposed units.*
- Further co-operation with Norway and Denmark.*
- Check up with present training unit of conscripts if they will volunteer for a peace support mission with the proposed unit and equipment.*
- Study of alternatives to complement or be alternative to the proposed solution. Assessment will be made of the possibility to contribute with a force as in alternative 1 from 2003.*
- Study of communication and information exchange between the unit and superior command.*
- Further analysis of relevant STANAGs and Allied Publications.*

7.4 Bakgrund

Sverige har anskaffat 14 Arthur-stationer, varav tolv är levererade. I insatsorganisationen införs fyra plutoner. Nuvarande planläggning är att grundutbilda en pluton årligen.

7.5 Behov av utlandssamverkan

Arbetet har och avses fortsatt bedrivas med informationsutbyte med Norge och Danmark, som också har Arthur i drift.

7.6 Slutsatser

Studien bedöms nå sitt mål under 2002.

8. Slutredovisning av partnerskapsmål M 4173 - Strategic movement requirements - Sealift

8.1 Uppgiften

Ur Regeringskansliets (Fö) anmodan 2001-09-14 (Fö2001/103/SI):

”Försvarmakten anmodas att i samband med budgetunderlaget för 2003 redovisa resultatet av genomförda studier med anledning av antagna partnerskapsmål av studiekaraktär.”

Partnerskapsmål PG M 4173 omfattar (översättning):

Vid utgången av år 2001, ha studerat möjligheter att säkerställa tillgången till antingen militära eller kommersiella (eller både och) fartyg för sjötransport för att transportera egna förband (personal och utrustning) för bidrag till NATO-ledda PFF-operationer.

Tillgångar som identifieras skall kunna göras tillgängliga inom 30 dagar efter anmodan. Fartyg kan tillföras genom nationell anskaffning, bilaterala/multilaterala arrangemang, vilande kontrakt, nationell lagstiftning eller en kombination av dessa.

8.2 Sammanfattning

Det mest rationella och ekonomiskt fördelaktiga sättet för att lösa sjötransporterna är genom förhyrning av fartyg när behov uppstår. För att säkerställa att resurser finns tillgängliga krävs att beredskapsavtal sluts med lämpliga rederier. Ramavtal för sjötransporter har under år 2001 slutits mellan Försvarmakten och fyra utpekade leverantörer för såväl Försvarmaktens, FMV som SRV behov.

Sjötransportkapacitet för förband anmälda inom ramen för PARP har varit normgivande för studien, med begränsningen att det endast är ett av de anmälda förbanden av bataljons storlek som skall transporteras åt gången. Möjlighet att öka detta finns men har ej djupare studerats. Definiering av transportbehov och möjligheter att lösa dessa har varit normgivande i hela studien.

Ett antal olika transportexempel har konstruerats för att kunna jämföra fartygstyper, tillgänglighet och ekonomi vid genomförande av sjötransporter för såväl materiel som personal.

Ramavtalet angående sjötransporter som slutits mellan Försvarmakten och de fyra utpekade leverantörerna innebär att det praktiska arbetet för att lösa det svenska sjötransportbehovet redan inletts. Detta ramavtal uppfyller ej alla krav som anges i PG M 4173, varför ett särskilt beredskapsavtal bör slutas med utpekad leverantör där definierade resurser binds till uppgiften med ansatta tidskrav. Underlag för att inleda förhandlingar om ett beredskapsavtal har tagits fram inom ramen för studien.

En viktig del i studien har varit att etablera kontakter med rederier och shippingindustrin i framförallt Sverige men även andra länder. Sveriges förmåga att vara en kompetent aktör på shippingmarknaden måste stärkas genom att kompetens för detta vidmakthålles över tiden.

8.3 Summary PG M 4173: Strategic movement requirements - Sealift

Task

- 1. By the end of 2001, study options to ensure the availability of either military or commercial (or both) sealift vessels to move own contributions (personnel and equipment) in support of NATO-led PfP operations.*
- 2. Assets identified should be made available within 30 days of notification. Vessels could be provided by means of national acquisition, bilateral/multilateral arrangements, dormant contracts, national legislation or a combination of these.*

Summary

The Partnership Goal has been completed.

The most efficient and economic way to fill our needs for sealift capacity is through leasing commercially available vessels when a specific need appears. To ensure the availability, contracts have to be signed with suitable shipping companies. A framework agreement for sealift capacity has been signed in 2001 between the Swedish Armed Forces and four different companies. This agreement also covers the needs for other national authorities.

The study has dimensioned Sealift capacity to the specific needs for Swedish units assigned for PfP operations, with the limitation of one battalion-size unit to be transported at the same time. There is a possibility to increase this figure, but that has not been thoroughly studied. The definition of transport capacity and means to satisfy this has set the limits for this study.

A number of transportation-examples have been constructed to be able to compare types of vessels, availability and economy for the execution of sea transport of equipment as well as personnel.

The framework agreement for sealift capacity, signed with four different companies is the first practical example that the work has started to fill the Swedish needs for sealift capacity. This agreement does not, however, fill all the needs addressed in PG M 4173. A special contract for readiness should be signed with an appointed contributor, with precise demands for specific resources made available within appropriate time frames. The study has provided necessary basic information for negotiations concerning such a contract.

An important part of the study has been to establish contacts with shipping companies and industries, primarily in Sweden, but also in other countries. The ability for Sweden to be a competent actor on the shipping market must be enhanced through maintaining competence in this area over the years to come.

8.4 Studierapport

Sammandrag av studien har gjorts i särskild studierapport 2002-02-07, som finns tillgänglig vid HKV.

8.5 Rekommendation till fortsatt handläggning av sjötransporter

För att kunna gå vidare med ett långsiktigt kontrakt med civil redare bör följande punkter ytterligare studeras/utredas:

- Kvalitetssäkring av ekonomiska beräkningar, framtagning av fördjupat underlag inför skrivning av beredskapsavtal.
- Kompletterande kunskapsinhämtning för att kunna teckna beredskapskontrakt med civil redare.
- Betydelsen och konsekvenserna av att transportera svensk militär materiel på fartyg som ej för svensk flagg.

Särskilda redovisningar rörande materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling

Innehållsförteckning

1. Uppdrag 67 – Förutsättningar, möjligheter och begränsningar att lämna exportstöd till svensk industri samt omfattningen av sådant internationellt samarbete inom försvarsmaterielområdet	2
1.1 Uppgiften.....	2
1.2 Sammanfattning.....	2
1.3 Försvarsmaktens redovisning avseende exportstöd.....	4
1.4 Försvarsmaktens redovisning avseende internationellt materielsamarbete	6
2. Uppdrag 38 – Åtgärder som planerats eller vidtagits under perioden 2002-2003 inom forskning och teknikutveckling	13
2.1 Uppgiften.....	13
2.2 Sammanfattning.....	13
2.3 Bakgrund	14
2.4 Forskning och teknikutveckling	14

1. Uppdrag 67 – Förutsättningar, möjligheter och begränsningar att lämna exportstöd till svensk industri samt omfattningen av sådant internationellt samarbete inom försvarsmaterielområdet

1.1 Uppgiften

Ur regleringsbrev för år 2002, 2001-12-13 (Fö2001/2821/EPS), uppdrag 67:

”Försvarmakten skall i budgetunderlaget för 2003 redovisa myndighetens förutsättningar, möjligheter och begränsningar att lämna exportstöd till svensk industri samt ange omfattningen av sådant internationellt samarbete inom försvarsmaterielområdet som myndigheten utför på uppdrag av regeringen.”

1.2 Sammanfattning

Förutsättningen för att Försvarmakten skall kunna stödja i Sverige verksam försvarsindustri är regeringens uppdrag eller medgivande. Möjligheterna att lämna sådant stöd är att Försvarmakten i erforderlig omfattning förfogar över efterfrågad kompetens och materiel. De begränsningar som föreligger har sitt ursprung i den konkurrens om resurser som med nuvarande förutsättningar föreligger mellan ordinarie förbandsproduktion och industrins ökande behov av exportstöd. Försvarmakten deltar regelbundet i Koordinations- och Referensgrupper (KRG) där de respektive industriernas behov av exportstöd behandlas.

Försvarmaktens möjligheter att stödja Gripen International i exporten av JAS 39 bereds för närvarande av berörda myndigheter under Förvarsdepartementets ledning. Erfarenheterna från det arbetet avses utnyttjas vid analys av exportstödmöjligheter för fortsatta exportstödsåtgärder och för andra materielsystem.

Försvarmakten föreslår att ytterligare underlag får anstå i avvaktan på erfarenheter från den kommande prövningen av exportstödsåtgärder för JAS 39 Gripen. Försvarmakten kan konstatera att planering av exportstödsåtgärder vid varje aktuellt tillfälle bör fokuseras på de olika materielsystemens och Försvarmaktens förutsättningar. Försvarmakten föreslår vidare att en utvecklad metod för analys används när behov föreligger.

Internationella samarbeten inom försvarsmaterielområdet som Försvarsmakten utför på uppdrag av regeringen består av bilaterala verksamheter och aktiviteter inom ramen för Försvarsmaktens deltagande i regeringens länderdelegationer på försvarsmaterielområdet och de multilaterala samarbetena inom nordiskt materielsamarbete (NORDAC), sexnationssamarbetet (EDIR-LOI), västeuropeiska samarbetet (WEAG) samt visst samarbete inom Europeiska Unionen (ECAP). Vidare består det av kontaktskapande verksamhet genom Försvarsmaktens deltagande i olika internationella försvarsmaterielutställningar, försvarssymposier, internationella flygdagar och örlogsbesök för framtida möjligheter till samarbeten.

Det är angeläget att Sverige deltar i internationellt materielsamarbete. Utgångspunkten för vårt deltagande bör i första hand vara tydligt definierade behov i olika lägen och att ekonomiska vinster kan göras. En viktig strävan bör därvid vara att så tidigt som möjligt identifiera framtida samarbetsmöjligheter, om möjligt redan på forsknings- och utvecklingsstadiet. Samarbete i projekt kan för vissa typer av försvarsmateriel utgöra ett viktigt inslag för att förbättra effektiviteten i materieförsörjningen. Det är också av starkt svenskt intresse att delta i samarbete för en omstrukturering av den europeiska försvarsindustrin.

Det bilaterala materielsamarbetet bör bedrivas i första hand med sådana länder som Sverige har nytta av för att tillgodose våra behov. Därför är det angeläget för oss att samarbeta med länder vars högteknologi vi har intresse att få ta del av. Ett annat viktigt syfte är att, inom ramen för krigsmateriellagstiftningen, främja den svenska försvarsindustrins export av materiel för att därigenom kunna bevara kompetens inom landet och minska Försvarsmaktens kostnader för materiel.

Detta innebär i praktiken att vissa länder i kraft av sin teknologiska ställning kommer att prioriteras framför andra. När det gäller samarbete inom huvuddelen av våra inhemska teknologiområden intar därför Frankrike, Storbritannien, Tyskland och USA från denna utgångspunkt en särställning. I detta sammanhang bör betonas att det europeiska samarbetet bör bedrivas så att det inte inverkar menligt på de transatlantiska relationerna på materielområdet. Inom vissa teknikområden av stor militär betydelse finns inget alternativ till USA som samarbetspartner. Även de nordiska länderna intar en särställning som är av väsentlig betydelse för vårt bilaterala samarbete.

Ett nära materielsamarbete framförallt med vissa länder i Europa och med USA är dessutom önskvärt för att på sikt möjliggöra full interoperabilitet vid internationell samverkan med förband. Samarbetet inom ramen för PFF har här en väsentlig roll.

För svenskt vidkommande är det viktigt att delta i multilaterala sammanhang för att härigenom identifiera framtida samarbetsmöjligheter och för att medverka till att forsknings- och utvecklingsresurser utnyttjas rationellt i ett europeiskt perspektiv. Av samma skäl är det angeläget att verka inom ramen för det nordiska samarbetet. Detta samarbete bör också kunna utnyttjas för att effektivisera verksamheten i andra europeiska samarbetsorgan som de nordiska länderna deltar i, exempelvis WEAG.

Det är också viktigt från svensk sida att aktivt verka för att stärka den europeiska teknologiska och försvarsindustriella basen. Samarbetet inom sexnationsinitiativet har stor betydelse i detta syfte.

En väsentlig del av det internationella arbetet består således av att skapa kontakter som ger möjligheter för ett vidare samarbete inom försvarsmaterielområdet såsom gemensam utveckling och anskaffning av materielsystem.

1.3 Försvarsmaktens redovisning avseende exportstöd

1.3.1 Bakgrund

Försvarsmakten stödjer i Sverige verksam försvarsindustris exportansträngningar. Det innebär således inte bara svensk industri utan även utlandsägda företag med verksamhet i Sverige, t ex Kockums, Hägglunds och Bofors Defence. Försvarsmaktens resurser för detta stöd utgörs av dess kompetens och materiel. Främjandet sker om det inte innebär men för Försvarsmaktens huvudsakliga verksamhet, genom att personal och/eller materiel, efter framställan från industrin, ställs till deras förfogande. Den princip som tillämpas är att Försvarsmakten står för personalmedlen medan industrin står för övriga kostnader. Undantag härifrån är uppdrag som referensmyndighet då Försvarsmaktens kostnader belastar FMV. Detta innebär att Försvarsmakten hittills lagt en för närvarande svårsmätbar resurs i form av mantimmar/manår på exportstöd utan att detta framgår i någon redovisning.

Omfattningen av stödet till försvarsindustrins exportansträngningar tenderar att öka samtidigt som den omorganisation som Försvarsmakten genomgår medför att de disponibla resurserna krymper.

1.3.2 Förutsättningar

Förutsättningarna för att kunna stödja i Sverige verksam försvarsindustri är dels att Försvarsmakten antingen har regeringens uppdrag därtill eller efter hemställan erhållit ett medgivande med sådan innebörd, dels att Försvarsmakten förfogar över den kompetens och materiel som är efterfrågad av industrin och de länder med vilka industrin har eller eftersträvar affärsrelationer.

1.3.3 **Möjligheter**

Försvarsmaktens möjligheter att lämna exportstöd till industrin är inte bara beroende av den kompetens som är efterfrågad av industrin utan också att vi har ett erforderligt överskott. Grunden för kompetensen är den materiel Försvarsmakten utvecklat, brukar och i vissa fall avvecklar. Avseende större materielsystem föreligger i dag möjligheter att stödja industrin inom bl a:

- Ytstridsfunktionen inklusive sjörobot och minröjning,
- Amfibiesystemet,
- Ubåt typ Sjöormen och Näcken,
- Stridsfordon 90,
- JAS 39 Gripen,
- Flygburet radarspaningssystem.

Vid beredningen av möjligheterna att ge exportstöd av JAS 39-systemet utöver nuvarande åtagande har ett metodutvecklingsarbete genomförts. Metodutvecklingsarbetet fortsätter. Metoden har utnyttjats i beredningen avseende JAS 39-systemet. Metoden är för närvarande inte prövad på andra materielsystem. Försvarsmakten avser utveckla metoden, för att pröva dess lämplighet som en del i en analys, för övriga materielsystem som är en del av nuvarande exportstöd samt för kommande exportstödsåtgärder.

Berörda myndigheter (Försvarsmakten och FMV) utarbetar för närvarande, under Försvarsdepartementets ledning och i samarbete med industrin, det underlag som erfordras för kommande beslut avseende JAS 39-systemet.

1.3.4 **Begränsningar**

De begränsningar Försvarsmakten i dag upplever avseende stöd till industrin utgörs i allt väsentligt av en resursbrist som är en direkt följd av konflikten mellan exportstödsåtaganden/-önskemål och ordinarie produktion. Särskilt tydlig är begränsningen i fråga om flygtidsproduktion för JAS 39 vilket har redovisats tidigare i särskild ordning. Även inom andra system innebär ekonomiska reduceringar och koncentrationen till Försvarsmaktens huvuduppgifter att de resurser som hittills kunnat ställas till industrins förfogande successivt krymper.

Vunna erfarenheter av ovanstående metodutvecklingsarbete pekar på att nuvarande resurser för planering av exportstödsåtgärder måste fokuseras vid varje aktuellt tillfälle på de olika materielsystemens och Försvarsmaktens förutsättningar. Detta leder till att Försvarsmakten bör använda en utvecklad metod och analys när behov föreligger.

1.3.5 Förslag

Försvarsmakten föreslår att ytterligare underlag får anstå i avvaktan på erfarenheter från den kommande prövningen av exportstödsåtgärder för JAS 39 Gripen. Försvarsmakten kan konstatera att planering av exportstödsåtgärder vid varje aktuellt tillfälle bör fokuseras på de olika materielsystemens och Försvarsmaktens förutsättningar. Försvarsmakten föreslår vidare att en utvecklad metod för analys används när behov föreligger.

1.4 Försvarsmaktens redovisning avseende internationellt materielsamarbete

Internationell verksamhet inom försvarsmaterielområdet omfattar både internationellt försvarsmaterielsamarbete (bi- och multilateralt) och exportstöd.

En väsentlig del av det internationella arbetet består av att skapa kontakter som ger möjligheter för ett fördjupat samarbete bilateralt eller multilateralt inom försvarsmaterielområdet för gemensam utveckling och anskaffning av materielsystem.

Samarbeten idag genomförs med enskilda länder (bilateralt), med flera länder (multilateralt) och med organisationer. Efterhand som samarbetena ökar i både omfattning och till antalet deltagande parter, kommer behovet och kravet på en nationell samordning att öka. Den samordning som erfordras kan omfatta mål, resurser och tid. En effektiv internationell verksamhet kräver att alla pågående och identifierade samarbeten samordnas för att, gemensamt, ytterst kunna främja svenska intressen och svensk säkerhetspolitik.

1.4.1 Internationell verksamhet inom försvarsmaterielområdet

De länder som i materiel- och forskningshänseende dominerar i samarbetet med Sverige utgörs för närvarande av de nordiska länderna, USA, Frankrike, Storbritannien och Tyskland. Samarbetet med de länder i övrigt med vilka Sverige slutit bilaterala överenskommelser, respektive förutsättningar för export av försvarsmateriel, varierar i omfattning och följs kontinuerligt upp och blir föremål för en prioriteringsdiskussion.

1.4.2 Bilateralt materielsamarbete

USA ligger långt framme på många teknologiområden av väsentlig betydelse för både Sverige och övriga Europa. Sveriges samarbete med USA kommer därför även i fortsättningen att vara en viktig förutsättning för Försvarsmaktens teknologi- och materielförsörjning. Samtidigt är fortsatt tillgång till den europeiska marknaden av stor betydelse för den amerikanska försvarsindustrin. Det finns därför ett ömsesidigt intresse för både Europa och USA att söka lämpliga framtida samarbetsformer som tillgodoser dessa intressen.

Samarbetsstrukturen med USA grundar sig på ett MoU med underavtal. Senior National Representatives inom armé-, marin-, flyg-, ledningssystem-, interoperabilitet och forskningsområdena ansvarar för samarbetet. Ett 70-tal annexavtal har tecknats och informationsutbytet samt pågående projekt är mycket omfattande. Vidare genomförde USA våren 2000 det s k Defence Trade Security Initiative som riktas mot NATO-medlemmar, Japan och Australien. I somras inkluderades även Sverige.

För att underlätta teknologiöverföring och materielförsörjning har överenskommelser träffats med flera europeiska länder, såsom Frankrike, Storbritannien och Tyskland. Dessa bilaterala diskussioner har samma syfte; att så kostnadseffektivt som möjligt tillgodose det svenska försvarets behov av materielförsörjning på hög teknisk nivå.

Vidare har överenskommelser tecknats mellan Sverige och ett flertal andra länder. Syftet med dessa bilaterala samarbeten är främst att främja den svenska försvarsindustrins export för att därigenom kunna vidmakthålla och utveckla den egna kompetensen som behövs.

Utgångspunkt för samarbetena har varit den teknologiska nytta som tillförts för vår materielförsörjning, vägd mot svenska motprestationer till det aktuella landet. Detta innebär i praktiken att vissa länder, i kraft av sin teknologiska nivå, prioriteras före andra länder. Det finns en rad faktorer som påverkar med vilka länder som samarbete eftersträvas och samarbetena baseras på ett pragmatiskt synsätt.

1.4.3 Representation i regeringens kommissioner på försvarsmaterielområdet 2002

Land	Ordförande	FM	FMV	FOI
Australien	Dick Börjesson	Håkan Rugeland	Anders Nilsson	Jan Rylander
Brasilien	Kent Harrskog	Jan Pettersson	Arne Hedén	Jan Rylander
Canada	Birgitta Böhlin	Jan Pettersson	Lars af Sillén	Lars Sandström
Chile	Göran Larsbrink (from 1/1 -02)	Jan Petersson	Göran Larsbrink	Jan Rylander
Finland	Jan-Olof Lind		Urban Jonsson (sekreterare)	
Frankrike	Dick Börjesson	Anders Carell	Göran Larsbrink	Ola Listh
Grekland	Kent Harrskog	Anders Johansson	Kennet Olsson	Jan Rylander
Italien	Birgitta Böhlin	Anders Johansson	Göran Langemar	Jan Rylander
Malaysia	Kent Harrskog	Peter Bager	Anders Johnsson	Jan Rylander
Nederländerna	Christer Lidström	Peter Bager	Lars E. Salomonsson	Lars Sandström
Norden	Jan-Olof Lind		Urban Jonsson (sekreterare)	
Norge	Jan-Olof Lind		Urban Jonsson (sekr)	
Polen	Kent Harrskog	Lars Hammarlund	Jan-Erik Löfgren	Lars Stenholm
Schweiz	Christer Lidström	Håkan Rugeland	Roland Albinsson	Lars Stenholm
Singapore	Bengt Anderberg	Peter Bager	Peter Holmström	
Storbritannien	Dick Börjesson	Anders Johansson	Staffan Näsström	Hans Lok
Sydafrika	Staffan Näsström	Anders Johansson	Jan-Erik Lövgren	Jan Rylander
Thailand	Kent Harrskog	Peter Bager	Olle Båathe	Jan Rylander
Tyskland	Dick Börjesson	Anders Carell	Arne Hedén	Hans Elger
Ungern	Kent Harrskog	Tomas Fjellner	Jan-Åke Sjören	Jan Rylander
USA	Jan-Olof Lind (ordförande) Bertil Björkman (Vice ordf. fr o m 1/12 -01)	Tomas Fjellner	Stephan Källmén	Lars Sandström
Österrike	Kent Harrskog	Håkan Rugeland	Göran Langemar	Lars Stenholm

1.4.4 *NORDAC*

Det nordiska försvarsmaterielsamarbetet, Nordic Armament Co-operation (NORDAC), har fortsatt utvecklats i en positiv riktning. Ett antal nya förundersökningsgrupper (FUG) har startats liksom förprojekt- och projektgrupper.

Under år 2000 genomfördes en översyn av samarbetsavtalet. Denna översyn resulterade i att samarbetsavtalet skrevs om, bl a med inriktningen att samarbete inom Norden skall kunna genomföras mellan två till fyra länder.

Ledningsgruppen för NORDAC konstaterar samtidigt att samarbeten kring större utvecklings- och anskaffningsprojekt minskar. Samarbetet kring ett framtida pansrat fordon inom NORDAC läggs ned och för närvarande finns få nya projekt inom ländernas behov som kan bli framtida samarbeten.

Med de nya avtalen som grund genomförs det under år 2002 en inventering av allt pågående samarbete mellan nationerna inom NORDAC.

1.4.5 *Sexnationsinitiativet – försvarsmaterielsamarbete i Europa*

Torsdagen den 27 juli år 2000 undertecknade Sverige, Frankrike, Tyskland, Storbritannien, Italien och Spanien ett ramavtal om åtgärder för att underlätta omstrukturering och drift av den europeiska försvarsindustrin. Undertecknandet skedde vid den internationella flygmässan i Farnborough utanför London.

Ett syfte är att ge uttryck för en gemensam vilja att underlätta omstrukturering av europeisk försvarsindustri. Samtidigt har en gemensam inställning till vissa industripolitiska förutsättningar redovisats, avsedda att underlätta samarbetet inom den europeiska flygindustrin.

Samarbetet inom ramavtalet omfattar bland annat samarbete när det gäller forskning och utveckling, skydd av sekretessbelagd information, leveranssäkerhet, behandling av teknisk information, harmonisering av de militära kraven på försvarsmateriel samt exportregler.

Inget land kan idag självt bära en nationell försvarsindustri som inför framtiden motsvarar respektive lands behov. Den svenska försvarsindustrin är konkurrenskraftig inom bland annat flyg-, robot-, elektronik- och fartygsområdena. Kostnaderna för forskning och utveckling är höga och svensk industri klarar inte dem på egen hand men får nu ändå en möjlighet att vara med att utveckla framtidens stora försvarssystem. Samarbetet stärker vidare den europeiska försvarsindustrin gentemot USA och skapar förutsättningar för att trygga svensk materieförsörjning i eventuella framtida kriser.

Ramavtalet konsoliderar det Letter of Intent som skrevs 6 juli 1998.

Försvarsmakten deltar i enlighet med givna instruktioner i arbetet med att ta fram metoder för arbetet inom ramen för EDIR-LOI inom bl a områdena för grupperna Security of Information (SoI) och Harmonisation of Military Requirements (HMR).

1.4.6 WEAG – försvarsmaterielsamarbete inom f d VEU

I ett försök att vitalisera försvarsmaterielsamarbete bildades under 1970-talet, The Independent European Programme Group (IEPG) i vilken de europeiska NATO-länderna utom Island ingick, totalt 13 länder. IEPG bytte år 1993 namn till Western European Armaments Group (WEAG) med oförändrade uppgifter och knöts samtidigt till dåvarande VEU. VEU konstituerade det institutionella ramverket för det europeiska försvarsmateriella samarbetet.

Den övergripande målsättningen för WEAG är att skapa ett ökat materiel-samarbete i Europa karaktäriserat av ett effektivt utnyttjande av anslag för forskning, utveckling och anskaffning och som sexnationsinitiativet stärka den europeiska teknologiförsörjningen utifrån en allsidig europeisk försvarsindustribas.

I juni år 1997 gav regeringen ett generellt bemyndigande till Försvarsmakten, FMV och dåvarande FOA och FFA att delta i samarbete inom WEAG:s tre paneler. Regeringen stipulerade även att deltagandet i WEAG skulle ske i samråd mellan myndigheterna och uppdrog åt FMV att inrätta en särskild arbetsgrupp med uppgift att samordna myndigheternas olika aktiviteter i WEAG.

Regeringen utsåg vidare generaldirektören för FMV till svensk försvarsmateriel-direktör (NAD) och gav denne det övergripande ansvaret att leda och koordinera Sveriges engagemang i WEAG. GD FMV har i sin tur valt att delegera ansvaret för panel I (behovsanalys) till Försvarsmakten och panel II (forskning och utveckling) till FOI. FMV har själv behållit ansvaret för panel III (policy, upphandling, marknadsfrågor m m).

Sverige är sedan ministermöte i november 2000 medlem i WEAG.

Samarbetet inom WEAG bidrar till att underlätta samordning av de nationella anskaffningsprogrammen med andra europeiska anskaffningsprogram och skapar därmed utrymme för en effektivare materieförsörjning, för närvarande inom följande områden.

SUBGROUP SHORT TITLE LEGEND

Short-Title		Status
APLS	Approach and Precision Landing System	-
NLV	New Logistic Vehicles	-
ATV	All Terrain Vehicle	M
FAV	Future Armoured Vehicle	M
FBE	Future Bridging Equipment	C
GTCM	Ground Troop Counter Mobility	M
NBCD	Nuclear, Biological & Chemical Defence	-
ADS	Artillery Delivery System	M
HEL	Helicopter	-
FCA	Future Combat Aircraft	M
UAV	Unmanned Aerial Vehicles	O
DFP	Direct Firing Platform	M
CME	Counter Mine Equipment	C

C = Chair, M = Member, O = Observer och P = Pending.

Övergripande värdering av perioden är att Försvarmakten och FMV arbetat för att konkretisera och möjliggöra ett effektutbyte av arbetet inom WEAG Panel I inom ramen för den svenska materielförsörjningen av Försvarmakten.

1.4.7 EU

För att EU skall vara aktuell för försvarsmaterielsamarbete krävs förändringar i aktuella EU-fördrag. Nuvarande EU-fördrag (Amsterdamfördraget) medger inte att försvarsmaterielsamarbete i sin helhet kan genomföras inom EU:s ram, detta med hänsyn till att EU ej har enats om ett samarbete avseende säkerhetspolitik (s k GUSP) och därtill hörande frågor, bl a försvarsmaterielsamarbete.

En grundförutsättning härför är dock att Romfördragets artikel 223 om undantag från internationell konkurrensupphandling vid upphandling av försvarsmateriel förändras. Under Maastrichtfördraget har en dialog i dessa frågor formaliserats mellan medlemsstaterna. I denna dialog har ingen enighet kunnat nås om att avskaffa eller modifiera artikel 223. En förändring torde inte vara aktuell under de närmaste åren.

Vid EU:s *Capability Improvement Conference* den 19 november 2001 (CIC) beslutas dock i den gemensamma slutdeklarationen *Statement on Improving European Military Capabilities* att identifierade brister skall täckas genom att påbörja ett samarbete inom materielutvecklingsområdet genom den s k *European Capability Action Plan* (ECAP).

Inom ramen för detta samarbete har Sverige anmält intresse för att leda arbetet inom STA/UAV-området (UAV och ARTHUR). Sverige har vidare anmält intresse att aktivt delta i arbetet inom områdena NBC-protection, Air to Air refuelling, Theatre Surveillance and Reconnaissance/Air Picture/Ground Picture samt Battle Damage Assessment.

1.4.8 NATO/PFF

Målet är interoperabilitet

Sverige deltar sedan i maj år 1994 i Partnerskap för fred (PFF). Frågor på materielområdet hanteras därvid av deltagarländernas nationella försvarsmateriel-direktörer inom ramen för Conference of National Armaments Directors (CNAD). Det främsta målet för den materielrelaterade samverkan inom ramen för NATO/PFF är att verka för interoperabilitet och harmonisering av medlemsländernas materiel i syfte att underlätta gemensamma fredsfrämjande operationer. CNAD möts på regelbunden basis för att diskutera och dra upp riktlinjer för de ekonomiska, politiska och tekniska förutsättningarna för utveckling och harmonisering av materiel.

Under CNAD finns huvudgrupper för flyg-, armé- och marinvapen, en forsknings- och teknologistyreelse samt en särskild grupp med industrirepresentanter. Under dessa grupper finns i sin tur ett stort antal olika studie/arbetsgrupper (Dependent groups).

I likhet med WEAG:s paneler styr och koordinerar huvudgrupperna för flyg-, armé- och marinmateriel samt styrelsen för forskning arbetet i de underlydande undersökningsgrupperna och förser CNAD med rapporter och beslutsunderlag. En viktig skillnad gentemot WEAG är att många grupper enbart är öppna för NATO-medlemmar, vilket utestänger PFF-länder som Sverige från fullt deltagande, information m.m. Det bör även noteras att PFF-medlemmar inte har rösträtt i grupperna utan enbart deltar som observatörer. Undergrupperna och PFF-medlemmars möjlighet till deltagande klassificeras utifrån följande grunder: Partnership Groups. Partially open to partner participation. Transparent to partners. Some activities are open to partners.

2. Uppdrag 38 – Åtgärder som planerats eller vidtagits under perioden 2002-2003 inom forskning och teknikutveckling

2.1 Uppgiften

Ur regleringsbrev för år 2002, 2001-12-13 (Fö2001/2821/EPS):

”Utgångspunkten för det militära försvarets materielförsörjning samt forskning och teknikutveckling skall vara behovet av kompetens och operativ förmåga samt de däri ingående kraven på anpassningsförmåga.

Försvarsmakten skall i budgetunderlaget för 2003 redovisa vilka viktiga åtgärder som planerats eller vidtagits under 2002 inom forskning och teknikutveckling samt dessa åtgärders koppling till behovet av operativ förmåga, kompetens och anpassningsförmåga. Försvarsmakten skall redovisa hur dessa åtgärder bidragit till Försvarsmaktens operativa förmåga, kompetenser och anpassningsförmåga.”

2.2 Sammanfattning

Planering år 2002, viktigare åtgärder som planerats eller vidtagits

Forskning och teknikutveckling inriktas mot att bidra till utvecklingen av Försvarsmaktens operativa förmåga, kompetenser och anpassningsförmåga. Detta sker främst genom att:

- en ny FoT-strategi distribueras, sprids och implementeras,
- ambitionshöjning inom FoT genomförs,
- förstärkt styrning och resursförstärkning av FoT-processen kommuniceras som viktiga budskap i strategin,
- en ökad spridning av resultat och information genomförs samt
- en strukturerad analys och utvärdering byggs upp.

Därutöver genomförs riktade tekniksatsningar för att kunna stärka Försvarsmaktens förmåga till anpassning. Ett ökat inslag av demonstratorer och simulatorer ger stöd för kompetensutvecklingen samt för stärkande av anpassningsåtgärder. Vidare ger stöd till ominriktningen och mot angivna förmågor en ökad möjlighet att sprida framtida vägvalsalternativ.

Kunskapsuppbyggnad och kunskapsöverföring inom bl a NBC- och IT-områden övervägs för att ytterligare stärka Försvarsmaktens operativa förmåga och kompetenser.

Försvarsmaktsgemensamma koncernuppdrag skall inriktas för att stödja Försvarsmaktens ominriktning och anpassningsförmåga.

Genom Försvarsmaktens redovisning av regeringens uppdrag 2001-12-06 (nr 13, Fö2001/2812/MIL) *Omvägning avseende forskning och teknikutveckling samt materielförsörjning för 2003* kan ytterligare slutsatser dras avseende underlag för utveckling och styrning.

2.3 Bakgrund

Försvarsmaktens forskning och teknikutveckling bygger på projekt och verksamhet beställd hos försvarsmyndigheterna, FMV, FOI och FHS.

Verksamheten är områdesinriktad och indelad i femton områden som väljs och överses för att täcka Försvarsmaktens totala behov av områdesinriktad FoT. Verksamheten styrs, under Överbefälhavaren, av chefen för Strategiledningen, med FoT-konferensen som rådgivande beslutsorgan. Planering och produktion genomförs av STRA UTV FoT, med Projektgrupp FoT som beredningsorgan. Indelning och planering av områdesvisa projekt genomförs i behovssammansatta FoT-grupper. Beredning och genomförande sker med representation av tekniskt och vetenskapligt stöd från FMV, FOI och FHS.

Arbete har påbörjats med regeringens uppdrag 2001-12-06 (nr 13, Fö2001/2812/MIL) *Omvägning avseende forskning och teknikutveckling samt materielförsörjning för 2003* med syftet att lämna förslag till organisatorisk utveckling och en ekonomisk förstärkning av området.

Den långsiktiga inriktningen bygger på Försvarsmaktens behov och målbild, med fokusering mot det nätverksbaserade försvaret och med en inriktning mot ett ökat nyttjande av demonstratorer.

2.4 Forskning och teknikutveckling

Planering år 2002, viktigare åtgärder som planerats eller vidtagits

Forskning och teknikutveckling skall främst inriktas mot att bidra till utvecklingen av Försvarsmaktens operativa förmåga, kompetenser och anpassningsförmåga.

Detta görs framförallt genom att FoT inriktas mot att långsiktigt ge kunskap, kompetens och teknik för att skapa flexibilitet när det gäller Försvarsmaktens anpassning och utveckling mot nya hot och risker samt mot behov av nya och förändrade förmågor.

Forsknings- och teknikutvecklingssatsningarna är därigenom bl a ett stöd i tidiga faser till materielförsörjningsprocessen. Satsningarna utgör också en grund för

försvarsmyndigheternas utveckling och förstärkning av kunskaper och förmågor, samt som en viktig del i ledningen av Försvarets utveckling.

En ny FoT-strategi fastställdes av Överbefälhavaren den 19 december 2001 för att gälla fr o m 1 januari 2002. Den distribueras och sprids på bredden inom Försvarets organisation samt hos de aktörer och intressenter som är inblandade i FoT-verksamheter. Strategin skall på ett lämpligt sätt implementeras i den pågående verksamheten med forskning och teknikutveckling.

Viktiga budskap i strategin pekar på en ambitionshöjning och en ytterligare satsning på de tidiga utvecklingsfaserna, samt på en förstärkt styrning och resursförstärkning av FoT-processen.

FoT skall vidareutvecklas som ett viktigt medel i Försvarets strategiska satsningar på kompetens, förnyelse och handlingsfrihet, bl a nämns rymdområdet som ett område som behöver genomlysas utifrån svenska förhållanden och där verksamhet redan initierats. Ökad samverkan mellan försvarsmaktsprocesser och speciellt mellan studier och FoT har initierats och planeras under året att utvecklas ytterligare för ökad effekt. Ett ytterligare utvecklat nationellt och internationellt FoT-samarbete skall eftersträvas.

Ökad effekt av planerade verksamheter genom framförallt bredare problemställningar och verksamheter skall syfta till fler framtida systemalternativ, större handlingsfrihet och stärkt anpassningsförmåga.

Tvärverksamhet och tvärvetenskaplighet eftersträvas i det fortsatta FoT-arbetet, bl a genom en planering av upprättande av särskilda temagrupper med start 2003. Uppbyggnad av former för ökad spridning av resultat och information samt för strukturerad analys och utvärdering påbörjas för ytterligare förstärkning av FoT-verksamheten. Ökad kunskapsspridning genom bl a kompetensnätverk övervägs att planeras in.

En stärkt kontroll över samordning och planering av internationella samarbeten och åtaganden planeras under året genom bl a inrättande av ”projektgrupp utland” och engagemang inom WEAG och andra internationella samarbetsfora.

I första hand skall tilldelade resurser utnyttjas inom områden där militära behov är drivande för utvecklingen. Riktade satsningar skall göras inom delsystemområden där en inhemsk kompetens är av stor betydelse för Försvarets anpassningsförmåga. Detta skall ske bland annat genom vidareutveckling av de strategiska kompetenserna. Planeringen i FoT-planen avser även att bidra till säkerställande av Försvarets behov av dessa.

Riktade tekniksatsningar skall göras för att utnyttja generell teknikutveckling med tyngdpunkt på modellering och simulering, programvaruutveckling, elektronik, fotonik och systemteknik samt produktionsteknik för stegvis uppgradering och modifiering. Dessa satsningar har för avsikt att stärka Försvarets förmåga till anpassning genom att tidigt kunna studera och följa trender och förändringar samt att i militära tillämpningar i allt högre grad möjliggöra nyttjande av civil teknikutveckling. Projekt som fokuserar på industrins framtida produktionsförmåga genomförs som ett stöd i Försvarets ominriktning samt som ett led i förstärkningen av anpassningsförmågan.

Satsning på strategiska forskningskärnor fortsätter och utökas som ett led i följandet av omvärldstrender och civil forskning, med avsikt att ytterligare stärka möjligheterna att tillvarata ny teknik och nya idéer samt Försvarets anpassningsförmåga.

Forskning och teknikutveckling inriktas mot ett ökat inslag av och nyttiggörande genom demonstratorer och simulatorer inklusive framtagande av teknikdemonstratorer som stöd för kompetensutvecklingen.

Ett särskilt demonstratorprogram påbörjas under perioden. Programmet skall ges en betydande bredd. Åtgärder och satsningar inom demonstratorprogrammet görs dels för att tydligt nyttiggöra forskningsresultat, dels för att stärka och bibehålla kompetens, dels för att ge Försvarets flera valmöjligheter, på högre systemnivåer, för framtida utvecklingsprojekt samt bättre möjligheter att fatta beslut om anpassningsåtgärder. Demonstratorprogrammet ger även ett stöd till ominriktningen och en ökad möjlighet att sprida framtida vägvalsalternativ.

Kunskapsuppbyggnad och kunskapsöverföring för NBC-kompaniets och IT-säkerhetsenhetens behov skall beaktas, likaså skall behov av ökade insatser med koppling till underrättelsesystem och informationsoperationer övervägas. Dessa insatser har framförallt för avsikt att stärka Försvarets operativa förmåga, samt att bidra med utveckling av kompetenser inom dessa områden.

Inom området försvarsmaktsgemensamma koncernuppdrag skall, med avsikt att stödja Försvarets ominriktning och anpassningsförmåga, huvuddelen av verksamheten genomföras som stöd till den långsiktiga planeringen samt till FOI internationella samverkan.

Planering år 2003, viktigare åtgärder som planerats eller vidtagits

Forskning och teknikutveckling skall främst inriktas mot att bidra till utvecklingen av Försvarens operativa förmåga, kompetenser och anpassningsförmåga. Detta görs framförallt genom att FoT inriktas mot att långsiktigt ge kunskap, kompetens och teknik för att skapa flexibilitet när det gäller Försvarens anpassning och utveckling mot nya hot och risker samt mot behov av nya och förändrade förmågor. Forsknings- och teknikutvecklingssatsningarna är därigenom bl a ett stöd i tidiga faser till materieförsörjningsprocessen.

Satsningarna utgör också en grund för försvarsmyndigheternas utveckling och förstärkning av kunskaper och förmågor, som en del i ledningen av Försvarens utveckling.

Implementeringen av FoT-strategin fortsätter och effekter av dess tillämpning studeras. FoT vidareutvecklas som ett viktigt medel i Försvarens strategiska satsningar på kompetens, förnyelse och handlingsfrihet. Samverkan mellan FoT och studier samt övriga försvarsmaktsprocesser utvecklas ytterligare. Ett utvecklat nationellt och internationellt FoT-samarbete skall eftersträvas.

Implementering påbörjas av redovisade förslag till förändringar med anledning av regeringens uppdrag 2001-12-06 (nr 13, Fö2001/2812/MIL) *Omavvägning avseende forskning och teknikutveckling samt materieförsörjning för 2003.*

Tvärverksamhet och tvärvetenskaplighet eftersträvas i FoT-arbetet. Ett antal temagrupper startas upp under året.

Uppbyggnad av former för ökad spridning av resultat och information samt för strukturerad analys och utvärdering utvecklas för ytterligare förstärkning av FoT-verksamheten.

I första hand skall tilldelade resurser utnyttjas inom områden där militära behov är drivande för utvecklingen. Riktade satsningar skall göras inom delsystemområden där en inhemsk kompetens är av stor betydelse för Försvarens anpassningsförmåga. Detta skall ske bland annat genom vidareutveckling av de strategiska kompetenserna.

Riktade tekniksatsningar skall göras för att utnyttja generell teknikutveckling med tyngdpunkt på modellering och simulering, programvaruutveckling, elektronik, fotonik och systemteknik samt produktionsteknik för stegvis uppgradering och modifiering. Dessa satsningar skall kunna stärka Försvarens förmåga till anpassning genom att tidigt kunna studera och följa trender och förändringar samt att i militära tillämpningar i allt högre grad möjliggöra nyttjande av civil teknikutveckling.

Projekt som fokuserar på industrins framtida produktionsförmåga genomförs som ett stöd i Försvarens omvärldsinriktning samt som led i förstärkningen av anpassningsförmågan.

Satsning på strategiska forskningskärnor fortsätter och utökas som ett led i följet av omvärldstrender och civil forskning, med avsikt att stärka möjligheterna att tillvarata ny teknik och nya idéer samt Försvarens anpassningsförmåga.

Forskning och teknikutveckling inriktas mot ett ökat inslag av och nyttiggörande genom demonstratorer och simulatorer inklusive framtagande av teknikdemonstratorer som stöd för kompetensutvecklingen.

Demonstratorprogrammet utvecklas under perioden. Programmet ges en betydande bredd. Åtgärder och satsningar inom demonstratorprogrammet görs dels för att stärka och bibehålla kompetens, dels för att ge Försvarens flera valmöjligheter för framtida utvecklingsprojekt samt bättre möjligheter att fatta beslut om anpassningsåtgärder. Demonstratorprogrammet ger även ett stöd till omvärldsinriktningen och en ökad möjlighet att sprida framtida vägvalsalternativ.

Kunskapsuppbyggnad och kunskapsöverföring för NBC-kompaniets och IT-säkerhetsenhetens behov skall beaktas, likaså skall behov av ökade insatser med koppling till underrättelsesystem och informationsoperationer övervägas. Dessa insatser har framförallt för avsikt att stärka Försvarens operativa förmåga, samt att bidra med utveckling av kompetenser inom dessa områden.

Inom området försvarsmaktsgemensamma koncernuppdrag skall, med avsikt att stödja Försvarens omvärldsinriktning och anpassningsförmåga, huvuddelen av verksamheten genomföras som stöd till den långsiktiga planeringen samt till FOI internationella samverkan, i enlighet med regeringsuppdrag.

Särskilda redovisningar rörande finansiering

Innehållsförteckning

1. Försvarsprisindex (anslagen 6:1 och 6:2)	2
1.1 Tabell 1: Anslaget 6:1 fördelning på delfaktorer i FPI (prisläge 2001).....	2
1.2 Tabell 2: Anslaget 6:2 (6:3) fördelning på delfaktorer i FPI (prisläge 2001)	2
1.3 Tabell 3: Fördelning på utländsk valuta (JAS 39 Gripen)	2
2. Prognos för år 2002 samt för perioden 2003 till 2005	3
2.1 År 2002 prognos	3
2.1.1 Alla anslag	3
2.1.2 Anslagspost 6:1:2 Fredsfrämjande truppinsatser	4
2.1.3 Anslag UD 5:6 Fredsfrämjande verksamhet	4
2.2 År 2003 prognos	5
2.2.1 År 2003 i prisläge 2002	5
2.2.2 År 2003 i löpande prisläge	6
2.3 Prognos 2003 till 2005	7
2.3.1 Prisläge 2002.....	7
2.3.2 Löpande prisläge	8

1. Försvarsprisindex (anslagen 6:1 och 6:2)**1.1 Tabell 1: Anslaget 6:1 fördelning på delfaktorer i FPI (prisläge 2001)**

<i>Delfaktor</i>	<i>Utfall år 2001</i>	
	<i>Mkr</i>	<i>Procent</i>
Löner	10 423	56,2
Lokaler	2 880	15,5
Olja/Drivmedel	475	2,6
Övrigt	4 753	25,6
Summa 6:1	18 531	100,0

1.2 Tabell 2: Anslaget 6:2 (6:3) fördelning på delfaktorer i FPI (prisläge 2001)

<i>Delfaktor</i>	<i>Utfall år 2001</i>	
	<i>Mkr</i>	<i>Procent</i>
Inhemsk försvarsmateriel	15293	71,6
Importerad försvarsmateriel ¹⁾	3436	16,1
-varav dollar	1303	
Importerad försvarsmateriel JAS 39 ²⁾	2506	11,7
Anläggningar	112	0,5
Summa 6:3	21347	100,0

¹⁾ Exklusive försvarsmateriel ingående i JAS 39 Gripen.

²⁾ Fördelning per USD, DM, GBP, FRF redovisas i tabell 3.

1.3 Tabell 3: Fördelning på utländsk valuta (JAS 39 Gripen)

<i>Valuta</i>	<i>Utfall år 2001</i>	
	<i>Mkr</i>	<i>Procent</i>
USD	1757	70,1
DM	118	4,7
GBP	527	21,0
FRF	104	4,2
Summa	2506	100,0

2. Prognos för år 2002 samt för perioden 2003 till 2005**2.1 År 2002 prognos****2.1.1 Alla anslag**

	Anslag/Anslagspost (tkr)	Överförings- belopp	not	Årets till- delning RB 2002	not	Totalt disponibelt belopp	Utfall t o m jan	Prognos 2002	not
Fö	Förbandsverksamhet och beredskap m.m.								
6:1:1	Förbandsverksamhet och beredskap m.m.	60 593		19 138 658		19 408 233	1 491 276	19 503 000	4
6:1:2	Fredsfrämjande truppinsatser	208 982	1	1 200 000		1 200 000	58 210	1 036 000	5
6:1	Anslag 6:1 summa	269 575		20 338 658		20 608 233	1 549 486	20 539 000	
Fö	Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling								
6:2:1	Utveckling, anskaffning, vidmakthållande och avveckling av materiel	1 861 679		19 977 071		21 984 546	223 805	20 400 000	6
6:2:2	Utveckling och anskaffning av anläggningar	145 796	2	300 000		300 000	0	300 000	
6:2:3	Forskning och teknikutveckling m.m.	4 647		980 000		984 647	0	985 000	
6:2	Anslag 6:2 summa	2 012 122		21 257 071		23 269 193	223 805	21 685 000	
Fö	Stöd till frivilliga försvarsorganisationer inom totalförsvaret								
6:17	Försvarsmakten	0		59 245		59 245	10 211	59 245	
UD	Fredsfrämjande verksamhet								
5:6:1	Försvarets internationella kommando (SWEDINT). Verksamhet utomlands	17 697	3	64 300		64 300	4 033	64 300	7
5:6:5	Till reg disp (ram för 2001 ochh 2002)	1 403		2 100		1 403	234	1 403	
	Summa Försvarsmakten	2 300 797		41 721 374		44 002 374	1 787 769	42 348 948	

Noter

1. I regleringsbrevet för 2002 är beslutat att anslagssparandet från 2001 skall föras till anslagsposten 6:1:1 Förbandsverksamhet m m.
2. Försvarsmakten föreslår att anslagssparandet på anslagsposten 6:3:2 Anläggningar från 2001 förs till anslagsposten 6:2:1 Materiel år 2002.
3. Försvarsmakten förutsätter att överföringsbeloppet återgår till UD.
4. Slutliga uppdrag mot förband är nu fastställda, övnings- och utbildningskostnader ökar därför prognosen med cirka 150 miljoner kronor.
5. Regeringen har hitintills beslutat om missioner 2002 för 1 036 miljoner kronor. Prognos per mission enligt tabell nedan.
6. Verksamhetsvolymen inom anslagsposten 6:2:1 Materielanskaffning är även under 2002 reducerad på grund av produktionssvårigheter.
7. Prognos per mission enligt tabell nedan.

2.1.2 Anslagspost 6:1:2 Fredsfrämjande truppinsatser

Mission (tkr)	Tilldelade medel	Utfall	Prognos 2002	Diff medel-prog	Not
KFOR	950 200	0	949 450	750	
SFOR (DB)	42 000	0	42 000	0	
ISAF	41 000	0	41 000	0	
C Shirbrig	1 850	0	1 850	0	
Unifil	1 000	0	1 000	0	
Skadeers m.m.	0	0	750	-750	
Totalt	1 036 050	0	1 036 050	0	

Prognoserna är enligt respektive ram eftersom plan och budget godkändes så sent som i december 2001.

2.1.3 Anslag UD 5:6 Fredsfrämjande verksamhet**Anslagspost 1**

Mission (tkr)	Land/omr	Pers antal 2002	Tilldelade medel	Utfall	Prognos 2002	Diff medel-prog
UNTSO	M-Ö	7	8700	0	8700	0
UNMOGIP	Indien/Pakistan	6	7600	0	7600	0
UNIKOM	Irak/Kuwait	2	3000	0	3000	0
UNOMIG	Georgien	3	4900	0	4900	0
NNSC	Korea	4	7000	0	7000	0
EUMM	Balkan	7	8400	0	8400	0
MINUGUA	Guatemala	1	1300	0	1300	0
MONUC	DR Kongo	2	2600	0	2600	0
UNSMA	Afganistan	1	1700	0	1700	0
OSCE/ GEORGIEN	Georgien	2	2000	0	2000	0
UNTAET	Östtimor	2	2300	0	2300	0
UNAMSIL	Sierra Leone	3	3700	0	3700	0
UNMEE	Etiopien	5	6600	0	6600	0
Övrigt	Gemensamma missions- kostnader		4500	0	4500	0
Summa		45	64300	0	64300	0

Prognoserna är enligt respektive ram eftersom plan och budget godkändes så sent som i december 2001.

Anslagspost 8

Mission (tkr)	Land/omr	Pers antal 2002	Tilldelade medel	Utfall under 2001	Utfall under 2002	Total prognos	Not
EUMM	Balkan	3	2100	696	0	2100	1
Summa		3	2100	696	0	2100	

Not

1. Regeringsbeslut (UD2001/1301/EC) omfattar belastning av anslagspost 8 om 2,1 miljoner kronor under 2001 och 2002.

2.2 År 2003 prognos

2.2.1 År 2003 i prisläge 2002

Anslag/Anslagspost (tkr)	Prognos överföringsbelopp	not	FM plan 2003 prisläge 02	not	Totalt disponibelt belopp	Utfall	Prognos 2003 prisläge 02	not
Fö Förbandsverksamhet och beredskap m.m.								
6:1:1 Förbandsverksamhet och beredskap m.m.	-95 000	1	19 499 000		19 404 000		19 499 000	
6:1:2 Fredsfrämjande truppinsatser	164 000	1	1 200 000		1 364 000		1 036 000	2
6:1 anslag 6:1 summa	69 000		20 699 000		20 768 000		20 535 000	
Fö Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling								
6:2:1 Utveckling, anskaffning, vidmakthållande och avveckling av materiel	1 585 000	1	17 700 890		19 285 890		19 285 890	
6:2:2 Utveckling och anskaffning av anläggningar	0		241 000		241 000		241 000	
6:2:3 Forskning och teknikutveckling m.m.	0		980 000		980 000		980 000	
6:2 Anslag 6:2 summa	1 585 000		18 921 890		20 506 890		20 506 890	
Fö Stöd till frivilliga försvarsorganisationer inom totalförsvaret								
6:17 Försvarsmakten			59 245		59 245		59 245	
UD Fredsfrämjande verksamhet								
5:6:1 Försvarets internationella kommando (SWEDINT). Verksamhet utomlands			64 300		64 300		64 300	3
Summa Försvarsmakten	1 654 000		39 744 435		41 398 435		41 165 435	

Not

1. Överföringsbeloppen är enligt nuvarande prognos för år 2002.
2. Prognosen har förutsatt missionsvolym enligt 2002.
3. Prognosen har förutsatt missionsvolym enligt 2002.

2.2.2 År 2003 i löpande prisläge

	Anslag/Anslagspost (tkr)	Prognos överförings- belopp	not	FM plan 2003 prisläge 03	not	Totalt disponibelt belopp	Utfall	Prognos 2003 prisläge 03	not
Fö	Förbandsverksamhet och beredskap m.m.								
6:1:1	Förbandsverksamhet och beredskap m.m.	-95 000	1	19 982 575		19 887 575		19 982 575	
6:1:2	Fredsfrämjande truppinsatser	164 000	1	1 229 760		1 393 760		1 061 693	2
6:1	anslag 6:1 summa	69 000		21 212 335		21 281 335		21 044 268	
Fö	Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling								
6:2:1	Utveckling, anskaffning, vidmakthållande och avveckling av materiel	1 585 000	1	18 214 216		19 799 216		19 845 181	
6:2:2	Utveckling och anskaffning av anläggningar	0		247 989		247 989		247 989	
6:2:3	Forskning och teknikutveckling m.m.	0		1 008 420		1 008 420		1 008 420	
6:2	anslag 6:2 summa	1 585 000		19 470 625		21 055 625		21 101 590	
Fö	Stöd till frivilliga försvarsorganisationer inom totalförsvaret								
6:17	Försvarsmakten			59 245		59 245		59 245	
UD	Fredsfrämjande verksamhet								
5:6:1	Försvarets internationella kommando (SWEDINT). Verksamhet utomlands			65 895		65 895		65 895	3
	Summa Försvarsmakten	1 654 000		40 808 100		42 462 100		42 270 997	

Not

1. Överföringsbeloppen är enligt nuvarande prognos för år 2002.
2. Prognosen har förutsatt missionsvolym enligt 2002.
3. Prognosen har förutsatt missionsvolym enligt 2002.

2.3 Prognos 2003 till 2005

2.3.1 Prisläge 2002

	Anslag/Anslagspost (tkr)	Prognos 2003 prisläge 02	not	Prognos 2004 prisläge 02	not	Prognos 2005 2) prisläge 02	not
Fö	Förbandsverksamhet och beredskap m.m.						
6:1:1	Förbandsverksamhet och beredskap m.m.	19 499 000		19 203 000		18 253 000	
6:1:2	Fredsfrämjande truppinsatser	1 036 000	1	1 036 000	1	1 036 000	1
6:1	Anslag 6:1 summa	20 535 000		20 239 000		19 289 000	
Fö	Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling						
6:2:1	Utveckling, anskaffning, vidmakthållande och avveckling av materiel	19 285 890		17 315 749		18 265 749	
6:2:2	Utveckling och anskaffning av anläggningar	241 000		166 000		166 000	
6:2:3	Forskning och teknikutveckling m.m.	980 000		980 000		980 000	
6:2	Anslag 6:2 summa	20 506 890		18 461 749		19 411 749	
Fö	Stöd till frivilliga försvarsorganisationer inom totalförsvaret						
6:17	Försvarsmakten	59 245		59 245		59 245	
UD	Fredsfrämjande verksamhet						
5:6:1	Försvarets internationella kommando (SWEDINT). Verksamhet utomlands	64 300	1	64 300	1	64 300	1
	Summa Försvarsmakten	41 165 435		38 824 294		38 824 294	

Not

1. Prognosen har förutsatt missionsvolym enligt 2002.
2. I samband med utarbetandet av föreliggande budgetunderlag har tydligt framkommit att en utveckling av de förmågor som krävs för att möta de hot som nu blir tydligare i sina konturer inte kan genomföras inom ramen för en prolongerad ekonomi. Detta förhållande måste ägnas särskild uppmärksamhet i planeringen för perioden 2005 och framåt.

2.3.2 Löpande prisläge

Prognosen förutsätter att full priskompensation erhålles.

	Anslag/Anslagspost (tkr)	Prognos 2003 prisläge 03	not	Prognos 2004 prisläge 04	not	Prognos 2005 2) prisläge 05	not
Fö	Förbandsverksamhet och beredskap m.m.						
6:1:1	Förbandsverksamhet och beredskap m.m.	19 982 575		20 047 932		19 413 891	
6:1:2	Fredsfrämjande truppinsatser	1 061 693	1	1 081 584	1	1 101 890	1
6:1	Anslag 6:1 summa	21 044 268		21 129 516		20 515 780	
Fö	Materiel, anläggningar samt forskning och teknikutveckling						
6:2:1	Utveckling, anskaffning, vidmakthållande och avveckling av materiel	19 845 181		18 240 410		19 697 784	
6:2:2	Utveckling och anskaffning av anläggningar	247 989		174 864		179 014	
6:2:3	Forskning och teknikutveckling m.m.	1 008 420		1 032 332		1 056 832	
6:2	Anslag 6:2 summa	21 101 590		19 447 606		20 933 630	
Fö	Stöd till frivilliga försvarsorganisationer inom totalförsvaret						
6:17	Försvarsmakten	59 245		59 245		59 245	
UD	Fredsfrämjande verksamhet						
5:6:1	Försvarets internationella kommando (SWEDINT). Verksamhet utomlands	65 895	1	67 129	1	68 389	1
	Summa Försvarsmakten	42 270 997		40 703 497		41 577 045	

Not

1. Prognosen har förutsatt missionsvolym enligt 2002.
2. I samband med utarbetandet av föreliggande budgetunderlag har tydligt framkommit att en utveckling av de förmågor som krävs för att möta de hot som nu blir tydligare i sina konturer inte kan genomföras inom ramen för en prolongerad ekonomi. Detta förhållande måste ägnas särskild uppmärksamhet i planeringen för perioden 2005 och framåt.

Protokoll över slutlig samverkan vid Strategiledningen med arbetstagarorganisationerna angående BU 03/SR, ÅR 01 och PerP rapport 6

(En underbilaga)

1. Samverkan

Slutlig samverkan har genomförts 2002-02-14 kl.1430-1630 och 2002-02-22 kl.1300-1430 vid Strategiledningen i Högkvarteret. Samverkan har omfattat försvarsmaktens årsredovisning, budgetunderlag för 2003 med särskilda redovisningar samt perspektivplaneringen rapport 6.

2. Närvarande

Ordförande:	Peter Wretman, C STRA PLAN
Ledamöter:	Rolf Åkerlund, OFR/S Peter Löfvendahl, OFR/O FM Kenneth Lundell, SEKO Fö Tomas Torstensson, SACO Fö (Endast 02-18)
Sekreterare:	Jerker Svensson, STRA PLAN
Föredragande (Endast 02-18)	Göran Pettersson, C STRA UTV PerP Gunnar Magnusson, Stf C STRA CONTR Elisabeth All, PERS PLAN

3. Öppnande

Ordförande öppnade mötet och hälsade deltagarna välkomna.

4. Föregående protokoll

Inga kvarstående frågor från föregående möte anmäldes.

5. Årsredovisningen

Gunnar Magnusson redogjorde för dokumentets struktur samt ingående delar.

5.1 OFR/O FM

ÖB kommentar i ÅR är bra. Samverkan om drogforebyggande arbete har skett med lokala ATO och inte centrala. Bilaga 3 och 10 i RALS borde lyftas in i ÅR bil.5.

PERS: Åtgärdas i slututgåvan.

5.2 SEKO Försvar

Bilaga 5 i ÅR beskriver arbetsmiljöarbetet utan att ta upp frågan om företagshälsovård. Det är fortfarande oklart hur frågan om företagshälsovård skall hanteras.

PERS: Oklart om det finns någon företagshälsovård att resultatrapportera för 2001.

5.3 OFR/S

Försvarsförbundet förutsätter att t.ex personalfrågor samverkas inom PERS samverkansgrupp. Så har inte skett avseende ÅR bil.5. Således måste STRA centrala samverkansgrupp diskutera detaljfrågor vilket tar tid från övriga frågor. Avseende de angivna snittlöneökningarna behöver siffrorna ses över och anges kategorivis.

PERS: Åtgärdas i slututgåvan.

6. BU 03/SR

Ordföranden redogjorde för förändringarna i budgetunderlaget efter direktionssammanträdet 2002-02-14: Beskrivningen av de operativa konsekvenserna av överföringar från materielanslaget till anslagsposten 6:1:2 har lyfts ur huvuddokumentet och överlämnas till regeringen som en särskild H-skrivelse.

6.1 SACO försvar

SACO försvar ställer sig bakom formuleringarna under 3.2 inriktning för personalförsörjningen avseende direktrekrytering till officersbefattningar.

6.2 OFR/S

Försvarsförbundet ställer sig inte bakom ett beslut, där möjligheten att avveckla anställd personal genom yrkesväxling avbryts.

Försvarsförbundet motsätter sig definitivt att nuvarande möjligheter för anställd personal vid avveckling, den s k verktygslådan, tas bort eller inskränks.

Nuvarande verktyg är ju endast en möjlighet och inte en rättighet för den anställde. Det är arbetsgivaren som förfogar över instrumenten. Rätt hanterade utgör verktygen utmärkta medel för att uppnå såväl önskad personalvolym som önskad åldersstruktur. Om hanteringen av verktygen inte följt de ursprungliga intentionerna borde detta åtgärdas istället för att verktygen avskaffas. Att uppnå en önskvärd åldersstruktur inom Försvarsmakten torde inte kunna åstadkommas utan nuvarande "verktygslåda" för omstruktureringen

I avsnittet "Mål avseende personalförsörjning" utvecklas synen på yrkesofficerare och reservofficerare, medan civil personal knappast berörs, förutom att det ansätts mål för personalram (antal årsarbetskrafter). Den ansatta målbilden för civil personalram innebär en kraftig reducering av antalet civila. Försvarsförbundet hävdar, att befattningar inom Försvarsmakten i första hand skall tillsättas efter kompetens. Befattningar som inte kräver militär kompetens, bör därför i första hand vara civila. I avsnittet sägs att "Högre flexibilitet vad avser tillsättning av tjänster med civil alternativt militär personal skall tillämpas". Försvarsförbundet anser att denna formulering är något oklar och därför kan leda till olika tolkningar. Kravet på kostnadsbesparingar under 4.4.3 Incidentinsatser kan tolkas som att ambitionsnivån skall sänkas.

Ordföranden: Formuleringarna ligger i linje med propositionen "*Fortsatt förnyelse av totalförsvaret*" och skall tolkas positivt. Avvecklingsåtgärder fullföljs men föreslås i BU 03/SR upphöra i och med avveckling av F 10 och F 16. Avseende kostnadsbesparingar i planering av skydd för samhällsviktiga anläggningar kommer texten att överarbetas.

6.3 SEKO Försvar

SEKO hävdar att det i en intäktsfinansierad verksamhet är fel att styra med personalramar och redovisning i antal årsarbetskraft.

Personaldimensioneringen inom FMLOG skall styras av verksamhetens krav, ledningens ansvar samt ekonomisk tilldelning för genomförande av förbandsproduktionen. D v s efterfrågestyrd personaldimensionering anpassad till kundbehovet.

I mål för avveckling av personal nämns inget om möjligheter att personal med viktig kompetens faktiskt vill flytta men inte fångas upp av motsvarande organisation på andra orter där behov kan finnas.

Ordföranden: Mål för kända organisationsförändringar har angivits som personalramar. Det motsäger inte att verksamheten ifråga skall vara

intäktsfinansierad och efterfrågestyrd. Personalramar är ett sätt att kvantifiera målen för en verksamhetsförändring.

Avseende personal som är beredd att flytta men inte blir varse att deras kompetens är efterfrågad på andra orter så är den frågan sannolikt mer ett informationsproblem.

6.4 OFR/O FM

OFR/O FM motsätter sig inriktningen att bemanna officersbefattningar med personal som har en anpassad officersutbildning. Enligt OFR/O FM uppfattning så är den organisation som utgör målbilden 2004-12-31 noga analyserad och endast de befattningar som kräver yrkesofficerare har betecknats som officersbefattningar. Det finns alltså enligt vår mening ingen grund för att nu frångå detta. Att ange en inriktning för personalförsörjningen som säger något annat är en allvarlig sänkning av kvalitén i verksamheten. Inriktningen ska alltså istället vara att bemanna officersbefattningar med yrkesofficerare enligt definitionen i Officersförordningen.

Ordföranden: Försvarmakten anser inte att skrivningen tummar på innebörden av begreppen yrkesofficer och reservofficer. Texten skall ses som en inriktning för utvecklingen av personalförsörjningen inom Försvarmakten.

OFR/O FM delar inte Försvarmaktens bedömning om personalramarna för yrkesofficerare. I den senast genomförda utredningen om Försvarmaktens personalförsörjning (SOU 2001:23) redovisas att Försvarmakten till utredningen framfört uppfattningen att 11 450 yrkesofficerare är ett absolut minimum. Denna uppfattning grundas på den överenskommelse som gjordes mellan Försvarmaktens ledning och förbandscheferna. Som grund för uppgörelsen låg målbilden 2004 vilken sedan dess inte har förändrats. OFR/O FM ser därmed ingen grund för att förändra personalramarna om det inte samtidigt sker en förändring av målbilden som motsvarar förslaget till minskat antal yrkesofficerare.

Analogt med detta är det också en felaktig åtgärd att minska rekryteringen. Även om den nu planerade minskningen av rekryteringen är av temporär art så anser OFR/O FM att de långsiktiga konsekvenserna är så allvarliga att den inte bör vidtagas.

Vidare så bedömer OFR/O FM med stöd av Försvarmaktens prognoser att antalet yrkesofficerare kommer att minska mer än vad som planerats tidigare även om rekryteringen skulle upprätthållas till tidigare planerad nivå. Det samt behovet av yngre officerare gör att OFR/O FM inte kan acceptera en minskad rekrytering. Detta även om syftet med åtgärden är rätt, nämligen att få utrymme för en ökad förbandsverksamhet.

Ordföranden: Reduceringarna i personalvolymen bedöms, med nuvarande planeringsförutsättningar, utgöra en nödvändig åtgärd för att frigöra resurser för att öka ambitionen i utbildnings- och övningsverksamheten.

OFR/O FM anser att det är av yttersta vikt att även personalen vid F 10 och F 16 ska beredas möjlighet till yrkesväxling enligt skrivelse 1999-12-17 Yrkesväxling av Försvarsmaktens personal.

Ordföranden: Personalen vid F 10 och F 16 skall erbjudas möjligheten till olika avvecklingsåtgärder. Texten förs in i överarbetning av BU 03.

7. PerP rapport 6

7.1 OFR/S

I bilaga 1 kap 6.6 beskrivs rekrytering, karriärvägar och kompetenser på avrop. Intressanta idéer förs fram, men nästan inget nämns om civil personal. Försvarsförbundet hävdar, att befattningar inom Försvarsmakten i första hand skall tillsättas efter kompetens. Befattningar som inte kräver militär kompetens bör i första hand vara civila. Arbetsplatser berikas av mångfald. En strävan bör därför vara en väl sammansatt organisation av såväl civil som militär personal.

Göran Petterson: Vi tycker att rapporten säger just detta – att officerarna skall användas där det krävs officerare och att övriga befattningar skall vara oberoende. STRA UTV ser över texten för ökad tydlighet.

7.2 OFR/O FM

OFR/O FM delar rapportens bedömning att nu gällande målbild 2010 ej är möjlig att uppnå. Analysen av varför det blivit så är viktig för att åstadkomma den realism som eftersträvas inför försvarsbeslut 2004.

OFR/O FM bedömer att en framkomlig väg för att skapa en realistisk målbild kan vara att tydligare beskriva Försvarsmaktens olika delar på det sätt som görs i kap 6.5. Med rätt angreppssätt bedömer vi att man kan tydliggöra valet mellan resurser för nuet och resurser på sikt. Med utgångspunkt i Försvarsmaktens uppgifter kan en rätt dimensionerad insatsorganisation byggas. Insatsorganisationen samt kraven på anpassningsförmåga måste sedan tillåtas styra val av grundorganisation. Den senare måste få bli så stor att den med en rimlig belastning på personalen kan försörja insatsorganisationen samt innehålla de kompetenser och personalvolymerna som kraven på anpassning ställer. Samma angreppssätt borde också vara tillämpligt när det gäller materieförsörjningen. Visar det sig att de tänkta planeringsramarna för Försvarsmakten inte medger en grundorganisation som kan försörja insatsorganisationen måste Försvarsmaktens uppgifter omprövas alternativt en annan ram medges.

Med ett sådant angreppssätt och en fördjupad analys av förutsättningarna för att kunna personalförsörja Försvarsmakten torde man nå den realism som eftersträvas.

Just förutsättningarna för personalförsörjningen bedömer OFR/O FM vara den enskilt viktigaste faktorn att ta hänsyn till vid formandet av en ny målbild. Det är

personalen som bär den kompetens som avgör med vilken förmåga Försvarsmakten kan lösa uppgifter i framtiden.

Av rapport 6 framgår att Försvarsmakten insett att det krävs incitament framför tvång för att öka tillgängligheten av personal. Det är något som OFR/O FM sedan tidigare framfört och alltså vidhåller, men man måste vara försiktigt när man funderar på att till exempel ställa krav på viss tjänstgöring för befordran.

När det gäller tillgången på värnpliktig personal beskriver rapporten utvecklingen i andra länder. För huvuddelen av de länderna har utvecklingen gjort att de mer eller mindre motvilligt tvingats övergå till yrkesförsvaret. Även om förutsättningarna inte är identiska kan man lära av dem. De har oftast gått igenom samma process som Försvarsmakten med ett minskat användande av tillgängliga värnpliktiga. De har dock inte försökt motverka eroderingen av pliktsystemet utan accepterat eller inte förstått utvecklingen. Försvarsmakten har fortfarande möjligheten att motverka en liknande utvecklingen men kommer istället till slutsatsen att den ska accepteras. OFR/O FM anser att det istället finns utrymme för att reformera värnplikten och därmed bibehålla handlingsfriheten.

Göran Petterson: Regeringen har efterfrågat ett antal alternativ avseende värnpliktsförsörjningen. Något alternativ med fullt utnyttjande av allmän värnplikt är inte efterfrågat.

OFR/O FM beklagar att Försvarsmakten inte drar samma slutsatser som regeringen vad gäller kraven på officerens kompetens. Regeringen beskriver att det kan vara aktuellt med en mer omfattande grundläggande officersutbildning medan Försvarsmakten överväger en mindre omfattande utbildning. Motiven för detta kan OFR/O FM inte se, speciellt som tidigare rapporter lyft fram behoven av officerarnas kompetens.

Göran Petterson: Texten avseende officersutbildningen skall ses över. Ingen sänkning av kvaliteten är avsedd, däremot kan antalet dagar på skolan minska som en effekt av en effektivisering av utbildningen.

Det är dock inte bara kompetensen hos den enskilde som är avgörande. Det är också tillgängligheten av personal. Det senare gör att OFR/O FM anser att det exempel på ett förbands livscykel som återges i kap 6.5 kan bli svårt att personalförsörja. Exemplet måste analyseras mycket noga vilket också gäller de exempel som ska tas fram för marin- och flygförband.

Sammanfattningsvis så anser OFR/O FM att det fortsatta arbetet måste lägga större vikt vid personalförsörjningsfrågorna.

Göran Petterson: Två yttranden mottagna och inga missuppfattningar avseende textens innebörd synes föreligga.

Diskussion om långsiktig personalförsörjning och skillnaden i tidsperspektiv mellan perspektivplaneringen och en regeringsproposition.

Ordföranden: Försvarsmakten anser inte att utvecklingen av värnpliktsystemet i föreslagen planering leder mot ett yrkesförsvar.

8. Ordförandens sammanfattning

Följande frågor tas upp igen vid samverkansmötet 02-22:

Fortsatt tillämpning av avvecklingsåtgärder

Personalramar för FMLOG

Anpassad officersutbildning

Reducerade personalvolymerna och tillfälliga rekryteringsbegränsningar.

Värnpliktsystemets framtida utveckling (PerP)

Om någon ATO önskar föra in text som underbilaga till slutligt samverkansprotokoll bör den överlämnas vid kommande möte.

9. Ajournering av mötet

Mötet ajournerades till 2002-02-22 kl 1300.

10. Mötet öppnas efter ajournering

2002-02-22 kl 1300

11. BU 03/SR

Kvarstående frågor sedan föregående möte:

– Fortsatt tillämpning av avvecklingsåtgärderna

Ordf: Försvarsmakten bibehåller skrivningen i BU 03/SR. Försvarsmakten anser att detta ryms inom ÖB omstruktureringsorder.

OFR/O FM, OFR/S och SEKO Försvar framhåller att ÖB omstruktureringsorder, framtagna i samverkan, gäller fullt ut intill 2004-12-31

OFR/O FM: Försvarsmakten skall förändra åldersstrukturen genom fortsatt tillämpning av särskild pension och yrkesväxling.

– Personalramar FMLOG

Diskussion kring formulering i 4.3.1 avseende FMLOG.

Ordf: Siffrorna skall ses som målsättningar för FMLOG omfattning och kan förändras. Textens ”personalramar” ändras till ”Personalmål”

– Anpassad officersutbildning

Ordf: Texten är anpassad. OFR/O FM: Bra.

– Reducerade personalvolymerna

Ordf: Texten är anpassad under 3.1 och siffrorna är justerade.

OFR/S: Se över avrundningarna avseende civila personalmål

Ordf: OK.

12. PerP

– Nytt värnpliktssystem

Inga förändringar.

13. Inkommet yttrande från SEKO Försvar

SEKO kan inte ställa upp på skrivningarna att den s k verktyglådan enbart skall vara tillämpbar för avveckling av F 10 och F16. Verktuget bör vara allmänt tillämpbart enligt tidigare överenskommelse för balans 2004-12-31. Verktuget har avsedda effekter vad gäller önskvärd förnyring av den civila personalens åldersstruktur, och bör därför kunna nyttjas under perioden utan inskränkning.

14. Tillägg till BO 03/SR

OFR/O FM anmäler att man avser lämna särskilda yttranden avseende BU 03/SR och PerP. Yttrandena bifogas föreliggande protokoll som underbilagor.

15. Avslutande

Mötet enades om att samverkan i de olika frågorna genomförts på ett omfattande sätt och i positiv anda.

Det beslutades att föreliggande protokoll med tillförda yttranden från OFR/O FM efter justering och undertecknande tas med som bilaga till BU 03/SR.

Stockholm den 22 februari 2002

Peter Wretman
Ordförande

Jerker Svensson
Sekreterare

Peter Löfvendahl
Ledamot för OFR/O FM

Rolf Åkerlund
Ledamot för OFR/S

Keneth Lundell
Ledamot för SEKO Försvar

Tomas Torstensson
Ledamot för SACO Försvar